

autor

c

01
25

VYCHÁZÍ OD ROKU 2009

MAGAZÍN OSA NEJEN PRO AUTORY

in

**NEVER SOL:
„STOPROCENTNĚ
MĚ ZABLOKUJE,
KDYŽ SE ZAČNU
S NĚKÝM
SROVNÁVAT“**

20. VÝROČNÍ CENY OSA

**12. ČERVNA 2025
ARCHA+**

20.15 přímý přenos ČT art

VÁŽENÉ KOLEGYNĚ, VÁŽENÍ KOLEGOVÉ!

Přivítejme první číslo našeho čtvrtletníku Autor in v roce 2025. Současně mně dovoluňte vyslovit ještě zpětně pro celý rok 2025 zdravici s přáním, abychom všichni, každý svobodně ze svého rozhodnutí, pomáhali čisté lásce vstupovat na tento svět. Lidské tužby, postoje a myšlenky mohou být silnými zdroji energií – a budou-li vycházet z touhy po skutečném duchovním míru, náš svět získá novou naději.

Z hlediska OSA byl uplynulý rok úspěšný. Již v minulém čísle magazínu Autor in, respektive v úvodníku k tomuto číslu, jsem konstatoval, že veškeré informace z finanční oblasti směřují k tomu, že hospodářský plán OSA byl naplněn. Tato skutečnost byla potvrzena – dokonce včetně překročení tohoto plánu (cca o 9,5 %). Opakovaně upřímně gratuluji k tomuto výsledku představenstvu OSA a pochopitelně též všem zastupovaným.

V současné době (konec února 2025) probíhá intenzivní příprava valného shromáždění OSA 2025, které bude po třech letech shromážděním volebním – VS 2025 se uskuteční 26. 5. od 12.30 hod. v Grandior Hotel Prague, Na Poříčí 42, Praha 1. Jako obvykle se bude projednávat celá řada zpráv, materiálů, navrhovaných úprav a změn v rámci dokumentů OSA v souvislosti s potřebami dnešní doby, včetně uvedení prezentací v návaznosti na projednávaná témata. Proběhne volba do dozorčí rady OSA na následující tříleté období a budou též projednávány členské

otázky – přijetí nových zastupovaných autorů OSA. Všechny výše uvedené oblasti vyžadují pečlivou přípravu předkládaných materiálů, což je v přítomném čase pochopitelně jedna z významných náplní činnosti jednotlivých kanceláří, představenstva, dozorčí rady i komisí.

Z aktuálního dění v OSA uvedme ještě několik dalších informací. Například časopis Autor in bude už brzy uveden též v podobě webových stránek. Avšak tištěné vydání není nadále rozesíláno automaticky – je proto třeba vyslovit svůj zájem o tištěnou podobu časopisu. Zdárně probíhá též proces rekonstrukce síd-

z náhradních odměn z chytrých telefonů a dalších zařízení. Věřme, že se vše podaří pozitivně vyřešit.

V tomto odstavci pojďme trochu vzpomínat. Dne 5. 3. 2025 by se dožil 70 let dlouholetý a významný člen dozorčí rady OSA Juraj Filas – byl jedním z nejúspěšnějších současných skladatelů vážné hudby. Jeho díla zazněla v mnoha zemích celého světa, mimo jiné i ve slavné newyorské Carnegie Hall. Bohužel nás opustil 31. 12. 2021 na následky zhoubné covidové infekce. Budiž zpětně vyslovena vzpomínka... Čest jeho památce.

la OSA v Dejvicích. Do konce února bylo uzavřeno výběrové řízení na dodavatele rekonstrukčních prací. Jak již bylo uvedeno, rekonstrukce by měla být dokončena do konce roku 2026. Pokračují též aktivity ve prospěch aktualizací digitální vybavenosti OSA. Je to jedna z hlavních podmínek pro fungování jednotlivých pracovních platform v čase budoucím.

Vedle uvedených „samozřejmostí“ běžného provozu v OSA pochopitelně pokračuje též aktivita právní bdělosti, zejména ve vztahu k nevypočitatelným zájmům a snahám nejrůznějších vnějších subjektů, které usilují o negativní ovlivnění finančních nároků OSA (potažmo autorů) v rámci parlamentního schvalování zákonných právních norem. V poslední době se jedná například o příjmy

Na závěr tohoto úvodníku se vraťme do roviny obecné. Nezapomeňme, že každému z nás byl dán určitý čas. Nežůstávejme uvězněni ve lžích tohoto světa, ale naplňme ho pozitivními skutky. Nezáleží na tom, v jakém místě životní mapy jsme se narodili, ale pro jakou cestu jsme se rozhodli. Vytrvale běžme závod, který jsme zvolili, a nacházejme cestu jedni k druhým.

S upřímným pozdravením
Ivan Kurz
předseda dozorčí rady OSA

Magazín OSA
Číslo 01/2025
Obálka: Never Sol
Fotografie: Roman Černý

Magazín Autor in vydává
OSA, z.s., Čs. armády 20
160 56 Praha 6
oddělení PR a komunikace
telefon: 220 315 304
e-mail: natalia.antonakova@osa.cz

Registrace MK ČR E 19237

Náklad 1 000 výtisků
Místo vydání Praha

Redakce si vyhrazuje právo
upravovat a krátit příspěvky.
Děkujeme za pochopení.

Toto číslo vyšlo 25. 3. 2025.

Redakce:
Natalia Antoňáková (šéfredaktorka)
Šárka Chomoutová

Redakční rada:
Jan Krůta
Zdeněk Nedvěd (předseda)
Michal Prokop
Tomáš Roreček

Koncept, design a sazba:
Jiří Troskov

Korektury:
Petra Helikarová

Vychází od roku 2009.

10

14

3 ÚVODNÍ SLOVO

5 OBSAH

6 ZPRÁVY Z OSA

- 6 Nepřipravte se o autorskou odměnu ze streamů – uvádějte autorské podíly při registraci skladeb

18

8 ČLÁNKY A ROZHOVORY

- 8 Good Times Only: „Nebýváme na pódiu moc našťvaní“
- 12 Dvojctihodný Karel Velebný
- 16 IAM Oskar: „Jsem uzavřený člověk, ale hudba mě nutí se otevřít“
- 20 Gramorevoluce 1990–1995 Pohrobci Supraphonu I
- 24 Byt číslo 4: „Nesmíš vypustit jeden jediný koncert, i kdyby dorazili tři lidi“

30

- 28 Never Sol: „Sto procentně mě zablokuje, když se začnu s někým srovnávat“
- 36 Vojta Bureš (Doctor Victor): „Jsem v hudbě od rána do večera“
- 41 Odešel hudební architekt Města Er Petr Hannig
- 42 Trojúhelník úspěchu Alinde Quintetu
- 46 Pohled do zákulisí: Jana Heřmánková

38

44

- 50 Mít partituru v hlavě, nikoli hlavu v partituru
- 54 František Ringo Čech: Zelená je tráva (života)
- 58 MUZIKA V OBRAZECH**
- 58 Petr Kahoun
- 62 ŠUPLÍKY TEXTAŘŮ**
- 62 David Stypka: Dobré ráno, milá
- 63 NÁSTĚNKA**

56

60

65 NOVÉ PROJEKTY

- 65 Nová alba
- 67 Filmové premiéry
- 68 Nové knihy
- 69 VZPOMÍNÁME**
- 69 Opustili nás
- 70 ZÁVĚRNÍK**

in

Valné shromáždění členů OSA 2025

K D Y

26. května 2025 od 12.30

K D E

Grandior Hotel Prague, Na Poříčí 1052/42,
110 00 Praha 1

Na letošním shromáždění proběhne volba zástupců do dozorčí rady OSA na funkční období 2025–2028.

Členové OSA obdrží bližší informace k projednávaným záležitostem ve druhé polovině dubna prostřednictvím INFOSA, e-mailem, datovou schránkou nebo dopisem, pokud nevyužívají některý ze způsobů elektronické komunikace.

Hlasování včetně volby zástupců do dozorčí rady bude možné také elektronicky prostřednictvím INFOSA v termínu 16.–20. května 2025.

NEPŘIPRAVTE SE O AUTORSKOU ODMĚNU ZE STREAMŮ – UVÁDĚJTE AUTORSKÉ PODÍLY PŘI REGISTRACI SKLADEB

V dnešní době čím dál více narůstá počet autorských spoluprací na dílech, a to i napříč státy. Není například výjimkou, že u jedné skladby již nejsou autoři pouze dva (jeden hudby a druhý textu), ale klidně i tři a více, někdy dokonce každý z jiné země. Ve všech případech je však potřebné si ideálně už během samotného skládání nebo po jeho dokončení přesně vytyčit autorské podíly jednotlivých spolupracovníků.

Na základě těchto předem autory vytyčených a hlášených podílů se totiž vyplácí autorské odměny. V OSA ale platí to, že pokud v ohlášce k dané skladbě autorské podíly uvedené nejsou, OSA automaticky dělí autorskou odměnu v poměru 50 : 50 – skladatel : textař. Zahraniční kolektivní správci mohou mít v tuto chvíli nastavený jiný podílový klíč čili jiné rozdělení podílů mezi skladatelem a textařem. Pokud si tedy autoři předem neurčí a do ohlášky přesně nezapišou podíly, nastává problém, a to hlavně u streamovacích služeb.

Jako příklad za všechny si můžeme vzít Google a na něm skladbu, na níž se podílel jeden autor zastupovaný OSA a jeden zastupovaný zahraniční autorskou společností, přičemž při jejím ohlašování ani jeden z nich nevyplnil přesné autorské podíly. OSA by přitom měl Google poslat odměnu za streamy v poměru 50 : 50, zahraniční kolektivní správce ale v poměru například 60 : 40. Google tak na jednu musí zaslat částku, jejíž jednotlivé podíly přesahují 100 %. A co v takovém případě tato streamovací platforma udělá? Nepošle nikomu nic. Ano, nenahlášení autorských podílů může v extrémním případě skončit i tím, že k autorům jejich autorská odměna nakonec vůbec nedoputuje, protože ji kvůli nepoměru zablokuje přímo streamovací platforma. V OSA tím vznikají konflikty se zahraniční dokumentací, které se musí řešit.

Aby k takové situaci nedocházelo, doporučujeme všem autorům, aby už při společné kreativní práci uvažovali nad tím, jak si autorské podíly nastaví, a následně je i přesně hlásili – a to nejen v případě spoluprací zahraničních, ale i těch domácích. Chápeme, že na tyto „administrativní“ nepříjemnosti nemá nikdo při momentálním procesu tvorby ani pomyslení, je ale nutné si uvědomit, že jediné s upřesněnými autorskými poměry

k vám mohou vaše autorské odměny dorazit v plném rozsahu a včas. Abyste proto nebyli nemile překvapeni, vytyčte si se spolupracovníky přesné poměry, které uvedete v ohlášce u každé jednotlivé skladby. Abyste proto nebyli nemile překvapeni, sjednoťte dohodu podíly mezi autory hned po dokončení skladby a následně skladbu ohlaste s jasně stanovenými autorskými podíly u každé jednotlivé skladby. ●

„Nebýváme na pódiu moc naštvaní“

TEXT: FILIP PELOUŠEK

Svěží pojetí synthpopu, neotřelé love songy a nálepka česky zpívajícího boybandu. Good Times Only definují všechny zmíněné znaky, což dokládají jejich dosavadní dvě alba *Pěkný chvíle* a *Ted' na to myslím*. O přípravě nového alba, ale i svobodě bez producentského dohledu jsme si povídali přímo ve zkušebně kapely s jejím třipětinovým zastoupením, Filipem, Zdeňkem a Lukášem.

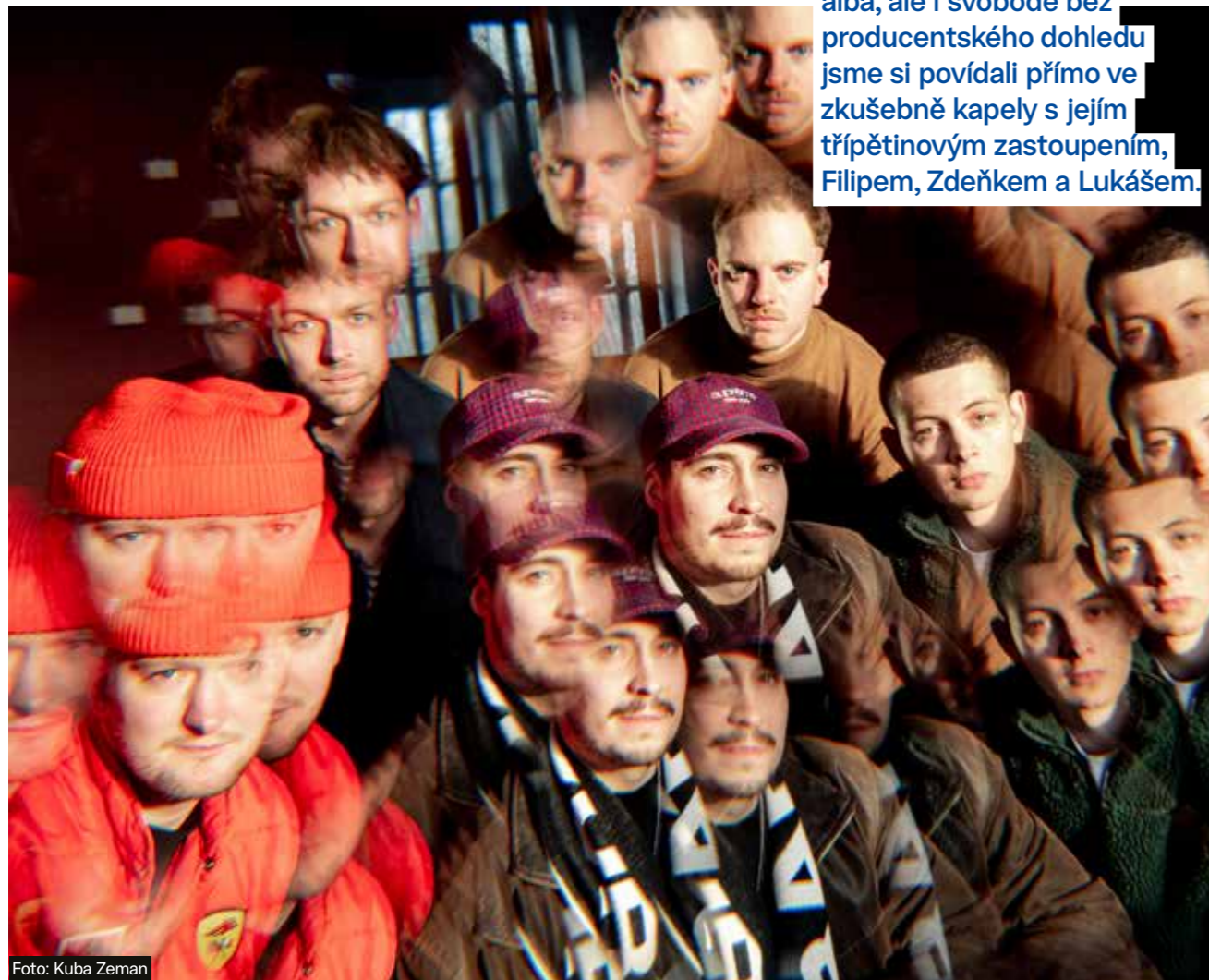

Foto: Kuba Zeman

Vaše druhá deska *Ted' na to myslím* spatřila světlo světa před rokem a půl, jak se za ní teď ohlížíte?

Zdeněk: *Ted' na to myslím* je pro mě takové děťátko, které už dorostlo. Jsou na něm písničky, u kterých si člověk zpětně řekne, že by je rád zrychlil. Jinak si ale myslím, že je deska napsaná hrozně hezky, a jsem za ni moc rád. Hodně nás posunula a písničky, které z desky hraje naživo, neuvěřitelně fungují.

Filip: Zpětně jsem přesvědčený, že oproti první desce šlo o velký posun, což je pro mě osobně extrémně důležité. Logicky s každou další napsanou písničkou, ať už se zahodí, nebo ne, se trochu vyvíjí, jakým způsobem člověk píše. Kdybych chtěl být hnidopich, tak bych si mohl říct, že tímto způsobem bychom už dneska některé věci nenapsali. To album je ale zkrátka záznam toho, jak jsme byli nastavení v daném období. Ted' je načase jít zase dál.

Lukáš: Na druhou stranu, kdyby člověk nikdy neměl pocit, že starší písničky můžou být lepší, a nic by na nich neměnil, tak by nemohl pozorovat žádný pokrok. Je důležité se otočit a říct si, že jsme spokojení, jak album zní, ale zároveň je naprosto fér přiznat, že ted' bychom ho udělali už úplně jinak.

Poprvé jste na minulé desce pracovali způsobem, kdy jste psali nové songy společně.

Pokračujete takto i při přípravě nového materiálu?

Filip: Cítím, že na předchozí studiovce jsme tento společný postup objevili a ted' ve spolupráci mezi sebou žijeme mnohem komfortněji. Nic před sebou neschováváme. Dříve jsem si například nechával texty hodně pro sebe a nebylo mi příjemné je vymýšlet na místě před ostatními. Ted' si ale vezmu na chatě při soustředění knížku básní a zkusím rovnou freestylovat. Postupujeme tak ted' mnohem častěji a je pro nás důležité, že si dokážeme navzájem říct, co se nám nelíbí, ale zároveň se i podpořit v dobrých nápadech.

Zdeněk: Přesně tak. Jsou dny, kdy se ti vůbec nechce tvořit hudbu, chodit na koncerty, říkáš si jen, že se všim sekneš. Pak jsou ale zase dny, kterým říkáme „hudební svátek“ a ve kterých si uvědomíme, že děláme něco, co nás všechny hrozně baví, děláme to dlouho, ten moment víme, že přesně takhle to má být.

Foto: Kuba Zeman

Spousta kapel zároveň postupně zjišťuje, že není třeba, aby hráli všichni v jeden moment. Měli jste s tímto někdy problém, nebo je to věc, kterou jste si až tak vštěpovat nemuseli?

Zdeněk: Myslím, že jsme to uměli od začátku. Každý měl svůj „partík“, ale nikdy jsme se navzájem nebili. Dané je to i postupně přibývajícím elektronikou a syntákou, kdy ti dojde, že tohle spektrum opravdu nepotřebuje všechny nástroje.

Filip: Jsem ale přesvědčený, že Kuba Kaifosz (pseudonym Lazer Viking, pozn. red.) na tento prvek naší hudby měl výrazný vliv. Právě proto i debutová deska *Pěkný chvíle* pracuje často s negativním prostorem. Na *Ted' na to myslím* je tento prvek přítomen už trochu méně. Momentálně ještě více zahušťujeme, ale pořád s vědomím, že je nutné nepřehnat to s jednotlivými ingrediencemi. Když například nesedí už sedmý nebo osmý kytarový part, tak přijde chvíle, kdy už

musí zaznít, že tahle písnička možná opravdu nepotřebuje kytaru.

Jaké je poprvé připravovat desku bez producentského dohledu, obzvláště takového, jakým byl Kuba Kaifosz?

Filip: Jako když se dostaneš do puberty.

Zdeněk: Najednou si uvědomíš, že můžeš všechno. Korigujeme se ale navzájem, každý si tak trochu hraje na Kaifosze vůči nápadům toho druhého. Funguje to, myslím, dobře. Jsme schopní rozpoznat, kdy už je něco dobré a můžeme se posunout k dalšímu nápadu, aby inspirace mohla začít zase od nuly.

Lukáš: Hodně jsme zrychlili. rámci formování jednotlivých songů a jejich celkového zvuku. Díky tomu, že máme jasnější představy, netápeme už tolik jako dřív.

Filip: Už se třeba nečeká šest měsíců, než napíšu nějaký zpěv, ale jen pět. Co nás vždy dožene k psaní nových věcí, je, když se omrzí náš aktuální koncertní set.

Těžko se z veselého místa zpívá o strastech.

Chceme ho pak doplnit o nové nápady a zahrát si co nejrychleji nové skladby.

Když už se bavíme o přípravě nové desky – jak jste s ní daleko?

Filip: Když se nás někdo ptá, tak pendluje mezi dvěma termíny. Jeden je podzim letošního roku, což je ale hodně ambiciózní představa, a druhý je začátek roku 2026. Řekl bych, že teď máme třeba až devět věcí, které jsou založené na funkčních základech, z čehož u pěti

z nich si začínáme být opravdu jistí jejich podobou. Brzo se ale dostaneme v psaní materiálu do bodu, kdy se přehoupneme přes polovinu příprav.

Doposud byly vašim nejvýraznějším tématem vztahy, i když závěr druhé desky nabízel i jiná témata. Přijde v tomto směru posun?

Filip: Mám v tomto směru lehce dějà vu, protože při psaní debutové desky jsem zažíval rozchod a teď jej prožívám zase. Nemyslím si ale, že by to nutně znamenalo, že půjde o rozhodovou desku. Za ni se dá určitě považovat první album, protože s tímto tématem pracovaly od začátku do konce. Skutečnost rozchodu se ale do nahrávky v určité formě nevyhnutelně propíše. Bude teď na zbytku písniček a na dalším procesu, jak ji tam tematicky zakomponujeme. Čeho se stane hlavní oblouk celé desky. Je to

podobné vzniku nové písničky, kdy občas víš už dopředu, co jejím prostřednictvím chceš sdělit, ale někdy jenom chrlíš nápady a teprve v průběhu zjistíš, co skutečně chceš napsat. A podobně ve finální fázi pracujeme s celým albem.

Nebyla jistým úkrokem ke všeobecnějším tématům písnička *Takhle se nedá žít z poslední desky*? Zachycuje stavy „mikrodepresí“, pro které člověk nemá úplně důvod, protože se jinak má vlastně skvěle.

Filip: Je pravda, že *Takhle se nedá žít* představovala nějaký boj proti opakujícím se tématům v našich písničkách a možná i snahu komentovat jiné věci. Sám můžeš ale vidět, kam písnička došla. Sice ten splín máš, ale zároveň cítíš, že na něj nemáš nárok. Spousta lidí se má mnohem a mnohem hůř. Těžko se z nějakého veselého místa zpívá o strastech, když jich naštěstí tolik v životě zase není. Zatím.

Nemáte pocit, že byste teď bojovali s nějakými strastmi?

Filip: Jo, ale spíše s těmi vnitřními, než že by nás ovlivňovalo něco, co se děje kolem nás. Čemu se hlavně vyhýbám, je to, abych mluvil za někoho jiného než za sebe. Určitě nějaké vnější vlivy do mého songwritingu vstupují, ale komentovat něco pro ostatní nebo někomu něco vysvětlovat určitě není moje role.

Zdeněk: My se zkrátka cítíme pořád dobře v těch love sonzích. Nebýváme na pódiu moc našťvaní.

Téměř od začátku je s vámi spjata označení boyband, což podle vašich slov funguje i jako způsob, jak se odlišit od všeobecné škatulky indie rock pop. Není vám tato škatulka už nepohodlná?

Lukáš: Myslím, že hranice této škatulky nejsou zase tak těsné, že bychom se do nich nechtěli dál řadit.

Filip: Třeba Bibione si říkájí boyband, a jsou v ní jenom samý holky. Jak ale říkáš, šlo o vymezení se, kdy každá akce nás označovala jako indie pop a synthpop, a my jsme to chtěli trochu rozbit. Byla v tom i nějaká porce nadsázky, ale i fakticky je označení pořád správné, jsme opravdu boyband. Nevzdával bych se toho.

Zdeněk: Zároveň pod označením boyband můžeš ve své tvorbě udělat v podstatě cokoliv. Vneseš do ní texty ať už

Foto: Kuba Zeman

Foto: Michal Drahný

o lásce, nebo o čemkoliv dalším a ve stejný moment můžeš být neuvěřitelně rozkročený mezi žánry.

Jak jsou pro vás důležité kapelní rituály?

Filip: Je to už takový český evergreen, odjet s kapelou na chatu a udělat na ní desku. Pro nás je ale důležité někdy vypadnout z prostředí, kde se setkáváme pořád, a odjet někam, kde to nikdo nemá blízko domů a nevymluví se, že má domluvenou večeři nebo že musí jít brzo spát. Možnost uklidit se někam společně, psát a skládat novou hudbu, ale zároveň odpočívat a užívat si je něco, na co se vždycky neuvěřitelně těšíme. Zároveň změna prostředí podmiňuje, jaké věci v něm vznikají. Třeba na chatě napíšeme jiné věci než tady ve studiu. Starší rituál byl potkávat se každou neděli na Lukách, podle kterých se jmenuje první EP *Nedělní Luka*.

Lukáš: Zároveň se v rámci tvorby těžko vypadáva z našeho komfortního prostředí, kde máme vše snadno dosažitelné.

Když pak člověk někam převáží techniku, je to přece jen komplikovanější. Ale jak říká Filip, změna prostředí podporuje úplně jiný druh nápadů.

Když jsme u lokací spojených s kapelou, máte nějaké vysněné místo, kde byste si chtěli zahrát naživo?

Lukáš: Třeba ještě jednou v kasárnách by to bylo hezký.

Zdeněk: Rád bych si zahrál ještě jednou právě na Lukách, kde jsme začali jako kapela a jednou jsme tam hráli na lokálním festivalu, kde poprvé a naposled hrály všechny kapely, které mají něco společného s místní osadou pod Medníkem, odkud pocházejí i bratři Nedvdové nebo Laura a její tygři.

Filip: Mě napadá ještě jedna věc. Jednou jsme hráli na vimperském majálesu, kde jsme teda hodně vyčnívali. Od té doby se nám mockrát nestalo, že bychom se dostali na místo, kde máme pocit, že tam nějakým způsobem nepatříme. Opravdu mě láká dostat se někam,

Je to už takový český evergreen, odjet s kapelou na chatu a udělat na ní desku.

kde bys naši kapelu neočekával, a vyzkoušet si, jak na nás budou lidé reagovat.

Co vás teď jako kapelu čeká?

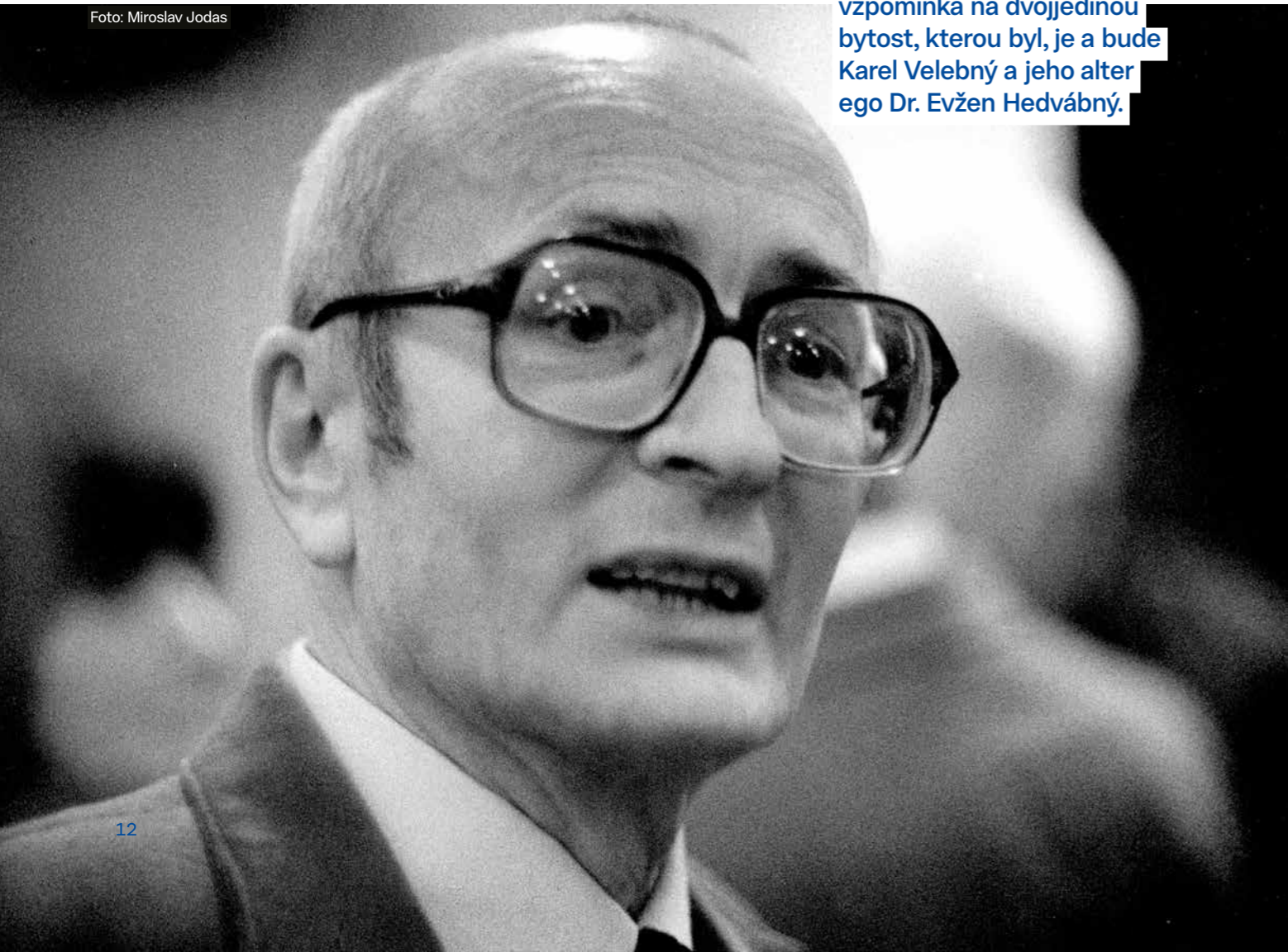
Filip: Bohužel to není koncertování, které mi už trochu chybí. Čeká nás ale hlavně dopsání alba. Předtím vydání singlu, ke kterému by bylo fajn někde zahrát, což znamená nazkoušení části nové tvorby. A zahrání nové písničky naživo, což se nám dlouho nestalo, takže na to se moc těším.

Zdeněk: A přátelství. Vedle toho nás čeká nějaké zamyšlení se nad vizuálem k novým věcem, protože to zase nabírá úplně jiný směr. A chci zažít mosh pit na našem koncertu. ●

DVOJCTIHODNÝ KAREL VELEBNÝ

Jména dvojic jako Heyrovský a Wichterle, Kolben a Daněk nebo Navrátilová a Lendl naplňují české hruďníky oprávněnou pýchou. Do očí jazzmanů a cimrmanovců ale proudy hrdých slz vhnání také vzpomínka na dvojjedinou bytost, kterou byl, je a bude Karel Velebný a jeho alter ego Dr. Evžen Hedvábný.

Foto: Miroslav Jodas

TEXT: ALEŠ BENDA

Karel Velebný (17. 3. 1931 – 7. 3. 1989) přišel hudbě na chuť na hodinách klavíru a už jako pubertální saxofonový samouk hrál v několika tanečních, převážně swingových kapelách. Po maturitě absolvoval studium na pražské konzervatoři ve třídě bicích nástrojů profesora Špačka. Koncem padesátých let vytvořil jeden z pilířů legendárního Studia 5, jehož členové v roce 1960 podlehlí gravitační přitažlivosti orchestru Karla Krautgartnera a nastoupili do nově vzniklého Tanečního orchestru Československého rozhlasu.

Po rozpadu Stud. založil Karel Velebný s celoživotním přítelem Janem Konopáskem skupinu SHQ a pod touto tradiční značkou vedl doživotně různá seskupení, kterými prošla řada mimořádných osobností jako Jan Arnet, Rudolf Dašek, Laco Déczi, Eugen Jegorov, Antonín Julina, Miroslav Kefurt, Petr Kořínek, Svatoš Macák, Milan Mader, Jiří Mráz, Josef Pavelka, Milan Pilar, Míša Polák, Pavol Polanský, Zdeněk Pulec, Karel Růžička, Pavel Staněk, Jiří Stivín, Luděk Švábenský, Rudolf Ticháček, Laco Tropp, František Uhlíř, Jiří Válek, Josef Vejvoda, Karel Vejvoda, Emil Viklický, Antonín Viktora, Milan Vítoch. Výčet zdaleka nepostihuje spolupráci s dalšími sólisty, zpěváky, sbory a kapelami.

V roce šedesátém šestém, kdy měl být dávno všude mír, oznámil 23. prosince Karel Velebný v živém rozhlasovém vysílání z nealkoholické vinárny U Pavouka, že „když na chalupě v Liptákově kopal do zdi krb, našel truhlu s rukopisy Járy Cimrmana“. Do té doby neznámého českého génia představil světu jako Dr. Evžen Hedvábný. Genezi tohoto pseudonymu odhalil po svém návratu z USA Jan Konopásek: „Při hraní v kavárně Alfa jsme si s Kájou jeden večer sedli

Foto: Pavel Vácha

k mikrofonu zády k publiku, takže jsme hleděli přímo z očí do obličeje basistovi Jardovi Náhlovskému. Káju tehdy napadlo: Hele, ten Náhlovský by se měl jmenovat Cimrman. Protože to byl Jarda, stal se z něj Jára (da) Cimrman. Kája se u nás občas zastavil na skleničku, a když mě nezastihl doma, říkal mi táta: Honzo, byl tady zase ten pan Hedvábný. A já na to: Tatínku, ale on se jmenuje Velebný! Táta slíbil, že si to bude pamatovat, ale pořád mu říkal Hedvábný. Moje sestra se jmenovala Evženka a já jsem tak také začal říkat manželce.“ Quod erat demonstrandum.

Dr. Hedvábný byl jedním ze zakladatelů Divadla Járy Cimrmana. prvních inscenací (*Akt a Domácí zabijačka*) zářil v Malostranské besedě i jako herec (např. za ztvárnění matky Žilové ve hře *Akt* převzal z rukou Jiřiny Jiráskové cenu Zlatá slepice za nejlepší ženskou roli). Po představeních se převtěloval zpět do jazzmana Velebného. kapelou SHQ hrál nejen k potěše návštěvníků, ale také rozhlasových posluchačů. V roce 1968 se při návratu ze zahraničního zájezdu vážně zranil při těžké autohavárii, a nejen proto v roce 19. divadla odešel. S Jiřím Šebánkem pak založil umělecké sdružení Salón Cimrman, ve kterém v původním duchu nealkoholické vinárny U Pavouka seznamoval veřejnost především

Dr. Hedvábný byl jedním ze zakladatelů Divadla Járy Cimrmana. prvních inscenací (*Akt a Domácí zabijačka*) zářil v Malostranské besedě i jako herec (např. za ztvárnění matky Žilové ve hře *Akt* převzal z rukou Jiřiny Jiráskové cenu Zlatá slepice za nejlepší ženskou roli).

s hudebními stránkami Cimrmanovy osobnosti v představení *Jazzman Cimrman* nebo v knižních publikacích jako *Jára (da) Cimrman, Byli jsme a buben, Cimrman v říši hudby* a v četných časopiseckých článcích.

Na jazzové roli dědičné ale vyoral také hlubokou vzdělávací brázdou. Ve školním roce 1967–1968 vyučoval na ostravské konzervatoři, a když tam byla v roce 1969 výuka zrušena, stal se členem pedagogického sboru dnešní

Karel Velebný, Karel Krautgartner a Rudolf Rokl, foto: Antonín Mařík, archiv Popmusea

Konzervatoře Jaroslava Ježka (tehdy Lidová škola umění – kurzy pro pracující – specializované účelové studium). Potěšení ze stálého pracovního úvazku mu ale kalily normalizační směrnice nebo výzvy ředitele, aby si nespornou odbornost

doplnil o politické vzdělání. Karel Velebný na to zareagoval slovy: „Pane řídící, to byste se divil, jak jsem v tomto oboru vzděláný! Já jsem četl jednu knížku a ta se jmenuje *Dějiny VKS(b)* a to bé na konci je malé. závorce!“ Na začátku

sedmdesátých let se nevyhnul „komplexnímu hodnocení“. této kádrovácké „prověrce“ musel napsat životopis se stanoviskem k událostem roku 1968. Jeho cimrmanovský styl se ale řediteli nelíbil, a proto musel text několikrát přepracovat. Ani v definitivní verzi se však nesnížil k sebemrškačskému poklonkovaní.

V kopiích jeho životopisů a dodatků se např. dočteme: „V roce 68 jsem utrpěl poměrně těžkou autonehodu. Poležel jsem si v nemocnici ve Střešovicích skoro půl roku. V té době, i když samozřejmě do naší nemocnice také pronikaly všelijaké zprávy, jsem se v první řadě zabýval, a to chci sebekriticky přiznat, svým vlastním zdravím. (...) Teď jsem již poměrně zdravý a začínám si budovat názory na současnou situaci. Mám jistě mnoho chyb a pravděpodobně moje názory také nejsou a nemohou být jediné správné, ale dočetl jsem se v denním tisku, že

mnoho našich pracujících, řada některých soudruhů byla pomýlena. A tak i já bych se nechal rád poučit, neboť jsem materiál tvárný, jako ostatně celý náš národ, a ještě více a lépe přispíval ke konsolidaci svou prací, rychlejšími tempy a větším množstvím synkop. Neboť jedině v takovéto konsolidaci vidím tu vytouženou metu a přál bych si, aby nejen moji žáci, ale i pracující inteligence měla veliké znalosti o moderním jazzu.“

Ve svém snažení dosáhl pozoruhodných výsledků. mnoha svých žáků vychoval podle Komenského zásady „škola hrou“ renomované jazzmany jako Michal Hejna, František Kop, Štěpán Markovič, Jaroslav Šindler, Bohuslav Volf ad. V souborech Veleband nebo Školní škamna vštěpoval žákům základy jazzového katechismu, které zhustil do příruček *Jazzová praktika. II.*

Posledních pět let života se pilně věnoval projektu Letní jazzová dílna. Výbor České jazzové společnosti ho 13. září 1983 pověřil přípravou koncepce výuky interpretačního semináře a personálního složení lektorského sboru. Tohoto úkolu se ujal s nesmírným nadšením, zvláště když se dověděl, že místo konání bude blízko lipťákovské chalupy Dr. Evžena Hedvábného ve Frýdlantu. Navzdory nepřízni doby a nemilé pozornosti příslušníků StB se jazz ve Frýdlantu uchytil a ředitel mohl po skončení prvního ročníku do kroniky frýdlantské „dílny“ napsat: „Frýdlant je pěkné město, dalo by se říci, že jazzové. Ale hlavně jde o to, že jsou zde dobří lidé. Protože hrát se může naučit každý.“ Atmosféru laskavosti, vtipu a upřímného přátelství bez závidy poznalo za jedenačtyřicet let více než osm tisíc účastníků. Mnozí z nich se výrazně etablovali na jazzové scéně (Kristina Barta, Juraj Bartoš, Alice Bauer, Martin Brunner jr., David Dorůžka, Rostislav Fraš, Miroslav Hloucal, Karel Růžička jr., Jiří Stivín jr., Jakub Zitko), v pop-music (Martin Kumžák, Leona Macháková) nebo mezi představiteli klasiky (Markéta Cukrová, Jaroslav Halíř, Tomáš Kopáček, Markéta Stivínová). Frýdlantská „dílna“ nese od roku 1990 jméno svého zakladatele a patrona.

Karel Velebný byl skladatelem, aranžérem, instrumentalistou, zpěvákem, pedagogem, dramaturgem v jazzklubech, hercem, spisovatelem a sportovcem. Pod pseudonymem Dr. Evžen Hedvábný

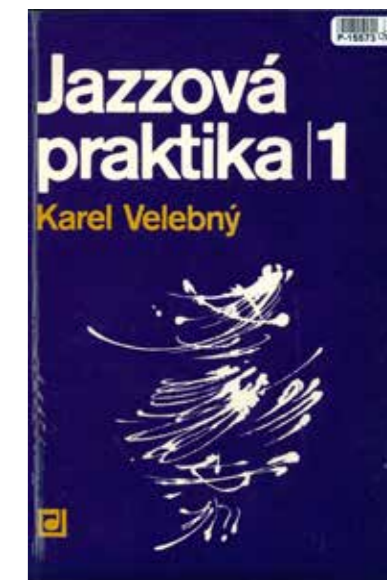

Foto: archiv OSA

se představoval také jako hubbolog a profesor Špaček ho už na konzervatoři předvídavě oslovoval jménem Nebeský. Snaha postihnout jeho kumštýřskou a lidskou košatost by byla stejně naivní jako pokusy zdokonalit bluesovou dvánáctku nebo zkonstruovat perpetuum mobile. Mírnou povahou a pohotovým vtipem dokázal snižovat hladinu adrenalinu, přitom nic neslevoval ze svých

zásad. Jestli je pravda, že humor je dektektorem lži, mohl klidně šéfovat ústavu pro odhalování bludů a nepravostí. V nekončícím muzikantském a humoristickém jam session a záplavě krásných not a tónů hlásal z jazzové kazatelny užitečnou příkázání jako „Vázaných knih si važte!“, „Není důležité zúčastnit se, ale vyhrát si“ nebo „Nehraj při hraní!“.

No, nedalo by se to tesat? ●

Foto: archiv OSA

Celý život jsem hrál hokej, dlouho jsem si myslel, že se budu profesionálně věnovat tomu. Když mi ale nějak došlo, že vrcholový sport nevyjde, tak jsem začal hledat něco jiného, co bych měl dělat.

Foto: Eliška Krejčová

„Jsem uzavřený člověk, ale hudba mě nutí se otevřít“

Z hokejové kabiny na stage, asi tak by se dala popsat cesta brněnského rapera Oskara Hubáčka. IAM Oskar, jak zní jeho hudební pseudonym, si prošel cestou od nahrávání přes drátová sluchátka v pokoji až k životu profesionálního hudebníka. V rozhovoru otevřeně mluví o tom, proč ho stresuje setkávání s fanoušky, jak se vyrovnává se slávou a proč si radši sám hledá beaty na internetu místo spolupráce s producenty.

TEXT: ANNA KOUČKÁ

Tvůj umělecký pseudonym je IAM Oskar. Proč sis vybral zrovna tohle a není trochu kontraproduktivní mít to jméno na české scéně v angličtině?

Je pravda, že podobu toho pseudonymu lidé komolí, někdy jsem jen Oskar, někdy I'm Oscar, už jsem viděl i AM (čteno „ej em“, pozn. red.) Oskar... Ale když to jméno vzniklo, nepřemýšlel jsem nad tím. První hudbu jsem pod tímto pseudonymem vydal na platformě SoundCloud, kde jsem prostě měl toto uživatelské jméno, a už to se mnou zůstalo. To komolení mě dříve občas vytáčelo, ale už jsem si na to zvykl. změně nepřemýšlím.

Jak ses vůbec dostal k hudbě? Měl jsi k ní vztah od dětství?

Vůbec. Celý život jsem hrál hokej, dlouho jsem si myslel, že se budu profesionálně věnovat tomu. Když mi ale nějak došlo, že vrcholový sport nevyjde, tak jsem začal hledat něco jiného, co bych měl dělat. Když mi bylo asi patnáct, měl jsem zranění, nemohl jsem sportovat a hudba byla můj velký útěk, tehdy jsem vlastně poprvé začal skládat. Už od malička jsem byl na hudbu emocionálně napojený, ale žádné hudební kořeny ani vzdělání nemám. Neumím noty, neumím na žádný nástroj, jen jsem cítil, že by mě to zajímalo, tak jsem si tak v pokojíku začal psát texty a nahrávat je přes stará drátová sluchátka do různých beatů z internetu. A tak to celé začalo.

Říkáš, že hudba pro tebe byla únikem. Je to tak dodnes? Nebo už to bereš spíš jako povinnost a práci?

Hudbou se dnes už živím na plný úvazek, trvalo to dlouho, než to do tohohle bodu došlo. Byla to pro mě ale vlastně docela výzva, když se z koníčku najednou stala práce, musel jsem nad tím začít přemýšlet jinak, víc koncepčně, víc si promýšlet, co vydám a nevydám, aby to mělo potenciál se lidem líbit a bavilo je to, když už na tom závisí i moje živobytí. Najednou jsem to nedělal jen pro sebe, trochu jsem se v tom ztrácel a trvalo mi, než jsem si nastavil i nějaké pracovní tempo a režim.

Říkáš, že musíš víc přemýšlet nad tím, co se lidem líbí. Máš to chápat tak, že občas děláš věci, které zapadají do současných posluchačských trendů, ale nejsou třeba přesně to, co bys rád dělal ty sám?

Takhle to úplně není, snažím se nedělat jen líbivé věci podle trendů, a naopak často jít proti proudu. Třeba když v poslední době začala jet v rapu inspirace německou taneční scénou, tak jsem se snažil na to nenaskakovat, ale myslel jsem to zejména v tom přístupu, co k hudbě mám. Že už nemohu jen dělat hudbu, ale musím se zamýšlet nad nějakou propagací, plámem vydávání a tak.

Jaký máš k sebepropagaci vztah? Je ti to blízké, nebo se do toho spíš nutíš?

Sociální sítě ze své podstaty moc nemusím, než jsem se začal více věnovat hudbě, ani jsem je neměl. Naučil jsem se s nimi pracovat, ale blízké mi to není, jsem spíš uzavřenější člověk, co ani v reálu, a už vůbec ne na sítích netoužím sdílet své názory. Celý princip sociálních sítí je ale na tomhle vystavěný a lidé, kteří jsou hodně hlasití, mají na internetu úspěch. Tím, že bez sebepropagace bych hudbu dělat nemohl, se snažím nějak přemáhat, třeba v rámci takové výzvy, co jsem si dal sám se sebou, jsem jednu dobu každý den něco přidával na sociální síť TikTok a nějak se to chytlo. Doba je prostě taková a musíme se tomu všichni přizpůsobit.

Ví se o tobě, že tvou velkou hudební inspirací, především v začátcích, byli švédský umělec Yung Lean, kapela Bring Me the Horizon nebo zesnulý americký rapper Lil Peep. Vycházíš z nich dotud, nebo ses posunul a máš momentálně jiné vzory?

Je pravda, že ten poppunkovější zvuk, který mě hodně bavil, jsem chtěl a asi stále chci dělat dlouhodobě, ale je to složitější. Na tyto instrumentály už je potřeba mít kolem sebe lidi, kteří opravdu hrají na živé nástroje, texty jsou zpívanější a je to obecně produkčně složitější než jen u jednoduché rapové linky do náhodného instrumentálu. Myslím, že se postupně do tohoto stadia začínám dostávat, protože mám třeba i více finančních

prostředků než na začátku a také už třeba vím, co jsem schopný zazpívat a co ne. To byl pro mě trochu problém, že jsem si dovedl představit v hlavě, jak by to mělo znít, ale nebyl jsem schopný to zrealizovat.

Pracuješ. nějakými producenty ve studiu, nebo si bereš hudební podklady jen od tvůrců z internetu?

Jsem v tomhle velice uzavřený člověk, co má hodně vyhraněné preference. Sice bych asi chtěl dělat věci s producenty, a spoustu lidí i znám, ale kdykoliv jsem ve studiu s někým pracoval, vždy to vyhořelo na tom, že se mi nejvíc líbí prostě to, co si vytvořím nebo vyberu sám. I když jsem třeba někomu pro inspiraci zadal, že bych chtěl, aby mi vytvořil něco podobného, jako jsem někde našel, nikdy to nebylo ono. Takže většina beatů, které mám ve své hudbě, je právě od zahraničních beatmakerů, na které jsem narazil na internetu a domluvil se s nimi, že jejich podklad použiju. Rád bych ale na tomhle pracoval a více se otevřel té reálné spolupráci s někým naživo.

A nechybí ti pak druhý pohled na věc, když to celé děláš úplně sám? Já sama totiž vnímám, že když něco tvořím a jsem v tom moc ponořená, nedovedu pak už objektivně vychytat chyby jako nějaký vnější pozorovatel.

To máš pravdu, ale já si vlastně jen od málokoho nechám poradit. Bral bych nějaké rady od lidí, kteří jsou v tomto směru profíci, uznávám je a jsou nějakými vzory, ale s nimi třeba v kontaktu nejsem a ten jejich odborný názor nedostanu. A názor mých přátel, kteří jsou třeba více laičtí, mi často nic neřekne.

Ty žiješ v Brně, kde je poměrně velká rapová scéna, nejvýraznější je asi celé uskupení okolo labelu Rychlí kluci. Máš pocit, že jsi součástí té brněnské scény, nebo vůbec?

Jak už jsem říkal, jsem dost uzavřený, rád se s někým seznámím, ale musí to vyplynout přirozeně, rozhodně se nikomu nechci vnucovat a někde se tlačit, takže třeba s klukama jsem se viděl na nějakých akcích, ale nikdy jsme se nějak

výrazně nebavili. Mám teď ale před sebou první větší festivalovou sezonu, kde se asi budeme potkávat, takže možná se propojíme víc. Jako součást brněnské scény se ale moc necítím, mám pocit, že vlastně ani nikde moc nezdůrazňuju, a mnoho lidí, kteří mě poslouchají, možná ani neví, že z Brna jsem.

Zmiňuješ festivalovou sezonu. Přijde mi zajímavé, že ačkoliv je rap jedním z dominujících žánrů, neudržel se nám zde ani jeden velký čistě rapový festival. V minulosti kulturní Hip Hop Kemp už několik let není, po třetím ročníku skončil i festival Frontline. Proč si myslíš, že čistě rapovým festivalům se zde nedaří, přestože rapovým umělcům ano?

Na tohle ti asi nedovedu úplně odpovědět, sám na festivaly a koncerty totiž moc nechodím. Pokaždý mě to akorát naštvě, vidím někoho na pódiu a říkám si: „Sakra, tam bych měl být já.“ Prostě si to nedovedu moc užít a ty interpreti vždy proklínám. (směje se)

Foto: Milan Koubek

Foto: Eliška Krejčová

Jako že tě štve, že jsi také nedostal prostor?

Je to spíš taková zdravá žárlivost, řekl bych. Nejde o to, že bych jim to nepřál nebo záviděl, spíš si vždy říkám, že se na jejich místo také musím dostat.

Když už jsme u toho, jak vzpomínáš na svůj první koncert?

Moje první vystoupení bylo stresové. Bylo to v brněnském Kabinetu múz a hrál jsem před Dorianem (taktéž rapový interpret, pozn. red.). Když si na to ale vzpomenu, možná jsem byl víc v klidu, než jsem teď. Nemám totiž většinou strach ze samotného vystupování, ale spíš z té organizace. Aby vše šlo hladce,

aby se prodalo dost lístků, abychom nebyli v minusu, aby vše fungovalo s kapelou. A to tím, že mě to teď už živí, vytváří větší tlak než na začátku. Někdy mě stresuje i setkávání s fanoušky. Jsem za to samozřejmě rád, ale občas si pak říkám, jestli jsem neříkal nějaké divné věci, jestli jsem někoho nezklamal, jestli se se mnou cítili dobře, nebo jsem nervózní z toho, že se fotíme, protože to nemám moc rád.

Hodně textů, které jsi napsal, je emotivních, hlubokých, melancholických a osobních. Má vše, o čem píšeš, reálný základ, nebo tvoříš i fiktivní příběhy?

Vše je reálné, nic fiktivního jsem nikdy nenapsal. Občas se snažím vcítit třeba do nějaké životní etapy, která už je za mnou.

Vše je reálné, nic fiktivního jsem nikdy nenapsal. Občas se snažím vcítit třeba do nějaké životní etapy, která už je za mnou. Také jsem si občas dopomohl tak, že jsem třeba pil, abych se uvedl do toho emočního stavu, kdy ze mě tyto věci vychází.

Není právě tohle trochu úskalí toho, zaškatulkovat se u lidí tím, že děláš primárně smutnou hudbu? Jestli tě to pak zbytečně neudrží třeba ve špatných myšlenkách a rozpoložení, protože se to od tebe tak nějak očekává, a pak si ty těžké stavy i sám přivádíš?

Mám pocit, že už se tam uměle házet nemusím, že i když to momentálně neprožívám, tak třeba téma, jako je zlomené srdce, už důvěrně znám, když to není můj aktuální stav, dovedu se na to jen tak naladit ze vzpomínek. Obecně ale mám rád třeba různé tragické příběhy, horory, demony, temnou estetiku z anime a dost se tím obklopuju, takže se pak na ty temné a smutné emoce dovedu naladit, i když už smutný nejsem. Smutek a melancholie pro mě ale jsou obecně inspirativní.

Co tě čeká tento rok?

Jaké máš plány?

Chtěl bych určitě vydat album, bude na tom ale hodně práce, kromě hudby je potřeba vychytat i nějaký dobrý moment na uvedení a před albem vydat pár singlů, které ten dosah podpoří. Co se týče osobního života, tak bych si chtěl asi víc zvyknout na tu realitu, že jsem opravdu hudebník, který nemá jinou práci. Byl to pro mě velký zlom a trochu jsem si na tom uletěl. Když se ti poprvé stane, že ti někdo po koncertě dá do ruky velkou částku peněz a nemáš s tím zkušenost, je jednoduché začít se chovat nezodpovědně. ●

GRAMOREVOLUCE 1990–1995

Pohrobci Supraphonu I

První pětiletka devadesátek byla dobou vzestupů a pádů, dobou raketových změn, příchodu nových věcí i nových idejí. Tak jako všechny obory procházel prudkými změnami i gramofonový průmysl. Prošel érou privatizace, rozdrobení trhu i následné stabilizace. Dal šanci desítkám do té doby přehlížených nebo ostrádkovaným tvůrcům, nabídl různé specializace a plně přešel na nové nosiče. Prostě všechno bylo najednou jinak.

TEXT: JOSEF VLČEK

Ještě v roce 1968 bylo v Československu jediné hudební vydavatelství, Supraphon, které pohltilo všechny předválečné značky a zároveň produkovalo veškerou soudobou hudební tvorbu, ať šlo o klasiku, nebo o pop, jemuž se tehdy říkalo zábavná hudba. O pár měsíců později už byla vydavatelství čtyři. Supraphon zůstal a byl pořád nejsilnějším vydavatelstvím. V rámci Svazu skladatelů vzniklo vydavatelství Panton. Brně kolem Orchestru Gustava Broma po krátkou dobu existovalo vydavatelství Diskant, ale to velmi rychle zaniklo. Zato slovenskému Opusu se tehdy začalo dařit více než dobře. Do státem kontrolovaného konglomerátu vydavatelství podniků patřil ještě podnik zahraničního obchodu Artia a se Supraphonem spojené Gramofonové závody v Loděnicích.

Přišla sametová revoluce. ní možnost podnikat. Vzpomínám si, že někdy v lednu 1990 jsme spolu s Vladimírem Vlasákem a Janem Dobiášem jako redaktoři Melodie uspořádali při přípravě článku o budoucnosti gramofonového průmyslu v Čechách kulatý stůl s redaktoři Supraphonu. Pánové byli naprosto bohorovni. Jedeme dál, nic se nezmění.

O půl roku později už mnozí z nich zkládali vlastní gramofonové firmy.

PRVNÍ BYL BONTON

Ještě než se začalo zvonit klíči a než přišel samet, stát povolil vznik spotřebních družstev. Brzy potom, ještě na jaře roku 1989, se probil byrokratickými vrstvami státního aparátu jazzový pianista Martin Kratochvíl a spolu s dalšími přáteli založil družstvo Bonton. Zpočátku šel rozvoj společnosti jen ztěžka, ale hned po listopadu 1989 přišla s prvními deskami. Byla to Krylova *Rakovina* a legendární home recording – Havlova *Audience* s Pavlem Landovským.

Bonton v následujících letech obrovským způsobem nabobtnal – kromě gramofirmy měl na vrcholu své slávy 14 hudebních, filmových, knižních a distribučních divizí. Martin Kratochvíl se v roce 1993 ve spolupráci s Michaelem Kocábem podílel na privatizaci Supraphonu, Pantonu a Opusu, které

pak v zeštíhlené podobě stáhl pod svá křídla. I když tím získal nesmírně cenný archiv, v prvním období vydával Supraphon svůj „back catalogue“ jen sporadicky. Měl se specializovat jen na vážnou hudbu a mluvené slovo. Oživení přišlo až koncem devadesátých let s érou reedicií.

Po roce 1995 začal Bonton některé divize prodávat velkým zahraničním firmám. Po slavné gramofonové éře zbyly vzpomínky na řadu klíčových alb historie české populární hudby. Namátkou jmenujme album Petra Skoumala *Kdyby prase mělo křídla* (1991), *Big Heads* Michala Pavlíčka (1992), *Utíkej* od skupiny Zuby nehty (1993) nebo *Keltská kytara* Michala Hromka (1990). Z těchto příkladů je znát, že zásluha Bontonu byla v té době v realizaci největších talentů generace sedmdesátých a osmdesátých let, na které se před listopadem nedostalo nebo nemohlo dostat.

SUPRAPHONSKÉ KLONY

Na obalech bontonských desek nestihla ani uschnout barva a už se vynořila další vydavatelství. Jak už bylo řečeno, za mnohými z nich stáli bývalí zaměstnanci Supraphonu. Asi nejúspěšnější z nich byl Multisonic. V něm bývalý supraphonský obchodní ředitel Karel Arbes spojil síly s Karlem Vágnerem a zpočátku. Radimem Pařízkem. I Multisonic představoval široký záběr hudby. V jeho tehdejší katalogu najdeme re-recordingy hitů Hany Zagorové, alba Josefa Zímy, Karla Hály, Václava Hudečka, sérii instrumentálních desek, talkshow Miroslava Donutilla, ba dokonce metalové věrozvěsty jako Törr, Vitacit nebo Kryptor! S odstupem času se zdá, že největším přínosem Multisonicu je řada alb s tramskou hudbou a dřevní českou country, za níž stál hudební redaktor Stanislav Chmelík. Od roku 2019 je Multisonic dceřinou společností firmy Fermata, a. s.

Svět dechové hudby si vzala na starost firma Edit. Jejím zakladatelem. letech 1990–1993 ředitelem byl bývalý pantonský redaktor Aleš Sigmund. Firma Edit začínala s country, zpočátku vydávala třeba i rockový soubor Dr. Max, ale to hlavně, co ji udělalo známou, byly

dechové soubory Moravanka, Velkopopovická Kozlovka, Budějcká kapela, Stříbrňanka a další orchestry specializované na lidovky. Ještě dnes je tu a tam možné slyšet *Sokolské pochody*, které v roce 1990 pro Edit nahrál Orchestr Václava Hybše. V současnosti patří rovněž pod Fermatu.

Fermata v posledních letech zhltila další dvě nepřilíš významné gramofonové firmy specializované na dechovou hudbu, country a folklor – Clarton a Music Vars. Mimochodem, i pro tyto firmičky, dnes soustředěné pod Fermatou, pracoval jako producent také Aleš Sigmund.

Pozoruhodné, byť málo doceněné bylo rovněž vydavatelství Lotos, které vedla další bývalá pracovnice Supraphonu Mířa Nosková. Nabízela díla respektovaných interpretů, jako jsou houslista Josef Suk, Ida Kellarová, Světlana Nálepková nebo jazzmani Jiří Stivín, Emil Viklický a Milan Svoboda.

Řadu desek začali vydávat vlastním nákladem sami muzikanti. Do kazet a elpíček se už v roce 1990 pustil Dalibor Janda se svým Hurikán Records. Také Petr Janda z Olympicu si založil vlastní firmu Best I.A. Měl s ní velké plány, ale nakonec se specializovala také hlavně na jeho projekty. Radim Pařízek poté, co odešel z Multisonicu, založil vlastní firmu Direkt. Byla to druhá ostravská hudební firma – v letech 1992 až 1993 tam fungovala ještě N.A.R. folkového aktivisty Milana Kaplana. Pomohla ke startu kapely Mňága a Žďorp a písničkáři Pepovi Streichlovi.

Z řady dalších muzikantských firem nemůžeme vynechat dvě, které významně rozhybaly domácí trh. Vydavatelství Carmen založil skladatel Jiří Zmožek v roce 19. až do bankrotu v roce 1994 vychrlil přes sto desek, většinou se stylizovanými soubory specializovanými na českou lidovku. V té době neexistovaly důvěryhodné statistiky, ale podle různých analýz by měla Zmožkova Carmen, proslulá tituly jako *Na české svatbě*, *Na moravské svatbě*, *Na posledním vandru*, v top desítku nejprodávanějších českých desek minimálně tři nebo čtyři několikasettisícové tituly.

MONITOR DĚLÁ VLNY

Tou druhou hudební firmou byl Monitor, založený už v prvních měsících roku 1990 Josefem Příbem a šéfem skupiny OK Band Vladimírem Kočandrem. Strategicky vsadil na nedostatkové, módní, to atraktivnější tituly z oblasti heavy metalu, punku a hlasité kytarové alternativy. Jeho produkce patřila z velké části mezi největší bestsellery českého trhu. Hned v letech 19. 1991 Monitor do-

proudu. Nejprve v roce 19. albem *Chvilí mě, chvíli svůj* Marie Rottrové, po níž v druhé polovině devadesátek následovaly desky Dana Hůlky, Ilony Csákové a záznamy z neznámějších muzikálů své doby.

Padla zmínka o Venkowu. I ten patřil do řady vydavatelství, která vyrostla kolem lidí ze Supraphonu. V něčem se překrýval s produkcí Multisonicu – specializoval se na „portovní“ hudbu, tedy na hudbu tramskou, country, folkovou a popfol-

slova šokoval domácí scénu dvěma alby Orlíku, přičemž pamětníci tvrdí, že první z nich bylo pravděpodobně nejrychleji prodávaným domácím albem. Během jednoho dne bylo prý vyskládněno přes třicet tisíc výtisků.

Proti ostatním domácím gramofirmám prokázal Monitor obrovský cit pro vydavatelskou dramaturgii, která „držela prst na tepu doby“ a měla kreativní marketing. Nebála se riskovat nebo podporovat nové projekty. Řadu umělců dlouhodobě etablovala na trhu. A nejde jen o Dana Landu, ale také o kapely Kabát, Tři sestry, Mňága a Žďorp, Nerez a půl tuctu dalších. Svě nejlepší chvíle u Monitoru prožil také Petr Muk. V oblasti folku mohl Monitoru konkurovat jen Venkow Zdeňka Kovaříka. Monitor měl totiž pod svými křídly Nohavicu, Plíhala a Dobeše, tři nejváženější osobnosti tehdejší scény.

Ve správné chvíli Monitor vsadil na úplně jiné hvězdy. Uprostřed desetiletí pod sebe začal stahovat hvězdy středního

kovou. Do zániku firmy v roce 2003 bychom v jejich katalogu našli mimo tuto oblast také desky Javorů, Luboše Pospíšila nebo Čechomorů. I když Venkow existoval také od roku 1990, jeho nejlepší léta přišla až později, na konci devadesátek.

NA OKRAJÍCH

Jednou z nejoriginálnějších českých firem, které se podílely na rozvíjení gramoprůmyslu na začátku devadesátých let, byla značka Tommů z Nového Jičína. Nejen proto, že existovala mimo Prahu, a přesto byla v letech 1990 až 1992 nejúspěšnější firmou vydávající domácí střední proud a pop rock, ale i proto, že produkce gramofonových desek byla jen okrajovou činností majitele Martina Sedláře, majitele autoservisů a obchodníka s vozidly. Sedlář svého času dovedl umělcům nabídnout atraktivní podmínky a Petra Janů, Karel Černochoch, Lucie, Wanstowí Vjegy, Kern nebo Láďa Křížek na

ně rádi slyšeli. Poté, co sem vpadly zahraniční firmy, ztratil Sedlář svou moc a vedle automobilového byznysu se více věnoval mluvenému slovu a deskám pro děti.

Společnost Reflex Records vznikla v roce 19. za celkem krátkou existenci vydala několik zajímavých desek punkové a novovlnné orientace (*Visací zámek*, *Tři sestry*, *Jasná páka*), Brutus (*Celý večer rock and roll*), Hutkovo album s Radimem Hladíkem, Petra Kalandru s Blues Session, a dokonce Ecstasy Of Saint Theresa. Reflex Records dlouho nevydržela a brzy byla pohlcena Monitorem.

Jinou okrajovou gramofonovou firmou byla značka SV Records, spojená s knižním vydavatelstvím Svojtka a Vašut. V letech 1991 až 19. ní vyšlo jen několik alb, mezi nimiž dominují desky hanspaulského okruhu – Hlasova deska *Cesta tam a zase zpátky* a kompilace *Hanspaul City*. Obzvláště sběratelsky vzácná je i deska *Václava mám nejradši* od skupiny Saze.

Vydavatelství Arta vzniklo původně v roce 1991 jako pobočka státní exportní gramofonové firmy Artia, ale v roce 1994 jej odkoupili Michal Hejna, Jan Hála a Vítězslav Janda a udělali z něj exkluzivní label orientovaný na vážnou hudbu, na soudobý český jazz a některé těžko zařaditelné projekty jako *Sefardské písně* Jany Lewitové. Pýchou vydavatelství byly desky Jiřího Stivína (např. *Alchymia Musicae* z roku 1995), nahrávky Emila Viklického, Karla Růžičky, Luboše Andršta, Rudyho Linky nebo George Mraze.

Zapomněli jsme na některou firmu nebo společnost, která vznikla v oblasti gramofonového průmyslu v letech 1990 až 1995? Jistě, našli bychom řadu značek, pod kterými vyšla jedna nebo dvě desky kapel většinou okresního formátu. Snad se tímto letem rozdrobeným světem podařilo zachytit obrovský kvas čerstvě zrozených českých podnikatelských subjektů po ztrátě supraphonsko-pantonského monopolu. Na trhu se ale zároveň objevily a usadily i podnikatelské subjekty původně zvenku jako Popron a Globus International, které následně doplnila takzvaná velká pětka největších světových vydavatelských koncernů. Ale o tom až příště. ●

OSA

596

nově zastupovaných autorů v roce 2024

„Nesmíš vypustit jeden jediný koncert, i kdyby dorazili tři lidi“

Ještě před třemi lety o nich věděli akorát sousedi v domě, kde zkoušeli. Dnes mladá punkrocková parta Byt číslo 4 předskakuje zavedeným domácím kapelám, zahrála si na Hradech.cz i v Lucerně a jejich jméno se opakovaně objevilo i v shortlistech Cen Anděl. A to vše má být teprve začátek. Zásadní momenty jejich nedlouhé, ale úspěšné existence jsme zmapovali se zpěvákem Pavlem a kytaristou Matějem.

TEXT: PETR ADÁMEK, FOTO: ANNA BARTOLOTTI

Kluci, potkáváme se doslova pár minut poté, co jste podepsali smlouvu s vaším labelem. Co to pro vás fakticky znamená?

Pavel: Koncerty a těžkej cash. (smích) Ne, jde hlavně o vizi do budoucna. Díky smlouvě máme plán, můžeme to brát vážně a uvažovat v delším horizontu než od koncertu ke koncertu. Máme se o co opřít.

Matěj: Vypadá to, že další roky budeme hodně hrát a vydávat hodně desek, upsali jsme se k natočení tří alb. Takže budeme makat. Díky labelu se dostaneme na větší akce, postarají se o to, aby ty desky byly vidět, abychom se dostali do médií a hlavně k fanouškům v nejzajímavějších

koutech republiky. Dostaneme i nějaké finanční příspěvky na natáčení desek, což je vzhledem k ekonomické situaci kapely přínosné. Zavazuje nás to k tvrdé práci a větší profesionalitě.

Když jsme u té profesionality – jak vypadaly vaše úplné začátky?

Pavel: Je důležité zmínit, že kapela nevznikla ze dne na den. Známe se dlouho jako kámoši. Scházeli jsme se a společně jsme se učili hrát. První pokusy byly covery Green Day. Popravdě to nestálo za nic. Pamatuju si, že jednou přišel soused, jestli to radši nechceme zabalit. Nezabalili jsme to, postupně se zlepšovali a začalo nás to opravdu bavit. Nic jsme od toho nečekali, prostě zábava, dobře

strávený čas. I kdybychom se nikam nedostali, stejně bychom to táhli dál. Písníčky jsou to nejdůležitější. Musíš se líbit v první řadě nám. Musíš jim chtít něco říct, nedělat je na sílu, ale srdcem. Když jsme začínali, netušili jsme, že je jednou bude někdo poslouchat.

Matěj: Šest let jsme hledali zpěváka, až jsme z toho začali být opravdu frustrovaní a bezradní. Nakonec se zpěvák zjevil z vlastních řad. Pavel jednou přišel s písníčkou *Nechápu*, která všechno nastartovala. Nahráli jsme první čtyři songy a na jaře 2022 jsme to vydali.

Někdy v té době jste skladbu *Nechápu* poslali do *Majkláčovy pítevny*. (YouTube pořad

Michala „Majkláče“ Nováka, v němž upřímně rozebírá videoklipy, pozn. red.)

Pavel: Než se tak stalo, tři čtvrtiny kapely byly razantně proti. Vyrostli jsme na punku, takže jakýkoliv jiný přístup, který nešel odspodu od nás, nám přišel komerční. Řešili jsme, proč by nám měl do naší tvorby někdo kecat, a než jsme do *Pítevny* tu písníčku skutečně poslali, proběhlo kolem toho dost sporů. Druhý den jsme to sledovali on-line na nějaký kalbě. První Majkláčova slova byla v tom smyslu, že je to hrozný, že stojíme za ho*no a že mi není rozumět. Po polovině skladby to na něj ale zapůsobilo. Po čase přijel na náš koncert, což se ukázalo jako jeden ze zlomových momentů. Začali jsme se dostávat do širšího povědomí, začaly se nám otevírat další a další dveře, docela dost jsme hráli, ozývali se pořadatelé festáků. Všechno to vlastně začalo organicky, ale bylo potřeba dát tomu nějaký impulz, udělat něco pro to, aby si tě někdo všiml, jít tomu naproti.

Matěj: A hned po první sezoně jsme začali spolupracovat s RedHead Music.

Jakou radu byste dnes s odstupem dali sami sobě v té úplně rané fázi, kdy jste začali dělat první písničky?

Matěj: Nečekat na to, že se něco stane samo. Jít za tím, makat. Nezačnou chodit lidi na koncerty, nezačnou samy naskakovat poslechy. Je třeba za tím jít. A nejen v hlavě, ale reálnými kroky.

Pavel: Já už jsem to vlastně řekl. Být upřímný, nekalkulovat. Kalkul je poznat a smrdí. Autentická hudba si cestu vždycky najde.

Mluvili jste o původně punkových kořenech, a najednou jste podepsali smlouvu s někým, kdo zastupuje velká zavedená jména, jako je Anna K. To chtělo hodně vnitřních ústupků, je to tak?

Pavel: Český hudební svět není natolik rozmanitý, aby labely mohly dělat jenom rockovou hudbu. Jsme s tím v pohodě a já osobně jsem některý věci

Jednou přišel do zkušebny soused, jestli to radši nechceme zabalit. Nezabalili jsme to.

začal vnímat jinak. Nemusí být všechno jen těžký underground, vymezování se může být někdy liché. Není to nic proti zásadám, možná za tím dřív stály trochu předsudky. Podstatné je dělat to, co chceš dělat a co ti není proti srsti.

Co vám dalo letní turné Hradec.cz?

Matěj: Hodně jsme se vyhráli. Hráli jsme víkend co víkend dva měsíce v kuse, a jelikož to dělají stejní lidi, backstage je stejná, bedňáci ti samí, tak jsem u třetí zastávky přestal vnímat, kde vlastně hrájeme. Všechno se slilo dohromady.

Pavel: Výborný výhled do toho, jak funguje turné a jak to vlastně funguje na festivalech.

Vypadá to, že další roky budeme hodně hrát a vydávat hodně desek. A taky makat.

Taky jste si jako host Rybiček 48 zahráli ve velké Lucerně. Hodně solidní zářez pro začínající kapelu.

Matěj: Jednou nám na YouTube okomentovali písničku, díky čemuž se ukázalo, že nás vnímají. Pak jsme jednou hráli v Hradci Králové, včetně lidí z dalších dvou kapel tam bylo možná třicet lidí, prostě malá akce. Najednou se otevřely dveře a tam stojí Kuba Ryba. Když jsme dohráli, zmínil, že by nás někam vytáhl, a po čase najednou napsal, že by nás chtěli v Lucerně. Sonu v Brně. Ještě teď tomu nevěříme.

Pavel: Vybavuju si, že nás v Hradci štvalo, jak málo lidí dorazilo. Ale opět se ukázalo, že i ten nejmenší koncert může být důležitý. Nesmíš vypustit jeden jediný koncert, i kdyby dorazili tři lidi. Nikdy nevíš, co se pak může stát, a že se může stát úplně všechno.

Matěj: Slyšel jsem myšlenku, že nehraješ pro někoho, kdo na koncert nepřišel, ale pro toho, kdo přišel. Jak zmínil Pavel, nesmíš se vykašlat na jedinou akci.

Považujete koncert v Lucerně za svůj dosavadní největší úspěch?

Matěj: Je pravda, že když jsme lidem říkali, že nás čeká Lucerna, často na nás koukali s otevřenou pusou. To je takový efekt Lucerny. I kdybychom se teď rozpadli, tak máme do konce života na co vzpomínat.

Pavel: Za sebe bych jako nejlepší akce označil naše dva křty, jeden doma v Šumperku, druhý v Praze. Vždycky jsme kolem sebe chtěli mít lidi, kteří smýšlí stejně. A to se povedlo – oba kluby byly plné našich fanoušků. Ta zmíněná Lucerna byla skvělá, ale jen s málo lidmi jsme zahýbali. Na našem křtu jsem cítil, jak jsme s těmi lidmi napojení. Že je tam zavedly stejné cesty jako nás. Rozumíme si navzájem.

Matěj: Lidi se bavili mezi sebou, už tam funguje nějaká komunita. Když se pak

v Praze u vstupu objevila cedulka „vyprodáno“, nechápali jsme. Máme to přes celou republiku a stalo se tohle. Dva roky zpátky by nás nic takového ani nenapadlo.

Zajímalo by mě, jestli máte v kapele nějaké jednotlivé role.

Pavel: Máme a už jsme si je dokázali pojmenovat. Já dělám hudbu. Bubeník David mimo to, že je skvělý muzikant, je ministr dopravy, tak jsme ho opravdu pojmenovali. Nakládky, vykládky, bookování dodávek. Zní to podřadně, ale je to strašně důležitý, protože to zabere hodně času. Jako člověk, který jediný napevno bydlí v Šumperku, i často sám tahá věci. Mates je ministr propagandy a nezastupitelný manažer. Být to na nás třech, tak si ještě teď brnkáme ve zkušebně. On nám říká, v kolik kdy kde máme být. A stejně mu pak pětkrát voláme. Čím víc na tom Mates maká, tím víc na to my kašleme. (smích) Basák Lukáš zas dokáže všechno sehnat, hlavně kontakty, třeba když jsme dělali klipy. Je

nezbytné, aby se úkoly podobným způsobem rozdělily.

A jak to tedy vypadá s novým albem? Zaslechl jsem, že do něj chcete nasypat opravdu hodně peněz.

Pavel: Je to tak. Album bude ještě letos, točit budeme s Filipem Vlčkem. Došli jsme k přesvědčení, že abychom to mohli udělat pořádně, nesmíme dělat kompromisy. Bude to stát hodně peněz, které na to úplně nemáme, ale prostě je seženeme. Jestli jednou nemáme úspěch, tak ať se to stane proto, že jsme kre*eni, a ne proto, že jsme na něco důležitého neměli peníze. Jdeme do toho po hlavě, buď, anebo. Je jasné, že peníze neznamenají lepší hudbu, ale je na ně navázána spousta přidružených věcí. Už třeba to, že začínáme jezdit se zvukařem, chceme přibírat technika. Šlo by to samozřejmě i bez nich, ale zbytečně by nás to brzdilo.

Často se jako přednosti vaší kapely zmiňují špinavost a jakási neotesanost. Nebojíte se, že se to s Filipovou produkcí vytratí, že budete znít příliš vyžehleně?

Pavel: To je aktuální téma, které už jsme s Filipem hodně řešili. Na začátku jsme měli vizi, která se s prvním mixem příliš nepotkala, s druhým už ano. Pak přišly změny. Chceme se dál držet spíše v syrovém a přirozeném stylu. Dokonalé hudby je až příliš a ztrácí se jakási „nahatost“.

Velkým tématem byla, Pavle, tvoje ledabylá výslovnost. Existuje hranice, jak zůstat svůj, nezpronevěřit se svému výrazu, ale zároveň se v tomto ohledu technicky zlepšit?

Pavel: To je něco, nad čím hodně přemýšlím. Není nutné, aby byl zpěv dokonalý a abys dokonale intonoval. Potřebuješ výraz, být svůj.

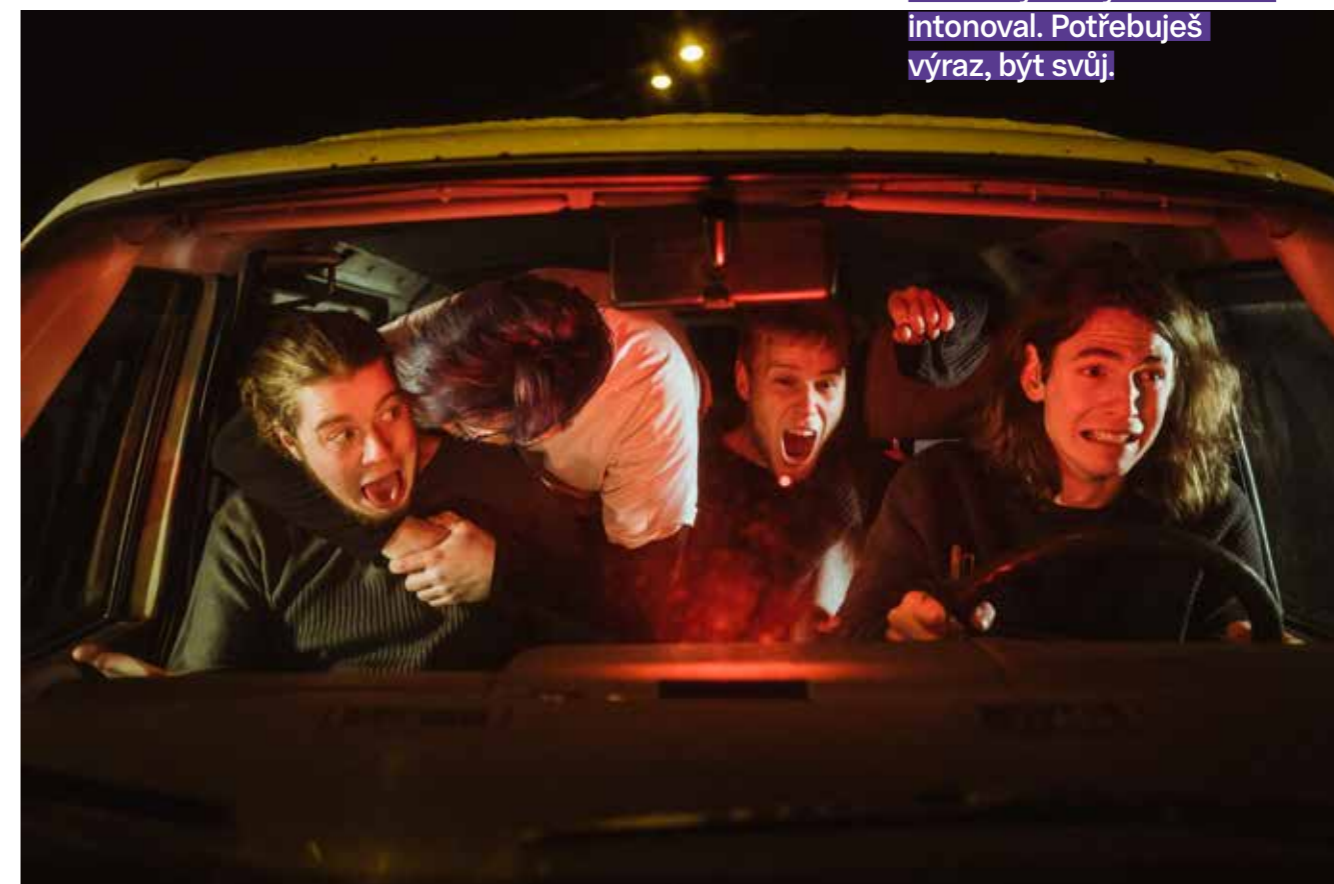
Když se bavíme o tvorbě, říkal jsi, že veškerá hudba stojí na tobě, je to tak?

Pavel: Texty jsou všechny moje a hudba z větší části taky.

Ptám se proto, jelikož se často stává, že takto tvůrčím osobnostem začne být po čase kapela malá a rozletí se vstříc sólové kariéře. Dovedeš si něco takového představit?

Pavel: Občas mám tendence udělat si něco svého, ale ne proto, že potřebuju prostor, ale proto, že to žánrově k Bytu nezapadá. Fungujeme jako kapela. Kluci dělají tolik věcí, které bych já nezvládl. Takhle jsme spolu začali, ta esence je nenahraditelná a jinak bych fungovat nechtěl. ●

Není nutné, aby byl zpěv dokonalý a abys dokonale intonoval. Potřebuješ výraz, být svůj.

Never Sol

„STOPROCENTNĚ MĚ ZABLOKUJE, KDYŽ SE ZAČNU S NĚKÝM SROVNÁVAT“

Stálice české elektronické alternativy, vlastním jménem Sára Vondrášková, se nerada v rozhovorech neustále stáčí ke svým začátkům. Jako hudebnice i jako lidská bytost se pořád vyvíjí, učí se z vlastních chyb a zároveň čím dál lépe nachází vlastní autentickou linku, díky které je její hudba nezaměnitelná s čímkoliv, co na tuzemské nezávislé scéně vzniká.

TEXT: NATÁLIA ANTOŇÁKOVÁ, FOTO: ROMAN ČERNÝ (MAKE-UP A STYLING: HELENA ZVĚŘINOVÁ)

Abychom měly hned na začátku z krku to nejaktuálnější – pracuješ teď na novém albu. Řekneš mi něco o tom procesu?

Na skladbách pro tohle album pracuju už několik let. Za covidu jsem začala více prohlubovat svou do té doby povrchní znalost zvukové syntézy, hlavně modulárního syntezátoru (syntetizátor složený ze samostatných modulů pro různé funkce, pozn. red.). Díky němu jsem se dostala k hraní improvizovanějších živých setů. Ty byly zásadní pro můj další hudební vývoj a celkové vyjádření. U předchozího alba jsem živě hrávala stabilní aranžmá skladeb s kapelou, postupně jsem ale cítila potřebu hledat nové přístupy. S moduláry jsem začala sama více experimentovat – v Praze jsem pak dostala možnost na několika spřátelených akcích odehrát koncert bez souvislosti s mou existující tvorbou. Prostě jsem přišla s modulárem a pustila se do toho. Z těchto improvizovaných setů se začala vyvíjet má nová tvorba, skladby, které jsem nejdřív vytvářela a hrála živě, než jsem si je vzala do studia. Což je vlastně opačný postup, než mívám.

Jak tohle probíhá technicky?

Modulár je skvělý v tom, jak je citlivý a pohotový v rámci vedení a tvarování zvuku, jak ti umožňuje ovládat mnoho různých aspektů zvuku najednou. S hraním živě pak přichází nesporná organičnost. Energie a reakce publika vytváří specifickou situaci, v níž hned cítíš, když to někde „spadne“ nebo když to, co právě zkoušíš, naopak sedne. Buď tam napojení je, nebo ne, v improvizaci každopádně vznikají zajímavé náhody. Tyhle momenty se při hraní snažím zapamatovat nebo následně vylovit z paměti, abych je ve studiu mohla dál rozvíjet a fixovat. Ustaluju, buduju konstrukci a tak dál. U moduláru jsem navíc objevila, že mi vyhovuje pracovat s jakousi evolucí zvuku v rámci času, jeho postupné opracovávání. Dostávám se pak do takových až transcendentálních momentů, v nichž úplně splynu s tím, co právě hraju. Tenhle průběh jsem dlouho hledala jako tvůrkyně i jako posluchačka, takže moc doufám, že i na nové desce se mi ho daří co nejlépe zachytit.

Když jsme u toho lovení z paměti – v upoutávce na pořad *Sedmé nebe*, který moderuješ v Českém rozhlasu Vltava, říkáš, že hudba je pro tebe archivem vzpomínek. Vnímáš to takhle. Svých vlastních skladeb?

Určitě. U jedné skladby pro připravovanou desku to mám třeba tak, že se při jejím poslechu okamžitě ve vzpomínkách přesunu na místo, kde jsem ji nahrávala. Takové propojení mi dost pomáhá zůstat i při dalším rozvíjení tracku oddaná původní myšlence a nevymýšlet nic, co tam nepatří. Když se pak dívám na svou tvorbu zpětně, určitě si při spoustě písniček vybavím pocity, které jsem v době jejich vzniku prožívala – ale už je to někdo trochu jiný. Je pro mě přitom hodně zajímavé konfrontovat se sama se sebou s takovým odstupem. Podívat se zpětně nejen na to, co jsem prožívala, ale i jak jsem skládala, jaké volby jsem dělala. Co už bych dnes udělala jinak, co se mi naopak pořád líbí. Co jsem stále ve své esenci já. Vlastně se často vracím ke svým starším albům hlavně proto, abych si připomněla, co nefunguje, a vyvarovala se tak chyb. Taky mě ale těší, že ačkoliv se vyvíjím, pořád ve své tvorbě dokážu najít nějakou kontinuitu.

Tenhle tvůj přístup se mi líbí. Ve výsledku, kdo tě poučí nejvíc než ty sama? Zajímalo by mě ale i to, jak se ti tvoří v současném světě. Má na tvou tvorbu vliv, co všechno se teď kolem nás děje?

V mé hudbě nenajdeš názory na politiku nebo světové dění. To, co se aktuálně děje, se mě ale samozřejmě vnitřně dotýká a na mé hudební vyjádření to má automaticky dopad. Funguju v realitě, cítím, přemýšlím. Texty pro mě sice nejsou vůbec zásadní, stejně ale to, co prožívám jako člověk žijící ve světě, potřebuju dostat ven. Nově mám trochu potřebu se z toho všeho vyřvat. Hudba, zvuk, harmonie a taky hlas jsou pro mě tím nejpodstatnějším jazykem, umožňují mi artikulovat velkou škálu emocí. U předchozí tvorby to byla naděje, láskyplnost, víra, harmonie. A teď je to i vztek, který je ve mně asi už od dětství. Občas bývám naštvaná nebo prudká, teď je to ale poprvé, co jsem si i tuhle svou stránku dovolila ve své tvorbě pevně uchopit a artikulovat.

Pomáhá ti tvá vlastní hudba tyhle „artikulované“ negativní emoce pustit, dostat je ze sebe ven?

Určitě jo. Poprvé jsem si to ale začala uvědomovat na vystoupeních jiných interpretů. Temnější, industriálnější, brutálnější, energické koncerty – jenom tím, že jsem se jich zúčastnila, jsem se krásně očistila a uklidnila. Temnota v tvorbě totiž nemusí být vždy jen negativní nebo destruktivní, jak na ni často obecné publikum nahlíží. Je přirozenou součástí života. rámci umění může být svým způsobem až terapeutická, alespoň pro mě je. Na vlastních koncertech se teď ráda dostávám do plné intenzity a síly jak zvuku, tak hlasu. Líbí se mi totiž idea transformace ne zrovna pozitivních emocí či stránek sebe samé, jejich rozmělnění a vyrovnání se s nimi v rámci hudby. Pak už to nemusím dusit v sobě nebo to přenášet na druhé. Všichni jsme bytosti, ve kterých je celá změť emocí, a je třeba se s nimi nějak vyrovnávat. Nepodporovat pořád jen to pozitivní, ale pracovat odvrácenější stránkou reality.

Máš pocit, že tahle změna nálady v tvé tvorbě může pozměnit třeba tvou fanouškovskou základnu?

Myslím, že se to může stát. Taky jsem už zažila, že se mi u určitého interpreta líbilo první, druhé, třetí album, a pak najednou už žádné další. Spousta muzikantů se tematicky i hudebně vyvíjí, což pak může změnit i to, kdo jejich hudbu poslouchá. To ale považuju za úplně přirozené. I tak si ale myslím, že pokud někoho baví

Ačkoliv se vyvíjím, pořád dokážu ve své tvorbě najít kontinuitu.

Za zapůjčení jedinečného prostoru pro focení moc děkujeme Voix Audio & Cinema showroomu v srdci Prahy. www.voix.cz

Dělám hudbu tak, jak chci, nevisí nade mnou nikdo a nic, žádný meč, termíny, očekávání.

moje nejhlubší podstata, můj rukopis, který se prolíná úplně každou deskou, bude ho bavit i nové album, ač se bude lišit od těch předchozích. Samozřejmě

Foto: Jiří Hroník

počítám. tím, že někdo „odpadne“, ale taky doufám, že by si mě mohli najít i noví posluchači.

Kromě už zmíněných emocí – co tě nejvíce inspiruje? A je něco, co tě dokáže naopak úplně zablokovat?

Sto procentně mě zablokuje, když se začnu s někým srovnávat. Třeba zrovna skládám a během toho si pustím skvělou skladbu někoho jiného – většinou se mi to paradoxně stává při poslechu jiného žánru, například s hodně zvukově stylizovanou elektronikou. Pokud zrovna aranžuju něco vlastního, tak si dost často řeknu: „Ty moje písničky takhle znít

nikdy nebudou.“ Což mi na chvíli dokáže vzít vítr z plachet. Od srovnávání se proto snažím dostat vždy co nejdál. Pracuju radši na tom, abych si udržela svou autentičnost, jazyk. Nejvíce mě totiž inspiruje právě to, když se mi povede dostat se k nějaké přirozenosti, vnitřní podstatě, k silné pravdivé emoci, zvuku nebo harmonii, které mi pomůžou věci artikulovat. Když tohle všechno do sebe hezky zapadne, skládání pak jde přirozeně, bez přemýšlení a zbytečného konstruování.

Máš nějaký postup, díky kterému se do tohohle přirozeného stavu dostaneš?

Já s tím prostě potřebuju sedět. Mám takové malinké studio s výhledem na střechy a nebe. Tam si sednu, dívám se z okna na mraky, zapnu si nějaký nástroj, synták, modulár a začnu hrát. Někdy to nejde hned, upravuju zvuk třeba i hodinu, a pořád nejsem tam, kde chci být. Pak se ale dostanu k něčemu zajímavému, co mě najednou zaleje tím správným pocitem, tomu si začnu třeba zpívat. Nebo si dám za mikrofon řetěz kytarových pedálů a jenom si broukám, než se dostanu ke zvuku a melodii, se kterými se cítím dobře. To ve mně dokáže spustit tok nápadů, stavění. Zvuk a hudba jsou pro mě to nejdůležitější, všechno ostatní jde až za nimi.

Říkala jsi, že texty pro tebe nejsou důležité – přesto tvá hudba není úplně beze slov. Jak je tedy nacházíš?

Text je pro mě vždycky mimo – bez hudby vůbec neexistuje. Teď jsem třeba měla šílený týden před nahráváním, kdy jsem potřebovala dopsat texty ke všem trackům. Primární pro mě bylo doaranžovat skladby, aby perfektně fungovaly, takže texty jsem odkládala úplně na poslední chvíli. Možná to zní blbě, ale text je pro mě spíš taková nutnost. Občas si říkám, že by bylo zajímavé, kdyby jazyk vůbec neexistoval. Pro mě textová složka zkrátka není prioritní, všechno, co chci říct, vyjadřuju zvukem, harmonií, melodií, hlasem. Nechci ani těmi slovy odvádět pozornost od hudby nebo do ní textem naopak vkládat další významy. Zároveň ale chci zpívat, a proto hledám slova, která jsou abstraktní, metaforická,

přítom mi pomáhají udržet zpěvnost hlasu. Je to pro mě jako skládáčka, slova a konsonanty musí odpovídat předchozímu improvizovanému zpěvu, musí do zvuku co nejpřirozeněji zapadnout. Neupřednostním třeba dobrý význam fráze před jí dobrou znělostí. Samozřejmě že text musí mít smysl, ale primárně necítím žádnou potřebu vyjadřovat se slovy.

Posuňme se teď od skládání k momentu, kdy jdeš se svou hudbou. kůži na trh. Jak moc je pro tebe důležitá tvá vizuální sebe prezentace? Je to, jak vypadáš, taky součástí tvého autorství?

Sto procentně, jen se to v průběhu let mění. Je to pro mě vnitřní soubor dvou přístupů. Třeba na koncertě se nejlépe cítím v docela nevýrazném oblečení, které mi zároveň vnitřně dodává dobrý pocit. Rozevláté šaty, moje „šťastná“ kožená bunda, overal nebo oblíbené kovbojské boty, v tomhle se dokážu dostat ke své autentičnosti a dost často si teď na koncerty nosím pořád to samé. Občas jsem ale hrávala v hodně designových kouscích nebo si je půjčovala na focení, ale i když byly krásné a zajímavé, nakonec jsem si nepřipadala přirozeně. Je to pro mě vlastně stejné jako s tím jazykem – i věc, kterou mám na sobě, musí být v harmonii. Přílišná okázalost na koncertě mi podle mě spíš škodí. Jasně že na stagi performuješ, ale chci tam být sama za sebe a neodvádět zbytečně pozornost od důležitého.

Když jsme u koncertů, kde se tobě osobně hraje nejlépe?

Máš nějaké oblíbené místo?

Pro mě je to Bike Jesus na Štvanici. Tam se můžu plně ponořit, kam doopravdy chci. Jsem vděčná, když mi někdo dá prostor a zároveň důvěru, abych mohla vykročit i za hranice toho, co ode mě publikum na základě mé předchozí tvorby očekává. Bike Jesus je pro mě přitom nejoblíbenější klub i jako pro diváka, koncerty tam jsou vždy něčím obohacující, odvážné, svěží, bez mantinelů a plné svobody a primární podstaty věcí. Je tam zkrátka komunita, která má otevřenou

Foto: Taja Spasskova

Okamžitou dostupností jako by obsah ztrácel svou plnou krásu.

hlavu, zároveň zajímavý rozstřel a vkus. Mám ale ráda i Petrohradskou, Punctum, Café V lese. Největší problémy pak mám s hraním venku. Se zvukem ráda pracuju tak, aby se ke mně v podobné intenzitě vracel a dál mě inspiroval, což je pro mě v exteriéru zatím hodně komplikované.

A teď rovnou z reálného světa do kyberprostoru – jak funguješ na streamovacích platformách?

Třeba se skladbou *Leon* jsem vsadila všechnu svou pozornost hlavně na

YouTube a pak i na Facebook a Instagram. Nejvíce přitom fungoval YouTube, skladba se tehdy dostala k více novým posluchačům a lidem, kterým evidentně sedla. To už je ale čtyři roky zpět, teď je situace na on-line platformách zase trochu jiná. Pokud se bavíme o financích, streamy mi samozřejmě nevynášejí skoro nic. Pořád se považuju za alternativu a mám ten dojem, že streamy se můžou stát zdrojem relevantních příjmů spíš při komerční tvorbě, alespoň tedy u nás v Česku. Jsem ale upřímně ráda,

když se díky různým platformám dostane má hudba k někomu, komu se líbí, koho zajímá. I jako uživatel mám streamovací služby ráda. I když třeba takový Spotify rozhodně není z mého pohledu nejetičtější, dostanu se na něm k fakt zajímavým trackům a kapelám, které bych jinak neobjevila. Umím si ale před-

Dostávám se do transcendentálních momentů, v nichž úplně splynu s tím, co právě hraju.

mají posluchači mou hudbu dostupnou „zdarma“, hlavně že ji poslouchají. Stejně tak jsem ale ráda, když si pak na koncertě koupí desku nebo mě podpoří jinak.

Osobně se trochu nostalgicky dívám zpět do dob, v nichž jsem jako puberťačka vyhledávala novou hudbu. Půjčovala jsem si kazety, CD, koukala na televizi, později lovila na internetu. Něco úplně jiného než otevřít stream a rovnou klikat na to, co ti algoritmus nabízí. Měla jsi to taky takhle?

Úplně přesně! Vlastně to byl fakt plnohodnotný koníček. Já jsem třeba kouka-

zítra někomu vrátit, je to pro tebe fakt zážitek. Což dnes tak vůbec nemusí být. Na streamech vlastně najdeš všechno hned, ale taky se ti může stát, že v nějakém algoritmu úplně uvízneš a „nepustí“ tě to jinam. Uvědomuju si taky, že v téhle konzumní době si často na streamy jdu stejně konzumně pro nějakou emoci. Řeknu si třeba „teď se potřebuju nadopovat energií“ nebo „chci se vykoupat v nějaké pořádné melancholii“. A za pár vteřin už mám ve sluchátkách přesně to, co mě právě napadlo. To je na jednu stranu super, ale na stranu druhou tou okamžitou dostupností jako by obsah ztrácel svou plnou krásu.

Foto: Jan Kuča

stavit i to, že by vznikla nějaká alternativní platforma, která by, samozřejmě s plným souhlasem autorů, naprosto cíleně za streamy neplatila, zároveň by ale tím pádem lidem nabízela zdarma hudbu, k níž by se jinak nedostali. Vlastně SoundCloud v tomhle už řadu let funguje skvěle. Takže mně vlastně nevadí, když

la na MTV, nahrávala si videoklipy z televize na VHS, přepalovala si cédéčka. (smějeme se) Jasně že jako děcko neřešíš, nakolik je to legální, ale máš potřebu a touhu toho slyšet co nejvíc a strávíš hodně času tím, aby ses k tomu dostala. A pak když to posloucháš, i když třeba ve špatné kvalitě nebo z CD, které musíš

Tohle je možné v magazínu zaměřujícím se na české autory trochu třaskavá otázka, ale jak ty to máš s českou hudbou? Posloucháš ji, nebo inklinuješ spíš k zahraničním interpretům?

Českou hudbu bohužel skoro neposlouchám. Nebo takhle – moc si nepouštím

české desky, ale ráda si poslechnu české kapely a projekty na koncertech. Teď mě u nás baví třeba Gertie Adelaido, Ursula Sereghy, Body of Pain, Neue Welt, Arleta a další alternativnější scéna. A samozřejmě mám ráda i některé starší české věci, klasiky. Obecně je to ale spíš tak, že k českým interpretům se dostávám na

koncertech, v prostorách, které jsou otevřené hraní experimentálnějších umělců. Třeba takový Lunchmeat (český festival zaměřený na elektronickou hudbu a nová média, pozn. red.) hezky propojuje světovou a domácí scénu. Všechno je to ale nakonec stejně asi otázka mých osobních preferencí a možná je

Všichni jsme bytosti, ve kterých je celá změť emocí, a je třeba se s nimi nějak vyrovnávat.

Foto: Taja Spasskova

to trochu. zvyku – kliknout na něco zahraničního spíš než na něco českého.

Závěrem mě ještě zajímá tvá osobní zkušenost s hudebním průmyslem. Je v jeho systému něco, co tě vyloženě štve nebo ti ztěžuje práci?

Já si vlastně nemůžu stěžovat. Jsem vděčná za to, jak funguju a že se můžu věnovat čistě jenom hudbě – i když to není samozřejmě jen tento projekt, pouze jím bych se v tuhle chvíli neuzivila. Nechci ale dělat ve své autorské hudbě žádné kompromisy, asi i proto nemám důvod, aby mě cokoliv štvalo. Děláním hudbu tak, jak chci, nevisí nade mnou nikdo a nic, žádný meč, termíny, očekávání. Možná jediné, co bych si přála, je větší institucionální podpora, například na rezidence, kde se můžeš věnovat vývoji a tvorbě nového materiálu. Měla jsem třeba možnost nahlédnout do světa tance, kde podle mě tahle podpora funguje mnohem lépe než v hudebním rybníčku. Rozhodně bych ale chtěla vyzdvihnout

SoundCzech, díky kterému jsem měla loni možnost vycestovat se svou hudbou do New Yorku či Los Angeles nebo na konci roku 2024 vydat nové kapotové album s varhanními skladbami. Za to jim patří obrovský dík. I OSA občas potěší svým příspěvkem na novou tvorbu, za což také moc děkuju. ●

VOJTA BUREŠ (DOCTOR VICTOR)

„Jsem v hudbě od rána do večera“

Kytarista a zpěvák Vojta Bureš, frontman pražské rockové skupiny Doctor Victor, je nesmírně čínorodý člověk. Souběžně působí také jako potřebně progresivní učitel hudby a nově ho najdete. koncertní sestavě jedné z nejpopulárnějších českých kapel nejen 90. let, jak se dozvíte ke konci tohoto rozhovoru.

TEXT: PETR KORÁL, FOTO: ARCHIV DOCTOR VICTOR

Pro vaši kapelu by částečně mohlo platit ono známé pořekadlo, že doma není nikdo prorokem. V tom smyslu, že tady stále ještě nejste v pozici nějakých megahvězd a možná si vás víc váží pořadatelé v zahraničí. Jak to cítíš ty sám?

Částečně to tak je. V zahraničí se víc řeší, jestli je kapela dobrá, a ne tolik to, jestli je známá z televize nebo rádia. Na pódiu do toho jdeme s kapelou naplno. Díky rock'n'rollu a tvrdé práci jsme dostali šanci zahrát si na spoustě zajímavých míst po kontinentální Evropě, ve Velké Británii, v Americe, a dokonce. Thajsku. Hudba nemá hranice, to je na ní nejkrásnější.

Hrajete často zejména v Německu. Máte tam už stabilnější posluchačskou základnu?

Od německých fanoušků máme skvělou zpětnou vazbu. Přijeli nás podpořit

dokonce i do Brna, když jsme tam hráli před Deep Purple. Bylo fajn vidět německy mluvící fanoušky v našich tričkách. Tamní publikum si naše koncerty užívá a podporuje nás i tím, že si kupuje merchandise a přichází opakovaně, přičemž delší vzdálenosti nejsou překážkou. Takoví fanoušci, to je sen každého muzikanta!

Jak vypadalo hraní v USA, co všechno jste tam zažili?

Z USA jsme si přivezli opravdu nezapomenutelné zážitky. Naše první vystoupení tam bylo na NAMM Show, největším hudebním veletrhu na světě, kde jsme hráli ve skvělém čase a před zaplněným sálem. Někteří fanoušci nás po vystoupení následovali i do dalších klubů v Los Angeles, včetně legendárního Whisky A Go Go. Potkali jsme lidi, kteří na vlastní oči viděli vystoupení Jimiho Hendrixe, Janis Joplin a dalších legend

a vyprávěli nám spoustu až neuvěřitelných historek. Jejich entuziasmus a radost z muziky jsou nakažlivé – i proto mě tak moc baví dělat hudbu a cestovat s ní.

Některým českým interpretům z oblasti hip hopu a mladého popu se daří prosazovat. mezinárodním měřítku. Sami to už dlouho zkoušíte taky – mají podle tebe šanci se opravdu výrazně prosadit venku i tuzemské rockové kapely?

Když člověk opravdu chce a snaží se, tak se mu ledacos podaří. Trávíme společně na cestách spoustu času v doprovodu a snažíme se budovat si jméno krok za krokem. Nevidím žádný zásadní důvod, proč by české rockové kapely neměly mít úspěch venku. Bariéra není v hudbě, ale spíš v přístupu. Díky internetu se hudba může šířit rychleji, ale rock'n'roll pořád stojí hlavně na energii

z živého hraní a na osobním kontaktu s publikem. Když jsme byli na prvním turné po Německu nebo Anglii, nečekali jsme, že hned budeme hrát na velkých pódii. Nejlepší důkaz toho, že česká kapela může mít úspěch v zahraničí, je pro mě moment, kdy se na naše koncerty v Německu sjíždějí fanoušci i ze vzdálenějších měst.

U nás jste se zviditelnili třeba jako předskokani na velkých koncertech AC/DC, Deep Purple, Lucie a dalších kapel. Čeho si považuješ nejvíc? Ptám se i proto, že se netajíš tím, že když jsi už jako dítě navštívil koncert zmíněných AC/DC, byl to pro tebe příslušný iniciační zážitek, aby ses sám stal rockovým muzikantem, takže ty Letňany pak musely být splněný sen.

Táta se mě odmala snažil motivovat k muzice. Nikdy to nedělal nějak násilně, ale vždycky když viděl, nebo si spíš myslel, že mě to přestává bavit, tak mi třeba koupil něco nového ke kytarě nebo mě vzal na nějaký koncert. V deseti letech to byl koncert AC/DC na Strahově a slova mě to pohltilo. Radost a nadšení tisíců fanoušků, vyvolané jednoduchým riffem a melodií, na mě zapůsobily tak hluboce, že jsem si druhý den ráno myslel, že to byl jen sen. Od té chvíle jsem věděl, že chci dělat něco podobného. Byl to pro mě jeden z nejintenzivnějších a nejšťastnějších zážitků v mém životě. Nikdy by mě nenapadlo, že o patnáct let později budu mít příležitost před AC/DC vystoupit s vlastní kapelou.

Vaše hudba odjakživa vychází z těch nejlepších rockových tradic. jistém ohledu působí zdravě konzervativně. Vznikají „postaru“, tedy klasicky rozvíjením nějakých základních nápadů/riffů ve zkušebně, i vaše skladby, anebo spoluhráčům předem posíláš jasně dané demosnímký a na zkouškách se dotahují už jen aranžérské detaily?

Mám rád, když je hudba syrová... Nápady mi často přicházejí v noci, kdy je klid a mám větší prostor se soustředit. Líbí se mi jednoduché riffy podpořené dunivým rytmem bicích. Většinou mám kompletní představu a jasnou vizi o skladbách, které bych chtěl s kapelou hrát. Kapela ale musí dýchat jako jeden organismus,

V zahraničí se víc řeší, jestli je kapela dobrá, a ne tolik to, jestli je známá z televize nebo rádia.

právě ta energie mezi námi dělá na pódiu výsledný zvuk takový, jaký je.

V jakém rozpoložení se musíš nacházet, když tvoříš?

Nedokážu to úplně naplánovat nebo se nutit, ale nedá mi to a běžně se stává, že nad určitou skladbou přemýšlím, dalo by

se s nadsázkou říct, dnem a nocí, dokud ji nedotáhnu do konce. Inspirace a nápady mi často přicházejí i ve chvílích, kdy to vůbec nečekám. Třeba během cesty v autě, když něco zajímavého zahlédnu, když si vzpomenu na nějaký zážitek, vybaví se mi nějaká vzpomínka... Často mě

k tvorbě inspirují i okolní zvuky v úplně běžných situacích. Jsem v hudbě od rána do večera díky kapele, skládání, nahrávání nebo hudební škole, ve které učím.

Music Bus jsem nosil dlouho v hlavě. Mým cílem bylo probudit v dětech větší zájem o hudbu.

na školách po celém Česku. Děti se zpočátku bály, ale překonaly to a bylo vidět, jak postupně získávají větší sebevědomí. Vystoupily před svými spolužáky a učiteli, na závěr s námi odehrály společnou skladbu a publikum je fantasticky podporovalo. Tím, že vystoupily, inspirovaly ostatní a zároveň se posílila místní hudební komunita.

Obrážíte školy s unikátní putovní akcí Doctor Victor Music Academy. Co je jejím

je pro ně zásadní zkušenost. Na každé zastávce se workshopu zúčastnilo dvacet dětí, které byly vybrané učiteli místních škol a které už měly nějakou zkušenost s nástrojem. Abychom děti ještě více motivovali, vyhlásili jsme soutěž Talent Award, kde byla možnost získat zajímavé ceny.

V hudební akademii vidím, jak se žáci díky hudbě vyvíjejí, vzájemně se inspirují. Jedním z největších přínosů školy je, že se žáci postupně osamostatňují. Učí

Projekt Music Bus

S vaší kapelou je spojen i takzvaný Music Bus. O co přesně jde?

Music Bus jsem nosil dlouho v hlavě. Mým cílem bylo probudit v dětech větší zájem o hudbu. Firmou Iveco bezplatně zapůjčený autobus – obrovsky jí za to děkujeme! – jsme předělali na nahrávací studio, učebnu a koncertní prostor. Přichystali jsme pro děti workshop a snažili se je povzbudit k tomu, aby se nebály vystupovat. Měli jsme šestnáct zastávek

posláním a jak konkrétně tyto workshopy probíhají?

Každý měsíc máme téma a věnujeme se jednomu interpretovi, kapele nebo hudebnímu žánru. Vzdáváme hold například Beatles a samozřejmě dalším ikonickým kapelám. Žáci se jen neučí skladby, ale také poznávají jejich historii, texty a celkový vliv na hudební scénu. Výsledkem je pak společný koncert, kdy si účastníci vyzkouší hraní v kapele, což

se nejen hrát skladby, ale i spolupracovat, naslouchat si a vzájemně se podporovat. Díky mému působení na gymnáziu English College in Prague jsem viděl, jak hudba přispívá k pozitivní komunikaci a osobnímu rozvoji u dětí. Překonává kulturní a jazykové bariéry, spojuje lidi a snižuje napětí a stres.

První a prozatím jediné album Doctora Victora nazvané 1st Prescription vyšlo už

v roce 2016. Jak to vypadá s jeho následovníkem?

Rád bych vydání nového alba spojil s větším turné, aby byla příležitost dostat hudbu více mezi naše fanoušky. Pro mě je zásadní, aby skladby žily na pódiu. Nové skladby hrajeme na koncertech, a jakmile nastane ten správný moment, vyjede s námi na cestu i *2nd Prescription*.

Nedávno jsi začal hrát i se skupinou Wanastowi Vjacy. Jsi v ní „pouze“ koncertním členem, nebo budeš mít příležitost podílet se i na tvorbě a natáčení případných nových písní?

Hraní v kapele Wanastowi Vjacy je pro mě fakt obrovská čest a zároveň inspirace, která mě posouvá. Mé vlastní tvorbě. Být součástí skupiny s tak silným odkazem v československé hudbě je skvělá zkušenost. Wanastowky v době svého vzniku přinesly na rockovou scénu něco nového a dokázaly oslovit široké publikum svou energií a chytlavými texty. Soustředím se hlavně na koncertní hraní, ale všechno se vyvíjí. Snažím se k tomu přistupovat s respektem a pokorou, ale zároveň přinést i něco svého a zachovat ducha té kapely. Jak to bude dál s případným zapojením se do tvorby, ukáže čas. Každopádně hraní s Robertem Kodým, Štěpánem Smetáčkem a Radkem Havlíčkem vnímám jako velkou výzvu a skvělou zkušenost, která mě baví a naplňuje.

Věříš, že hudba může být nástrojem změny ve společnosti?

Ano, v historii můžeme najít různé příklady, kdy se stala katalyzátorem změny. Písně jako *Like a Rolling Stone* od Boba Dylana odrážejí společenské problémy a inspirují k osobní i kolektivní změně. Ve své vlastní tvorbě se snažím inspirovat prostřednictvím osobních příběhů. Napsal jsem píseň *Big Joint*, inspirovanou skutečným příběhem mého kamaráda, který překonal drogovou závislost díky hudbě. Když hudba může změnit jednoho člověka, má potenciál ovlivnit celé lidstvo. Může být zdrojem naděje, podpory a změny ve složitých životních situacích. Benefiční koncert Live Aid v roce 1985 upozornil na globální problémy a ukázal, jak hudba dokáže být v této otázce mocná. Síla vyvolávat emoce, to je to, co vede ke změně a podporuje duševní i fyzické zdraví. Zpěv a hra na

Doctor Victor s Danem McCaffertyem ve skotském studiu Sub Station v Dunfermline

Doctor Victor a Jack White

hudební nástroje mají prokazatelně pozitivní účinky na duševní pohodu, potvrzují to i odborné studie.

V Americe jsem byl svědkem, jak hudba spojuje lidi různých národností a věkových skupin a jak je plná příkladů svého vlivu na svět. V Egyptě jsem pozoroval, jak slouží jako prostředek pro sdílení emocí a zkušeností mezi různými kulturami. V průběhu historie hudba významně ovlivnila svět. I díla našich skladatelů Bohuslava Martinů, Leoše Janáčka,

Zpěv a hra na hudební nástroje mají prokazatelně pozitivní účinky na duševní pohodu, potvrzují to i odborné studie.

Bedřicha Smetany a hlavně Antonína Dvořáka mi stále připomínají, jak hudba formovala nejen naši kulturu. ●

OSA

Staňte se hvězdou české jazzové scény!

OSA ve spolupráci s Bohemia JazzFestem vyhlašuje 16. ročník soutěže o nejlepší jazzovou skladbu autora do 35 let.

Co můžete vyhrát?

- 🎵 Šek na **40 000 Kč** od OSA na váš hudební rozvoj
- 🎵 Příležitost představit svou skladbu na slavnostním festivalovém večeru v Praze

Kdo se může přihlásit?

Jazzoví skladatelé zastupovaní OSA, kterým není více než 35 let.

Co přihlásit?

Jednu nebo dvě autorské skladby s premiérou v roce 2024.

Kdy a kam poslat?

Do 13. června 2025 na e-mail: sarka.jancikova@osa.cz
Zašlete: zvukovou nahrávku + notový zápis.

WWW.OSA.CZ/BLOG

ODEŠEL HUDEBNÍ ARCHITEKT MĚSTA ER PETR HANNIG

TEXT: MILOŠ SKALKA, FOTO: DAVID SEDLECKÝ (WIKIMEDIA)

Rodák z Neštěmic, které jsou dnes součástí Ústí nad Labem, začínal s muzikou v osmi letech, kdy se učil hrát na akordeon, v jedenácti pak přibily varhany. I když jeho hlavním zájmem byla hudba, v Turnově vystudoval umělecko-průmyslovou školu pro zpracování kovů a kamenů a po maturitě nastoupil jako umělecký zámečník do Ústředí uměleckých řemesel v Praze. Ale hudby se nevzdal. V Jindřišské ulici vedl tamní školní dětský sbor a na pražské konzervatoři studoval v letech 1965 až 1973 hru na varhany, skladbu a dirigování. V letech 1968–1969 absolvoval roční studijní pobyt v Anglii a po návratu pokračoval na AMU ve studii skladby, která absolvoval *Symfonií pro tři syntezátory a velký orchestr*.

Už na konci roku 1966 založil a vedl studentský orchestr Pastýři, pro jehož produkci se vžilo označení „něžný beat“. Za jeho doprovodu pořídila třeba Petra Černocká svou vůbec první gramofonovou nahrávku, autorskou verzi písničky *Ovečka*. Pastýři zanikli s odchodem svého zakladatele do Anglie.

Po návratu z britských ostrovů dostal Petr Hannig nabídku od Michala Prokopa a skupiny Framus Five, aby se spolupodílel na skladbách a současně vytvořil kompletní hudební aranžmá chystaného alba *Město Er* (1971, Supraphon), jehož hudební složka se vznášela na polštáři básnivých textových obrazů Josefa Kainara. Jak svého času poznamenal muzikolog dr. Ivan Poledňák: „Hudební složka využívá dvanáctitónové řady, aleatoriky, církevních stupnic atp. a její bohatost spolu s hodnotou textů učinily z alba,

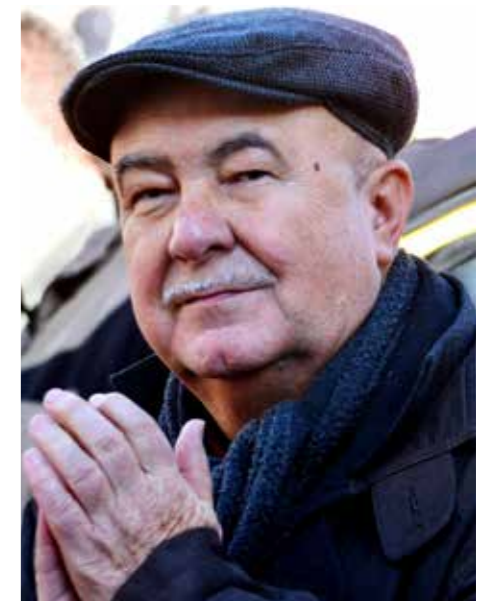
nahráného na přelomu let 19. 1971, jeden z milníků vývoje českého rocku.“

V roce 1971 Petr Hannig obnovil Pastýře jako doprovodnou skupinu Petry Černocké a současně se začal úspěšně věnovat hledání a nacházení nových pěveckých talentů. Na sklonku první poloviny sedmdesátých let založil Skupinu Petra Hanniga, která si o něco později začala říkat Maximum. Posílená o smyčcové kvarteto doprovázela Hanu Hegerovou a na hudební scéně za jejího doprovodu působili – vesměs s Hannigovými písněmi – třeba indonéský zpěvák Rony Marton, zpívající bubeník Vítězslav Vávra, Stanislav Procházka ml., Jiří Helekal, zpěvák a kytarista Arnošt Pátek nebo Jakub Smolík. V roce 1985 pak přišla velká trefa do černého! Petr Hannig totiž přivedl do své kapely Hanu Zaňákovou, kterou pro hudební scénu objevil. Dal jí umělecké jméno Lucie Bílá a složil její první hity, včetně často zmiňovaných *Neposlušných tenisek*.

V nové době se Petr Hannig angažoval nejen jako hudebník, ale také jako politik. Byl předsedou mimoparlamentní strany Rozumní a několikrát neúspěšně kandidoval na nejrůznější posty, včetně prezidentského. Mám ale pocit, že ty své kandidatury nebral moc vážně, spíš se tím skvěle bavil.

Na posledním rozloučení s Petrem Hannigem ve strašnickém krematoriu nechyběli mimo jiné Lucie Bílá, Jakub Smolík, Václav Upír Krejčí, režisér Tomáš Magnusek, stejně jako Petrův syn Jan s manželkou Shevaun, kteří do Česka přiletěli se dvěma dětmi ze Spojených

Skladatel, aranžér, hráč na klávesové nástroje, kapelník, dirigent, příležitostný zpěvák, svého času rozhlasový hudební redaktor a posléze dramaturg, ale také politik Petr Hannig zemřel 21. ledna tohoto roku na Rehabilitační klinice Malvazinky, kde ležel po těžké mozkové příhodě. Na věčnost odešel den po svých 79. narozeninách.

států, kde rodina žije. Na svého jediného potomka byl Petr Hannig náležitě hrdý. Také proto, že přednáší na prestižní univerzitě v Severní Karolíně. ●

TROJÚHELNÍK ÚSPĚCHU ALINDE QUINTETU

TEXT: ALENA SOJKOVÁ

Zřejmě největší hudební senzací loňského roku se stalo zářijové vítězství českého dechového souboru Alinde Quintet v prestižní Mezinárodní hudební soutěži ARD v Mnichově. Jeho členy jsou Anna Talácková (flétna), Barbora Trnčíková (hoboj), David Šimeček (klarinet),

Petr Sedlák (fagot) a Kryštof Koska (lesní roh). Se čtyřmi z nich, hornista Kryštof Koska měl jiné povinnosti, jsem kromě jiného mluvila o soutěžním úspěchu, ale také o tradici komorních dechových souborů v českém interpretačním umění.

Foto: Petra Hajská

Foto: Matěj Kamár

Hrajete spolu šest let. Vaše hvězda však vylétla předloni, kdy jste obsadili třetí místo v Mezinárodní soutěži komorní hudby Carla Nielsena v Kodani, a zejména vloni, kdy jste zvítězili v Mezinárodní hudební soutěži ARD. Proč jste se rozhodli do této soutěže přihlásit?

Bára: Rádi hledáme konkrétní cíle, ke kterým se upínáme a na které se připravujeme. Dříve to byly většinou právě soutěže, protože jsme byli ve věku, kdy to pro nás bylo přirozené. Ale protože nikdo z nás nemládne a soutěžní věková hranice se pro nás uzavírá, soutěž ARD byla poslední, do které jsme se přihlásili. Všechny soutěže, které jsme absolvovali, nás zocelily a něco nám daly. Bylo pro nás jasnou volbou se na tuto největší soutěž, která se pro dechové kvinteto koná jednou za sedm let (nyní se kvůli covidu konala až po deseti letech), přihlásit.

Někteří muzikanti si nechávají důležité soutěže opravdu na poslední chvíli, viz třeba Lukáš Vondráček a Soutěž královny Alžběty v Bruselu, kterou vyhrál. Vy jste také chtěli vyzrát?

Anna: Máte pravdu, že načasování naší účasti v soutěži ARD vyšlo skvěle. Před několika lety by to takhle vůbec nemuselo dopadnout. Hráli bychom spolu krátce, neměli bychom tolik zkušeností. Věřím, že vyzrállost a nejen soutěžní zkušenosti mohou být velkou výhodou.

S jakou motivací do soutěží jdete?

Petr: Roli hraje také zvědavost. Před Nielsenovou soutěží v dubnu 2023 jsme věděli, že se nám spolu hraje hezky, i když jen na malých koncertech, a zajímalo nás, jak si povedeme ve větším měřítku. Ukázalo se, že to není tak špatné. (smích) To nás pak v průběhu mnichovské soutěže udržovalo v klidu. Hráli jsme si pro sebe, stáli jsme si za tím, jak

danou skladbu interpretujeme, a nehráli jsme pro porotu a pro úspěch. Nečekali jsme ani postup z prvního kola, natožpak první cenu ve finále.

Anna: Ale zároveň to neznamená, že bychom soutěž podcenili a šli do toho s tím, že to jdeme jen zkusit. Když člověk nejde do soutěže s vidinou, že to dotáhne do finále, nemusí uspět ani v prvním kole. Je důležité mít strategii, na které kolo se nejvíc soustředíte, rozložit si síly.

Jaké jsou vaše interpretační priority? O co v interpretaci usilujete?

Petr: Myslím, že hodně řešíme barevnou škálu souboru a jak ji co nejvíc rozšiřovat do největších kontrastů. A také jak komunikovat s publikem.

David: Zároveň stále pracujeme na kompaktním „souborovém“ zvuku. Jsou soubory, u nichž slyšíte pět individualit, ale ne celek. Právě tohle jsme se snažili od Nielsenovy soutěže zlepšit, víc přemýšlet

nad tím, jak docílit, aby byl zvuk co možná nejvíc homogenní. Aby posluchači vnímali, že hraje komorní soubor, který je spolu sžitý a umí napojovat barvy do sebe. Myslím, že tohle chválí jak kritici, tak porotci na soutěžích. Nevím, jestli se k tomu dá dospět jinak než vydatným zkoušením.

Vy jste však rozptýleni v různých orchestrech (Barbora – čekatelka na pozici první hobojistky v České filharmonii, Anna – druhá flétna a pikola v SOČR a záskok za mateřskou na první flétně v Symfonickém orchestru hl. m. Prahy FOK, David – první klarinetista v orchestru Národního divadla, Petr – první fagotista v FOK. Prague Philharmonii, Kryštof – první hornista v Prague Philharmonii. orchestru Národního divadla). Jak je možné, že při

Foto: Daniel Delang

takových orchestrálních úvazcích dokážete usilovně pracovat na kvalitě komorního souboru?

Bára: Kromě organizačního martyria, kterým musíme projít, abychom se sešli na jedné zkoušce, je tu i výhoda, že v orchestrech stále hlouběji poznáváme naše nástroje, pouze v jiném kontextu. Orchesterální práce je komorní hře v něčem podobná, protože stále objevujeme jak svůj nástroj, tak okolní nástroje. I když

sedíme v orchestru, snažíme se zčásti hrát jako komorní soubor.

Jak často se během běžného provozu scházíte na zkouškách?

Bára: Stanovili jsme si, že bychom se chtěli vídat minimálně jednou týdně, abychom zachovali kontinuitu práce a udrželi si zvukovou představu.

Anna: Ale to se bavíme o současné situaci. Když jsme se připravovali na soutěž, potkávali jsme se třikrát i čtyřikrát týdně. A to i před létem, během sezony našich orchestrů. Považovali jsme za prioritu připravit se dobře na soutěž a zvládnout rozsáhlý repertoár.

U nás je silná stopa dechových kvintetů – od Affliatus Quintetu a Prague Philharmonia Wind Quintetu přes Belfiato Quintet po Alinde Quintet. Jsou to tři generace skvělých dechařů. Jak si to vysvětlujete? Vy si

zkoušenosti. Protože každý z nás studoval někde jinde, řešíme pak různé interpretační přístupy pohledem našich zkušeností ze zahraničních studií, stáží, případně orchestrů, jako jsou Orchester mladých Evropské unie nebo Orchester mladých Gustava Mahlera.

Bára: Nabízí se, že když spolu muzikanti hrají v orchestru, založí si i dechové kvinteto. Vezměte si Dechové kvinteto českých filharmonií nebo Dechové kvinteto Prague Philharmonia. Pro hráče je výhodou, že společně pracují v komorním souboru, a tyto zkušenosti pak využívají ke společné hře v orchestru. U nás to tak bohužel není, scházíme se i přes naše různá zaměstnání.

Petr: Ale přáli bychom si hrát v jednom orchestru. Už jsme to jednou okusili, když jsme se za covidu sešli v České studentské filharmonii a se Semjonem Byčkovem jsme si zahráli nádherný program. To je náš sen!

Anna: Myslím, že navazujeme také na tradici souborů, pro které psala řada našich skladatelů, jako je třeba Pražské dechové kvinteto. Bára se tímto zabývá ve své doktorské práci na HAMU. Patřili k nim Iša Krejčí, Pavel Bořkovec, Ctirad Kohoutek, Zdeněk Lukáš, Pavel Blatný, Václav Trojan a další. Tito skladatelé by dechové kvintety nepsali, kdyby neměli pro koho. Ta tradice tu byla.

Ve vašem podání jsem slyšela transkripci Dvořákových Biblických písní a Sukovy Meditace na staročeský chorál Svatý Václave. Kdo je jejich autorem?

Anna: To je doména našeho hornisty Kryštofa Kosky.

V Biblických písních se se zvukem dechových nástrojů krásně pojí hlas Adama Plachetky. Jak k této spolupráci došlo?

David: Spontánně. Ta myšlenka vzešla od nás, o Adamovi jsme přemýšleli, ale trochu jsme se ostýchali ho oslovit. Nakonec jsme mu během covidu zavolali, on byl vstřícný a hned souhlasil, že s námi ve volném dnu natočí klip. Během odpoledne jsme u svatého Salvátora klip natočili a večer jsme už poslouchali master.

Anna: Je důležité poznamenat, že se to uskutečnilo ve fázi, kdy jsme hráli koncerty po kavárnách a před sebou jsme měli klobouk nebo pokladničku. Nebyli jsme vůbec etablovaný soubor a tohle

Na soutěži Carla Nielsena v roce 2023, foto: archiv Alinde Quintet

byly naše první pokusy, jak proniknout do povědomí veřejnosti.

Jak vznikl název Alinde Quintet?

Anna: Prošli jsme docela dost slovníků, kde jsme hledali různá jména květin, stromů a hudebních výrazů pro dech a vzduch.

Bára: Chtěli jsme, aby to hezky znělo a dalo se to interpretovat v různých jazycích.

David: Aby v tom byla českost a zároveň symbol, na který se odkazujeme. Takže Die Linde – lípa – Alinde.

Bára: Spojilo se nám to, když si David poslechl Schubertovu píseň o dívce jménem Alinde.

Posledním vrcholem vašeho nedávného trojúhelníku úspěchu je vystoupení na Pražském jaru 2024. Co tato příležitost pro mladý soubor, který spolu hraje šest let, znamená?

Bára: Pro muzikanta v jakémkoli věku je

to obrovská prestiž. Pro českého muzikanta je to srdeční záležitost.

Petr: Je to radost nejen proto, že jsme si na Pražském jaru zahráli, ale že festival dává prostor mladým hudebníkům. Spojení velkých jmen, která na festivalu vystupují, s těmi mladými, začínajícími, je věc velice potřebná. Mladí muzikanti, kteří po škole vstupují do profesionálního života, to nemají jednoduché a potřebují co největší podporu.

Anna: Taky je úžasná motivace se na takový koncert připravit. A navíc je krásný zážitek hrát pro plný sál. Do té doby jsme odehráli po republice hodně koncertů, ale v některých městech sedí v sále deset lidí. Atmosféra festivalového koncertu je úplně jiná.

Jaké jsou vaše plány do budoucna? Petr: Asi spolu budeme hrát i nadále. (smích)

Bára: Minimálně dva roky, protože máme nasmlouvanou řadu pěkných koncertů

a byla by škoda se o ně připravit. (smích) V této sezoně nás čeká koncert v komorním cyklu Prague Philharmonie, díky soutěži ARD se nám ozývají pořadatelé ze zahraničí, čekají nás koncerty v Německu, plánujeme turné s českým repertoárem (Josef Suk, Antonín Dvořák, Antonín Rejcha, Pavel Haas, Jan Novák a další) v Itálii, ve Velké Británii. Číně. A hlavně se nám po všech těch soutěžích naskýtá čas natočit naše debutové CD. Už je ve finálních přípravách, vyjde u Supraphonu v koprodukcii s německým SWR letos na podzim. Budou na něm díla českých i zahraničních autorů v originálním znění. aranžích.

David: Snažili jsme se o dramaturgii, která bude pestrá, bude obsahovat z každého stylu něco, a navíc aby to byla díla nám blízká, která nás budou v této fázi našeho společného hraní dobře vystihovat. ●

Foto: archiv Jany Heřmánkové

Jana Heřmánková

„Všichni chlapi v oboru na mě koukají spíš jako na parťáka a bez předsudků“

Metallica, Muse, Avril Lavigne, Colours of Ostrava, Metronome nebo rakouský Nova Rock. Tyto zdánlivě různorodé hudební akce mají jednoho společného jmenovatele – společnost T SERVIS, která na ně dodává techniku. V čele firmy stojí už bezmála dekádu energická a entuziastická Jana Heřmánková. Staročeské zvolání „Běda mužům, kterým žena vládne!“ v tomto případě rozhodně neplatí.

TEXT: PETR ADÁMEK

Než se ponoříme do světa světél, reprobeden a pódiových konstrukcí, zajímalo by mě, jaká je vaše historie v hudebním byznysu. Čemu jste se věnovala předtím, než jste nastoupila do společnosti T SERVIS?

V 90. letech jsem dělala redaktorku vydání časopisu Respekt, pak Stereo & Video. Potom mateřská, po ní jsem v roce 2000 nastoupila jako finanční ředitelka klubu Roxy. Tehdy jsme kromě akcí v klubu začali připravovat doprovodný program filmovému festivalu v Karlových Varech nebo Planet Festivalu. V Roxy jsem vydržela asi čtyři roky a začala jsem dělat booking kapelám jako Moimir Papulescu & the Nihilists, Gaia Messiah, Nana Zorin, Indy & Wich nebo The Chancers. Současně jsem dělala technickou produkci koncertům, festivalům. Takže to byl můj rozjezd.

A nyní stojíte v čele jednoho z největších poskytovatelů pódiové techniky. Jak se to přihodilo?

Když jsem se pohybovala kolem festivalů, tak jsme si najímali právě T SERVIS. Postupně jsem se k nim dostávala blíž a blíž, až jsem tam v roce 2011 zakotvila napevno. Od roku 2016 pak v pozici jednatelky a výkonné ředitelky. Na starosti mám zejména finance a plánování, ale stále mě baví i technická produkce, neseďm jen v kanceláři.

Čím vším se zabýváte? Co dokážete?

Stavíme pódia – od těch nejmenších po ta velká na festivalech. V halách i venku. Věnujeme se pěti souvisejícím odvětvím. Jednak je to rigging, což je stavba jako taková – hlavní konstrukce a její support. Pak samotné pódium, na kterém se vše odehrává a které bývá někdy velmi členité. Potom světla, zvuk a video. Můžeme poskytnout čistě jen materiál, ale dokážeme udělat i vlastní návrhy a vizuály a pak komplet stavbu. Když člověk přijde na koncert, vidí zvukaře, kluky od security a pak nějaké pódium. Nikomu v první chvíli nedojde, kolik práce za tím stojí. Přitom festivalové pódium na akci veze třeba patnáct kamionů. To všechno zabezpečuje velká řada lidí. Když začal covid a my jsme na ministerstvech vysvětlovali, že v nárazných profesích za umělci stojí armáda lidí, kteří jsou teď bez práce, tak to pro ně bylo naprosto nepředstavitelné a my museli intenzivně vysvětlovat. Samotný T SERVIS má kolem čtyřicetky stálých spolupracovníků a zaměstnanců. K tomu si ale najímáme techniky externisty, hlavně když se v jeden termín sejde víc akcí.

Jaké typy akcí pokrýváte nejčastěji?

Pohybujeme se na široké škále od největších festivalů včetně zahraničních akcí přes koncerty, konference po firemní akce. Vždy je potřeba splnit požadavky, poskládat techniku, správně

počet lidí a odsouhlasit harmonogram. U největších festivalů, kde hraje několik velkých kapel, má každá své vlastní technické požadavky. Naším cílem je logisticky zabezpečit co nejrychlejší přestavby. Obvykle to funguje tak, že hlavní zvuk je totožný pro celý festival, ale zvuk na pódiu a světla musíme upravit tak, aby si je všichni odsouhlasili, případně si kapely vozí i vlastní. My máme za úkol koordinovat veškeré noční přestavby a další práce, aby se vše stihalo a všichni byli spokojeni.

Co je v tomto ohledu největší úskalí?

Čas, harmonogram a počasí. Produkce dává velký důraz na to, jak to má všechno ve výsledku vypadat a že se

že nemusí vše probíhat, jak je naplánováno, a je nutné umět zaimprovizovat. Výsledek musí být stále stejný – aby akce, koncert proběhly ve stanovený čas.

Navíc se stále bavíme o technice, která může selhat.

Přesně tak. Například před několika lety jsem letěla na dovolenou a po třech hodinách jsme se vraceli zpět do Holandska, protože se porouchalo letadlo, které před sebou mělo mít ještě sedm hodin letu. Máte kávovar, uvaříte si kávu, a další vám to již neudělá. A to se samozřejmě stává. Technikou. Je to nemilé, ale může se to stát. Pro takové případy je nutné vozit ty nejdůležitější komponenty a připojení zdvojnásobit, kdyby něco vy-

bezpečnosti bývají hodně stresující, stačí si vzpomenout na tragédii na festivalu Pohoda. Hledisko bezpečnosti prošlo velkým vývojem, dbá se na to a investuje se do toho nemalé finance. Přistupujeme k tomu opravdu poctivě, nemůžeme si dovolit tuto součást vypustit. A jsme rádi, že i většina produkcí a promotérů větších akcí si toto uvědomuje a jsou ochotni si za to připlatit.

Velká pódia mají vlastní meteostanici. Jak funguje?

Na vrcholku konstrukce je vrtulka, která měří vítr. Je připojena na displej ve stagi a celé to obsluhuje zkušený technik, který dokáže poznat, že hodnoty vylítlý proto, že se jen náhle stočil vítr, anebo že se

Foto: T SERVIS

musí vše stihnout nazkoušet, a my musíme vše zkoordinovat tak, aby se to v nastaveném harmonogramu dalo stihnout postavit a zlikvidovat. Ve výsledku se musíme dostat do modelu, který bude realizovatelný. S tím potom souvisí počet bedňáků, techniků anebo možnost připravit něco už ve skladu. Máme tzv. touring trussy, kam se zavěsí světla, zakabeluje se to, celé to přijede na plac a rovnou se zavěsí. Tím šetříme čas na místě. Na velkých a především venkovních akcích vstupuje do procesu řada proměnných. Od počasí po různé složky, které na sebe navazují. Pak se stane,

povědělo službu. Na velké akce vozíme navíc i pulty.

Předpokládám, že náročnější je stavět scénu na venkovním festivalu než v hale, je to tak?

Určitě. Venku musíme řešit zásadní faktor, kterým jsou povětrnostní podmínky. Zjednodušeně to znamená počítat s určitou silou větru, kterou konstrukce dokáže ustát, při složitějších stavbách spolupracujeme se statikem na posouzení celé stavby a zatížení s přihlédnutím k počasí. Při vytrvalém dešti je také potřeba mít krytou elektriku, při bouřkách uzemnění stage. Otázky

žene něco horšího. Na to všechno jsou parametry, kdy jsou dány jasné postupy při různé síle větru, až třeba po vyklizení areálu. Meteostanice máme několik a jezdí s každou naší střechou.

Zmínili jste tragickou událost na festivalu Pohoda, kde v roce 2009 spadl kvůli bouřce stan, ve kterém byly stovky lidí. Neštěstí si vyžádalo jeden život a desítky zraněných. A i v loňském roce museli zrušit kvůli počasí festival předčasně. Dá se něčemu takovému předjet?

Každý velký festival má nastavené jasné

parametry, co za určitých podmínek a při síle větru dělat. Je vytvořen tzv. krizový bezpečnostní plán. Počasí ale dokáže být nevyzpytatelné. Konkrétně na Pohodě se setkaly dvě bouřky, a ačkoliv pořadatelé byli i na tuto variantu připraveni, dopadlo to nešťastím. Nikdy si nelze být sto procentně jistý, počasí vždycky bude tahat za delší kus provazu. Riziko je rádo vě v promile, ale stále existuje. To je něco, z čeho máme vždycky strach.

Na svém YouTube kanále máte zrychlené „making of“ video ze stavby svého největšího pódia na festivalu Masters of Rock. Jak dlouho to celé trvá od prvního bouchnutí po kompletně funkční stage?

Při asi dvanáctihodinových směnách zhruba pět dní. To se bavíme o naší největší stagi. Když stavíme něco menšího, tak třeba brzy ráno začneme a ten samý večer může kapela odehrát koncert.

Objevují se situace, které vás. vašimi zkušenostmi dokáží překvapit?

Může to vypadat, že už jsme postavili úplně všechno, ale stále se objevují věci, se kterými se setkáváme poprvé. Stále to nesekáme jako Baťa cvičky. Některé výzvy jsou i velmi příjemné. Obecně pla-

Hledisko bezpečnosti prošlo velkým vývojem a investují se do toho nemalé finance. Nemůžeme si dovolit tuto součást vypustit.

tí, že i střední a menší kapely dnes mívají obrovské požadavky. Celý obor jde dopředu, je stále větší, těžší a víc se řeší bezpečnost. I proto jsme se rozhodli pořídit novou, velkou střechu, jmenuje se T STAGE TESS. Střecha v našem žargonu znamená kompletní stage, celá ta konstrukce včetně pódia. Často jsme se totiž setkávali s tím, že kapely měly tak velké požadavky, že překračovaly povolené nosnosti. A my jsme museli přistupovat k redukci. Nová, velká střecha byla pro nás obrovská investice, včetně skladovacích prostor a kamionů. Jen na převoz je jich potřeba dvanáct. Ale byl to krok správným směrem.

Foto: T SERVIS

Kolik pódii naráz dokážete se svým vybavením postavit? A kolik taková stage se vším vybavením v plné palbě v pořizovací ceně stojí?

Desítky pódii to nejsou, ale jednotky ano. A cena stage? Řádově desítky milionů korun.

Když se bavíme o technice, jak rychle ve vašem podnikání stárne vybavení?

Technické požadavky jdou rychle dopředu. Z hlediska zvuku není pokrok tak rychlý, laicky řečeno, zvuk nestárne tak rychle. Když dokoupíme nové vybavení, tak starší dokážeme ještě stále prodat za slušnou cenu. U světla a LED obrazovek je situace jiná, chrlí se toho hrozně moc. Dřív existovala jen výbojková světla. Dneska je většina i velkých inteligentních světél ledkových, outdoorových, ale používají se i laserové hlavy. Řeč ale není jen o světle jako takovém. Všechno jde hodně dopředu a hlavní technici musejí hlídat novinky, hlediska zapojení a odbavení. Když se pak potřebujeme starých světél zbavit, je skoro výhodnější dopřát jim poslední efekt shobením ze skály. Vybavení, které stálo 100 nebo 150 tisíc, má dneska prakticky cenu kejsu neboli přepravní bedny.

Jak moc do hloubky rozumíte vy sama té technické stránce?

Je to celoživotní učení. Na manažerské pozici mám povědomí o hardwaru, dle typu akce sesadím zvuk, světla, video, aby to jako celek dávalo smysl. Když

Mám povědomí o hardwaru, dle typu akce sesadím zvuk, světla a video, aby to jako celek dávalo smysl.

dostaneme od umělce technický rider, orientuji se v něm a techniku zadám do našeho systému. Sesadím harmonogram a další požadavky. Pak už si celou věc přebírá technik. Určitě neznám všechno, je stále co se učit, ale myslím, že se orientuji slušně, je to nutnost. A hlavně mě ta práce naplňuje a stále baví. Aby se do toho člověk dostal, chce to čas. Ideální je začít od píky, třeba jako bedňák nebo ve skladu, kde se vše kompletuje a balí. Tímhle způsobem se dá s technikou docela dobře seznámit.

Stále platí, že se ve vašem oboru uplatňují hlavně muži, jako žena jste výjimkou. Setkáváte se s předsudky?

Je pravda, že v tomto oboru ve vedení technické firmy asi žádná další žena nepracuje. Mohla bych se asi přirovnat k dirigentce symfonického orchestru. Tehdy do Roxy jsem naskočila technicky nepolíbená, ale s nasazením mně vlastním, tedy svoji pozici jsem si musela vybudovat. To se mi, myslím, podařilo. Později jsem díky produkční práci přičichla prakticky ke všemu. Myslím, že jsem si své pevné místo poctivě vydobyla. A vlastně se stále ráda posunuji. ●

MÍT PARTITURU V HLAVĚ, NIKOLI HLAVU V PARTITUŘE

Dirigenti
Tomáš Netopil,
Petr Popelka
a Jiří Rožeň

Čím déle se pohybuji v klasické hudbě, tím jsem si jistější dvěma danostmi. Víc než efektní budova mě zajímá akusticky vydařený koncertní sál.. dirigentů si víc než vystupování při koncertu cením způsobu, jakým dokážou při zkouškách vyložit orchestru, co od něj požadují. Za třemi z nich se vydáme do Rudolfiny i do světa.

Tomáš Netopil, foto: Marco Borggreve

TEXT: JIŘÍ VEJVODA

DIRIGENT, HOUSLISTA A PILOT – TOMÁŠ NETOPILO

Podobně jako jeho dnešní kolegové i kolegyně vyrostl také kroměřížský patriot Tomáš Netopil z tradice velkých českých dirigentů. Jan Talich, Karel Ančerl, Václav Neumann, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Petr Altrichter – to jsou jen někteří z plejády našich globálně proslulých mistrů taktovky. K nejvyšším metám se v jejich stopách vydal Jakub Hrůša, jenž brzy stane v čele londýnské Královské opery v Covent Garden. Ovšem v závěsu za ním se vypracovali další, v čele s Tomášem Netopilem.

Po studiích na kroměřížské konzervatoři, pražské HAMU a stockholmské Královské akademii na sebe Tomáš roku 2002 upozornil vítězstvím v renomované dirigentské soutěži zaštitěné jménem legendárního Georga Soltiho. V letech 2009 až 2012 následovalo tříleté angažmá v pražském Národním divadle, jehož orchestr Netopil vedl jako šéfdirigent. Nevyhovovalo mu spojení se Státní operou – a tak osvědčil hanáckou tvrdohlavost krokem do prázdna, když ze zajištěné pozice odešel. Osud mu ale brzy přichystal sladkou odměnu.

Na dlouhých deset let se Tomáš Netopil stal šéfdirigentem symfonického orchestru a hudebním ředitelem opery v Essenu. „Spolu s intendantem jsem řídil stočlenný orchestr, devadesátičlenný pěvecký sbor a dvacetičlenný divadelní personál,“ popsal svoji misi muzického manažera. Jak do symfonického, tak operního repertoáru se mu podařilo včlenit českou hudbu. V Essenu zazněly Sukova symfonie pro velký orchestr c moll *Asrael* či Dvořákova *Symfonie č. 8 G dur*, ale také ukázky z díla Karla Husy, v Americe vyznamenaného Pulitzerovou cenou za hudbu. Z českých oper uvedl Netopil v essenském divadle Janáčkovu *Jenůfu* i *Lišku Bystroušku* či Dvořákovu

Rusalku. „Budovu projektoval slavný finský architekt Alvar Aalto. Ale i novější koncertní sál v jejím sousedství je vyhledávaný pro svoji vynikající akustiku.“

V Essenu se Tomáš začal praktických důvodů věnovat svému koníčku, kterým je létání. Udělal si příslušné zkoušky, a kdykoli měl čas či spěchal domů nebo na pohostinská vystoupení v jiných zemích s jinými orchestry, dojel jednoduše na tamní letiště, přesedl z kola do pilotní kabiny malého najatého letadla a vydal se do oblak. Užíval si zdánlivě nekonečného prostoru, ale dost možná si v hlavě mimoděk přehrával partituru, které ho v cílovém koncertním sále čekaly. „Zpaměti mohu kdykoli oddirigovat třeba Dvořákovy či Brahmsovy symfonie anebo Janáčkovu *Tarase Bulbu*,“ říká, „ale další díla si musím osvěžit. Abych pak neměl hlavu v partituře, ale partituru v hlavě.“

Ačkoli už léta působí především na dirigentském stupínku s taktovkou v ruce, nezapomíná Tomáš na svoji studentskou lásku, jíž jsou housle. Tu a tam s chutí i pokorou vystupuje jako sólista s různými soubory. Výkonem na barokní housle se blýskl v rámci festivalu Concentus Moraviae, kde jej do svých řad včlenilo hudební seskupení Collegium Coloredo. Mnohem zásadnější je ale Netopilovo dirigování v čele špičkových symfonických těles od Monte Carla po Tokio anebo v orchestrálních Vídeňské státní opery či ženevského Velkého divadla.

Třešničkou na dortu se pro něj od roku 2018 stala pozice hlavního hostujícího dirigenta České filharmonie, s níž do letoška vkroutil Novoročním koncertem z Dvořákovy síně Rudolfiny, kde je bez nadsázky jako doma. Od sezony 2025–2026 však Tomáš Netopil mění v rámci našeho hlavního města adresu, stává se totiž šéfdirigentem a hudebním ředitelem Symfonického orchestru hl. m. Prahy FOK. Kromě toho je také prezidentem

Mezinárodního hudebního festivalu Leoše Janáčka v Ostravě.

MULTIINSTRUMENTALISTA MISTREM TAKTOVKY – PETR POPELKA

Souhlasím s názorem, že orchestr vždy ocení, pokud byl dirigent předtím, než se chopil taktovky, sám zdatným instrumentalistou. Díky tomu ví, o čem mluví, když od hráčů vyžaduje to či ono – nikdo ho neošálí, protože kdysi u pultu s notami seděl. Zároveň má pro muzikanty pochopení a pozná, kdy je třeba zvýšit hlas či naopak slovem pohladiť.

Jestli to o někom u nás platí vrchovatě, pak je to rtuťovitý Petr Popelka. Nejen doma, ale i ve světě získává stále větší dirigentské renomé, což dosvědčilo koncem loňského roku jeho vystoupení ve Stockholmu. Pozdvihl tam taktovku v čele místních filharmoniků při koncertu, který každoročně předchází večeru věnovanému udělování Nobelových cen. A je proto navštěvován nejen jejich čestnými držiteli, ale též vybraným publikem z celého světa.

Do takové pozice se člověk nedostane ze dne na den, naopak jí předchází řada studií i angažmá. Petr Popelka se nejprve věnoval hře na kontrabas, kterou vystudoval jak na Vysoké hudební škole ve Freiburgu, tak předtím na Pražské konzervatoři. Už tam se ovšem začal připravovat na budoucí dráhu dirigenta a skladatele: „Sbíral a studoval jsem partitury nejrůznějších skladatelů, zajímal se o jejich hudební řeč, trávil s nimi nad klavírem spoustu času. A asi mě přitom ta moje skladatelská zvědavost bezděky přivedla. dirigování.“ Cesta k němu ovšem vedla přes dráhu uznávaného instrumentalisty. V drážďanské Sächsischer Staatskapelle působil Popelka jako zástupce sólo kontrabasisty. Přitom se zdokonaloval v dirigování a věnoval se

vlastní tvorbě. Už před deseti lety byla v Rakousku uvedena jeho skladba *Labyrinth of the Heart*. Městem pro Popelkovo dirigování zaslíbeným se ovšem stalo norské Oslo. Stal se tam šéfdirigentem rozhlasového symfonického orchestru a dostal příležitost, operním domě, kde řídil provedení Straussovy opery *Elektra*. Následoval návrat do Drážďan, kde mu Semperova opera světila dirigování Šostakovičova mladického díla *Nos*.

Psal se rok 2016, když Petr Popelka

rokem 1989 – připadá našim hudebním osobnostem dneška jako naprostá samozřejmost. A tak to má být, protože předchozí poměry byly nedůstojné a nenormální.

S počátkem nynějšího desetiletí konečně přichází i důležitá nabídka z Petrovy vlasti. Od sezony 2022–2023 nastoupil do Českého rozhlasu jako šéfdirigent a umělecký ředitel jeho Symfonického orchestru, jednoho z nejlepších těles u nás. Podobně jako v případě To-

dirigentském stupínku Vídeňských symfoniků byli Gustav Mahler či Herbert von Karajan, a hned je jasné, jak výjimečná to byla nabídka. Loni v září zahájil Popelka své tamní angažmá koncertem, na kterém kromě Čajkovského *Klavírního koncertu č. 1 b moll* zazněl i Bartókův novatorský *Koncert pro orchestr*.

Vedení SOČR Popelkovi v dalším angažmá nebránilo. A on si toho váží: „Vnímám to tak, že máme rozděláno spoustu zajímavých projektů, a cítím zodpovědnost je buď dotáhnout, nebo alespoň úspěšně nastartovat.“ A jaké je motto této univerzální osobnosti, která při tom všem stihne i kurátorství koncertní sezony Českého spolku pro komorní hudbu a během jednoho z večerů zasedne ke kontrbasu při provedení Dvořákovy *Smyčcového kvintetu č. 2 G dur*? „Žijeme v dnešní době a musíme hrát hudbu dneška.“

Z ČECH AŽ NA KONEC SVĚTA - JIŘÍ ROŽEŇ

Zatímco Tomáši Netopilovi bude letos padesát a Petr Popelka se blíží ke čtyřicítce, dirigent a klavírista Jiří Rožeň je v Kristových letech. Tedy ve věku, kdy už má třiatřicetiletý muž vědět, kým je a co od života chce. Budoucí světoběžník to chápal už jako čtrnáctiletý, když se mu na Pražské konzervatoři začala věnovat dirigentka Miriam Němcová: „Měl jsem jasno v tom, že chci ve studiích pokračovat v zahraničí. Přitahovala mě obrovská hudební tradice německy mluvících zemí a také jsem se v té době velmi intenzivně učil německy.“

Jako ryze polistopadové dítě, ročník 1991, měl naštěstí dveře do světa otevřené dokořán. Čímž není řečeno, že to měl v salcburském Mozarteu nebo na Hochschule für Music und Theater v Hamburku snadné. Těžil z toho, že absolvoval i přípravný dirigentský kurz ve Vídni, zajížděl rovněž do Curychu. Školili ho Daniele Gatti i Bernard Haitink. Není absolventem pražské HAMU či brněnské JAMU, svá léta formování prožil v zahraničí. A kromě občasných návratů domů tam dosud převážně zůstává. Není

získal ve švýcarském Gstaadu prestižní Cenu Neemeho Järviho pro nejlepšího mladého dirigenta v rámci Akademie Yehudiho Menuhina. Mentory v oboru komponování či dirigování se mu staly významné osobnosti, maďarský skladatel Péter Eötvös, působící a vysoce uznávaný na Západě, či Nizozemec Jaap van Zweden, dirigent Newyorské filharmonie. Popelka se pohyboval víc v zahraničí než na domácí scéně, což – v bolestném kontrastu s údobím před

máše Netopila či Jiřího Rožně jsem měl možnost ho při práci pozorovat zblízka a ocenil jsem neuvěřitelnou dávku vitality, kterou do zkoušek i do koncertů vkládá. Nebylo proto překvapením, když nedlouho poté sáhl po Petru Popelkovi též orchestr Vídeňských symfoniků. Pro neinformované, pravda, snad méně proslulý než místní filharmonikové, známý po celém světě díky svým Novoročním koncertům z Vídně. Jenže stačí zmínit, že někdejšími předchůdci Petra Popelky na

přehnaně říct, že se z Čech vydal až na konec světa.

K této charakteristice přibývá ještě jedna okolnost. Jiří Rožeň dosud nikdy nezakotvil u některého z hudebních těles ve stálém úvazku. Je průběžně na cestách, střídá různá prostředí. Musí to být náročné i inspirující zároveň. Jak si počíná během příprav? „Když orchestr, který budu dirigovat, vůbec neznám, tak si rád poslechnu jeho novější nahrávky. To mi dokáže mnohé napovědět. A taky se zajímám o to, kdy dané skladby naposled hrál. To zase pomáhá lépe odhadnout, jak bude vypadat zkouškový plán.“

Jiří ovšem nikam nepřichází jako nepopsaný list. Po studiích v německy mluvícím prostředí se vydal do anglického, respektive skotského. V Glasgow působil jako asistent dvou dirigentů tamního BBC Scottish Symphony Orchestra a od každého pochytil něco užitečného: „Donald Runnicles dokonale ovládá své emoce, jeho gesta jsou důstojná, pevná. Zato Thomas Dausgaard je muzikální živel, který svým emocím dává volnější průchod.“

Na britských ostrovech zaznamenal Jiří Rožeň další profesní úspěchy. V Londýně se dostal až do finále ostře sledované dirigentské soutěže zaštitěné filantropkou Donatellou Flick, při níž soutěžící doprovází London Symphony Orchestra. Pouhých sedmadvaceti si jej vzala pod křídla londýnská koncertní agentura HarrisonParrott, jedna z nejrespektovanějších v oboru. Proto se mu daří vystupovat v čele znamenitých orchestrů a spolupracovat se špičkovými sólisty.

K těm patří třeba klavírista Kirill Gerstein, houslista Vadim Gluzman, violoncellista Kian Soltani anebo tenorista Lawrence Brownlee, se kterým svého času exceloval v rámci Mezinárodního hudebního festivalu Leoše Janáčka v Ostravě. A jak bez ustání křížuje svět, setkává se přitom na pódiu. kolegy z domova, například s klavíristou Lukášem Vondráčkem, který je stejně jako Jiří doslova rozkročený napříč planetou. K orchestrům, které měl Rožeň tu čest dirigovat, patří

namátkou Královské filharmonie ve Stockholmu či v Liverpoolu, ale též třeba symfonikové v americkém Seattlu. Bylo by ovšem nemístné nezmínit jeho spolupráci s Českou filharmonií v Rudolfinu. Čelnými českými festivaly tamtéž, s Pražským jarem nebo Dvořákovou Prahou. V nedávné době se ale Jiří spojil na půdě Národního divadla rovněž s festivalem Opera Nova, jehož byl dokonce uměleckým kurátorem. A za svůj výkon v čele orchestru při provedení Schulhoffových *Plamenů*, které byly pražskému publiku připomenuty rovných devadesát let po svém vzniku, byl roku 2022 součástí nominace na International Opera Award. Zapomenout nelze ani na Jiřího vystoupení pod širým nebem v karlínských kasárnách, kde s PKF – Prague Philharmonia provedl mimo jiné *Rhapsody-Concerto pro violu a orchestr* Bohuslava Martinů.

Ač se stále nevzdává ani možnosti tu a tam vystoupit na pódiu coby klavírista,

jako se mu to podařilo při jihomoravském hudebním festivalu Concentus Moraviae, jeho vášni se čím dál víc stávají opery. V české premiéře má Jiří Rožeň za sebou Ligetiho *Le Grand Macabre*, v Bergenu dirigoval Janáčkovu *Káťu Kabanovou*, v Göteborgu Smetanovu *Prodanou nevěstu*. A právě nyní pobývá v Montrealu, kde připravuje k budoucí premiéře operní dílo soudobé quebecké skladatelky Any Sokolović. Zazníť má poprvé příští rok. Pouť světem se mladému českému dirigentovi rozhodně daří.

Závěrem není přehnaně říct, že naše země je znovu dirigentskou velmocí. Kromě tří, kterým se věnoval tento článek, jsou tu další buď ze střední, či nejmladší generace. Namátkou Tomáš Brauner či Marek Prášil, ale konečně také ženy v čele s protagonistkou Jihočeské filharmonie Alenou Hron. Ta se od loňského září stala první šéfdirigentkou v naší hudební historii. ●

Petr Popelka, foto: Petr Chodura

Jiří Rožeň, foto: Petra Hájská

ZELENÁ JE TRÁVA (ŽIVOTA)

Renesančně rozmáchlý František Ringo Čech je bubeník, textař, příležitostný zpěvák, herec, divadelní principál, autor jedenácti knih a tři celovečerních filmů, malíř a politik. V komunálních volbách roku 1994 se stal členem Zastupitelstva hlavního města Prahy za ČSSD. V roce 1996 byl zvolen do Poslanecké sněmovny, kde do roku 1998 zasedal ve výboru pro obranu a bezpečnost. Jako textař se nejprve prosadil ve spolupráci se skupinou Olympic, poté jeho texty nazpívali mimo jiné Jiří Grossmann s Miluškou Voborníkovou, Viktor Sodoma, Jiří Schelinger, Milan Drobný, Karel Gott, Věra Špinarová nebo Josef Melen.

TEXT: MILOŠ SKALKKA, FOTO: ARCHIV FRANTIŠKA RINGO ČECHA

Bylo pro tvou cestu k muzice rozhodující, že jsi vyrůstal v rodině písničkáře Františka Čecha Pražského?

Pro člověka, ze kterého se časem stane kumštýř, není lepší dětství a mládí než v umělecké rodině. Taková rodina totiž žije úplně jinak než ostatní a jinak také myslí. Maminka byla zvyklá, že tatínek hraje se svou skvělou kapelou po nocích ve vyhlášených pražských kavárnách a barech a že občas přijde domů trochu pod vlivem. Neptala se ho jako třeba manželka zedníka: „Kde jsi byl? Žes zase seděl v hospodě?“ Když měl táta volno, neměl potřebu chodit do hospody. Byl rád, že je doma. Stejně jako pro studenta medicíny je ideální, když má rodiče doktory, nebo aspoň jednoho. To, že jsem vyrůstal v umělecké rodině, mi všechno hodně usnadnilo.

Výrazně jsi uspěl jako textař. Máš představu, kolik textů jsi vlastně napsal?

Hodně, třeba 1300? Já to sice přesně nevím, ale ví to OSA. (OSA k roku 2025 registruje 438 skladeb s autorským podílem Ringo Čecha, pozn. red.) Když jsem byl malý kluk, můj tatínek vyplňoval pro OSA nějaké papíry a vyprávěl mi o tom, jaká je to skvělá organizace. Jak je pečlivá, jak všechno eviduje a jak se o autory stará. Nejen o autory žijící, ale také o dědice autorských práv. Když jsem pak napsal svůj první text, zvukový mistr a současně textař František Řebíček mi řekl, že bych se měl do OSA jako autor přihlásit. Udělal jsem to a absolvoval vlídnou přijímací zkoušku, kterou se mnou vedl geniální textař Ivo Fischer. Někdy před šedesáti lety jsem se tedy stal členem OSA. Jsem velmi spokojený a považuju OSA za jednu z vůbec nejlepších organizací, které znám. Je tam pořádek a předpokládám, že v rámci českého prostředí také spravedlnost. Chtěl bych tedy OSA poděkovat za to, že je.

Studoval jsi na konzervatoři, ale studia nedokončil...

Jako mnozí jiní. Karel Gott, Rudolf Rokl, Antonín Gondolán. Prostě talentovaní muzikanti odcházejí do aktivního hudebního života dřív, nepotřebují onu inkubační dobu dlouhého studia. Ale na druhou stranu musím říct, že je to podle

mého názoru ta nejlepší škola na světě. Není tam matematika, fyzika, chemie, prostě ráj na zemi. Navíc všude kolem tebe samí poloblázní. Šel jsem třeba po školní chodbě. jednoho záchodu jsem slyšel cvičit klarinetistu, na druhém záchodu hrál houslista, na třetím trumpetista. A pak se stane, že profesor vzkáže: „Dnešní hodina odpadá, mám kšeft.“ Nádhera! A nesmím zapomenout na taneční oddělení, na tu perlu školy. Když ty krásný holky chodily tím svým zvláštním sexy baletním krokem z tanečního sálu, mohli jsme na nich oči nechat. A mnozí z nás si tam dokonce vybrali manželku. Včetně mě.

Traduje se, že do skupiny Olympic tě doporučil klavírista Jaromír Klempíř, později vyhledávaný skladatel a hitmaker.

Pozor, my jsme byli třída slavných spolužáků. Saša Večtomov, Jirka Mráz, Alan Vitouš, Mirek Klempíř... a já. (smích) Mirek mi na chodbě řekl, že se v Praze zakládá bigbitová kapela, jestli bych neměl zájem. Já jsem v té době hrál v Traditional Jazz Studiu Pavla Smetáčka a zájem jsem měl. Jel jsem tedy do zkušebny, kde jsem poprvé v životě viděl Petra Jandu, Mílu Růžka, Mikiho Volka, Pavla Švába, Pepíka Laufra. Hned jsme si padli do oka. Ale dodnes se s Petrem Jandou nemůžeme shodnout na tom, kde to bylo. Já jsem přesvědčený, že k tomu došlo v hospodě v Karlíně, proti kostelu. Oba sice víme, jak to bylo, ale už nevíme kde. Je to přece jenom hodně dávno a je to vlastně jedno.

Nelituješ někdy, že jsi ze skupiny Olympic odešel?

Pro lásku udělá umělec všechno na světě. Já jsem prostě o Magdu, už tenkrát moji manželku a vynikající tanečnici, nechtěl přijít. Volil jsem tedy mezi hudební kariérou a láskou, rozhodl se ve prospěch lásky a nikdy nelitoval. Díky šéfovi Černého divadla Jiřímu Srncovi, kde byla Magda v angažmá a které mělo před zájezdem do Ameriky, jsem se stal členem divadla také já. Srnec nechtěl o Magdu přijít, stejně jako já, tak mu nezbylo nic jiného než mě angažovat taky, abychom mohli být spolu. Tak jsem se dostal do Ameriky a dodnes z toho těším. Hráli jsme v Las Vegas, kde v jednom hotelu

Pro člověka, ze kterého se časem stane kumštýř, není lepší dětství a mládí než v umělecké rodině. Taková rodina totiž žije úplně jinak než ostatní a jinak také myslí.

vystupovali The Mamas & The Papas, ve Flamingu hrál Buddy Rich. U toho jsem dokonce bral hodiny na bicí. V samošce jsem třeba potkal slavného klarinetistu Edmonda Halla, který hrál v kapele Louise Armstronga, a tady si s manželkou vybírali předvařenou rýži. Prostě sen! Pak jsem byl v Americe s parlamentní delegací ve druhé polovině devadesátých let a už to byla úplně jiná země.

Po návratu z Ameriky jsi zakládal vlastní kapelu.

Přesně tak. Na první schůzce byli můj brácha, zpěvák a baskytarista Sváfa, klávesista Miloš Nop a kytarista Jirka Kaleš. Do toho zazvonil telefon a volal mi Pavel Bobek s tím, že ze Semaforu odchází Brabcův Country Beat, a že tedy

S Karlem Šípem

budou potřebovat kapelu. Jirka Grossmann a Slávek Šimek prý navrhli, že by to mohla být ta moje. Stalo se – a byla to krásná doba. Po smrti Jirky Grossmanna jsem ještě hrál v představení Jiřího Šlitra Ďábel z Vinohrad a pak jsem založil Rogers Band, ve kterém hráli skvělí muzikanti. Berryovský zpívající kytarista Pete Kaplan, saxofonista Míla Růžek, klavírista

A pak přišla éra tvé skupiny Shut Up s Viktorem Sodomou.

Viktor vyplnil prázdnotu po odchodu ze Semaforu. Byl v té době volný, měl chuť a zájem, tak jsme se dali dohromady. On už byl v té době slavný, jinými slovy, zachránil nás. Díky němu jsme měli práci a mohli hrát. Když jsem pak přivedl Jirku Schelingerera s tím, že budeme hrát rockovou muziku, navrhl jsem Viktorovi, aby zpíval, jako hvězda, v první polovině programu ten svůj popík a ve druhé pak Jirka Schelinger, jako začínající hvězda, rockovou muziku. Ale Viktor byl hrdý a poslal mě někam.

S Jiřím Schelingerem jste si navzájem začali plnit sny o rockové muzice.

To bylo sedm nezapomenutelných let. Skončilo to tak, jak je to v rokenrolu nepsaným zvykem. Stylově, smrtí hvězdy. Jirka Schelinger, to byla domácí paralela třeba k Jimu Morrisonovi ze skupiny The Doors. Na Jirku Schelingerera, který žil s manželkou v Liberci a zpíval v tamní kavárně, mě upozornil až Pavel Chrastina. Přivedl mě do klubu Děčko na rohu Italské ulice a Vinohradské třídy, když Jirka už bydlel v Praze a zpíval se skupinou Faraon Karla Šípa. A byla to láska na první dobrou. Myslím, že jsme s Jirkou udělali hodně muziky, která tady zůstane napořád. Vážím si toho, že naše nahrávky vydává Supraphon postupně

S Jiřím Schelingerem

i jako vinylová alba. V polovině února vyšlo další.

Jak došlo k tvé spolupráci s Pražským výběrem?

Pražský výběr je ne o generaci, ale o jedno patro mladší kapela, než jsme byli my se Schelingerem, Kubešem, tedy ta naše parta. Nás inspirovaly kapely jako Black Sabbath, Deep Purple, Santana, oni už byli v mladší, tedy modernější poloze. Když mě Pavlíček s Kocábem vyhledali v Holečkově ulici, kde jsem měl v té době ateliér na stejném patře jako Karel Svoboda, a nabídl mi spolupráci na textech pro album *Straka v hrsti*, velice mě to potěšilo. Jako velké uznání od mladších. Hned od začátku jsme si navzájem sedli. Mně se jejich muzika velice dobře textovala, dokonce něco vznikalo opačně, tedy jejich hudba na moje texty. To všechno v dokonalé symbióze. Dokonce si myslím, že *Straka v hrsti* je na naší scéně určitý milník a současně dodnes nejlepší album Pražského výběru,

na kterém se vyučila celá jedna generace mladších rockerů. Setkání a následnou spolupráci s Kocábem a Pavlíčkem považuju ve své hudební kariéře za jedno ze zcela přelomových setkání.

V roce 1983 jsi založil Čechovo prozatímní divadlo, později přejmenované na Čechovo prozatímně osvobozené divadlo, ve kterém působíš jako autor, umělecký vedoucí, divadelní ředitel i herec.

Když s něčím začínáš, tak věříš, že to bude běh na dlouhé trati, ale je to pořád jenom naděje. Nic není jisté. Divadlo mě chytlo už v Semaforu, kde v jednom z *Návštěvních dnů Šimka a Grossmanna* zazněla dnes okřídlená věta: „Ty drž hubu, Čechu!“ To mi získalo divadelní popularitu. (smích) Navíc jsem měl od začátku štěstí. Jak říkali Beatles, talent nestačí, je potřeba mít k tomu talentu také štěstí. K tomu patří rovněž osudová setkání. Během nich se mi podařilo

S Karlem Gottem

dát dohromady vynikající partu – Helena Růžičková, Ota Jiráček, Olda Navrátil, Andrea Čunderlíková, Mojmír Maděrič. To byla ve své době herecká špička! Impulzem k založení mého vlastního divadla byl také Milan Markovič, který mi kdysi řekl, abych se o něco takového se svým smyslem pro humor pokusil. Tak jsem to zkusil. Udělali jsme pět her, z nichž ta nejslavnější je *Dívčí válka*. Mimochodem, jde o třetí nejhranější hru v historii českého divadla. První je *Švanda dudák*, druhá *Lucerna*. *Dívčí válka* má zatím 2400 repríz, a to ještě zdaleka nekončíme.

A jak ses dostal k malování, se kterým jsi dneska spojován nejčastěji?

Za to může Magda, kvůli které jsem odešel z kapely Olympic a odletěl do Ameriky. A neprodělal jsem na tom! Magda byla stále členkou Černého divadla a já už zase doma bubnoval. V divadle Jiřího Srnce tehdy působil jako výtvarník malíř a grafik Jiří Anderle. Byli zrovna na zájezdu v Amsterdamu a Magda s ním chodila na nejrůznější výstavy. Nepídlil jsem se, co bylo dál. To bylo ve druhé polovině šedesátých let, blížily se Vánoce a Jiří jí řekl: „Jestli chceš, aby po večerech neflámoval a něčím se zabavil, kup mu malířské potřeby.“ Magda mi tedy nakoupila plátna, stojan, barvy a štětce. Jednu chybu ale udělala. Koupila akrylové barvy – a ty hned letěly z okna. Protože my, opravdoví umělci, jsme olejomalíři! Jak

říká Jiří Suchý, akryl nemá v našem světě místo. Hned po Štědrém dnu jsem na Palackého mostě potkal Mistra Zrzavého, jak si tam štrádoval v tom svém neodmyslitelném malířském baretu. Slušně jsme se pozdravili a já si řekl, že je to boží znamení, abych se pustil do malování. Nikdo mi to nevěří, ani moje žena, ale bylo to tak.

A co se týče tvých písniček, která je ta nej?

Zřejmě nejnámější bude *Zelená je tráva*. Ale já mám rád text k písni, ve které se zpívá: „Janny jde ulic / má bílé kalhoty / snad džínsy Lee...“ Za ten jsem to pořádně schytil, jak je hrozný, ale byl to hit. Zpíval jsem ho s Petrem Rezkem a Zdeňkem Mertou. A úplně jiná třída jsou samozřejmě písně s Jiřím Schelingerem. A také nahrávky s Karlem Gottem, což byla nejen spolupráce, ale také přátelství, kterého jsem si mimořádně vážil. Třeba *Nápoj lásky č. 10, Račte, slečno, Volný den*.

V červnu 2018 koncertoval v Kongresovém centru Praha Ringo Starr, jehož umělecké jméno sis vypůjčil. Jaké bylo vaše setkání?

Ringo Starr se nerad s kýmkoliv setkává, ale tentokrát prý udělal čestnou výjimku. V jeho šatně byl britský velvyslanec s dětmi, jinak nikdo. Když mě tam organizátoři koncertu uvedli a představili, podal mi ruku, což jinak nedělal, a prohlásil: „I am Ringo, you are Ringo. Bingo!“ ●

Archiv OSA

Rudolf Rokl, zpíval Pavel Sedláček. Zkoušet jsme moc nemuseli, hráli jsme klasické rokenrolové dvanáctky a ty měli všichni z kapely doslova zadřené pod kůži.

MUZIKA V OBRAZECH

Petr Kahoun

TEXT: PETR KAHOUN

Jiří Pavlica

Tuhle fotku mám rád, protože z Jury Pavlici sálá přesně to kouzlo okamžiku, kdy do muzikanta vstoupí cosi a on se jakoby zevnitř rozzáří. A přenáší ten jas a osvětlení na ty, kdo ho poslouchají.

Petr Janda

Nafotil jsem Petra Jandu bůhvíkolikrát, ale nikdy ne takhle. Tu fotku bych nazval Věčnost, protože Petr je na ní ve své víře, ve svém rockerském zaujetí a ve své energii prostě věčný, jasná zpráva.

Michal Hrůza

Chlap s kytarou, to je asi nejběžnější téma fotek z koncertního prostředí. Ale všimněte si prožitku, se kterým Michal Hrůza zpívá. Ty zavřené oči! Výraz ve tváři! Už nevím, co v té chvíli zpíval, ale tipl bych *Bílou velrybu*.

Jana Kratochvílová

Jana Kratochvílová se dovede postarat o to, aby byla vizuálně atraktivní. Měl jsem ale to štěstí, že se mi povedlo prodrat se přes její masku. Všimli jste si na jejích očích, že se pod ní nejspíš směje?

Rozálie

Fotografovat Rozálii při koncertním vystoupení je zážitek. Tady se nezachycuje jen hudba, ale i divadelní výkon. Rozálie má své vystoupení po vizuální stránce promyšlené do detailu, a pro fotografa je proto velkou výzvou zachytit i ty prvky, které divák vůbec nevidí, ale přitom hrají v její prezentaci důležitou roli.

Ben Cristovao

A hele, Ben Cristovao! Cítíte z něj tu bezstarostnost? Tu pohodovost? Svěží sebejistotu? Jak se dovede ponořit do toho, co zpívá? To jsou ty chvíle, které mě baví fotit. Chvilky, kdy mám šanci zachytit to nejtěžší, co se zachytit dá – prostou radost z lidské existence.

Přišla jsem tehdy do studia Martina Ledviny na pozvání Martina Červinky. Písnička jeho nového objevu Davida Stypky mi zůstala týden v hlavě, tak jsem kývla a přišla to natočit. Ze začátku jsem se cítila jako na castingu. Kluci mi říkali, že přemýšleli nad různými interpretkami, a že to moc nefungovalo, což mě znervóznilo. Zazpívala jsem to docela civilně, a když jsem pak vešla zpátky do režie, David mi řekl, že tohle je ono. Že tušil, že to bude fungovat, a je rád, že se mu to potvrdilo. Až v ten moment mi došlo, že jsem se nikdy necítila tak, že by ten duet nebyl

„jistý“ a že opravdu castingem procházím. Přitom jsem k němu byla přizvaná a David byl vlastně začínající umělec. Oddanost té písničce, to, že na prvním místě není spojení s někým populárním, ale její dobro, mě ale strašně oslovily. Hlavní prostě bylo, aby to spojení dvou hlasů písničky slušelo. To už mi bylo jasné, že David je srdcař, starší než já, táta tří dětí, který ví, co chce v hudbě dělat. Jsem opravdu moc ráda, že to vyšlo, protože jsem tím získala, snad můžu říct, přítele. A to není pravidlo, že když s někým pracujete, tak jste hned kámoši. David byl výjimečný.

Ewa Farna

dobré ráno, milá

Text a hudba:
DAVID STYPKA
Zastupován OSA
od roku 2011,
v databázi má
registrováno
88 hudebních děl

Ještě jsem nespal, milá
A už asi nezaberu
Ne, prášky nechci
Možná jen ty co už se po nich neproberu

Moc dobře víš, můj milý
Že většinu tvých stavů беру
Ale tohle nechci
Teď platím příliš, jen za důvěru

Tadaadaadá

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
V koupelně jsou vlasy
Měl jsem zase stavý

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
Říkaly mi hlasy
Žes mě opustila

Chci někam jít, můj milý
Někam, kde už jsme byli
Můžeme tam i zůstat
Kdybychom se přinutili

Tadaadaadá

Možná chceš jít, má milá
Tisícem různých směrů
Já správný neznám
Tak promiň, asi ti ho nevyberu

Tadadadadá

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
V koupelně jsou vlasy
Měl jsem zase stavý

Dobré ráno, milý
Já byla pryč jen chvíli
Hledala jsem věci
Které jsme neztratili

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
Říkaly mi hlasy
Žes mě opustila

Háááááááá
Háááááááá
Háááááááá
Háááááááá

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
V koupelně jsou vlasy
Měl jsem zase stavý

Dobré ráno, milá
Kdes celou noc byla?
Říkaly mi hlasy
Žes mě opustila

NA E-MAIL NASTENKA@OSA.CZ NÁM MŮŽETE
ZASÍLAT SVÉ POSTŘEHY, NOVINKY, ÚSPĚCHY ATD.
INFO PIŠTE STRUČNĚ A JASNĚ, POPŘÍPADĚ
DOPLNĚNĚ ODKAZEM NA WEB. UVÁDĚJTE PROSÍM
SVŮJ PODPIS. TĚŠÍME SE NA VAŠE PŘÍSPĚVKY!

nástěnka

Michal Prokop & Framus Five uvádí svou Ostraku

Ostraka je titulní písní stejnojmenného nového alba, které vyjde 25. dubna na 2LP, CD i digitálně. Píseň je o strachu z falešných proroků i vlků v zádech a jde v pořadí o druhou singlovou ochutnávku z alba. O vizuální podobu, v níž se pod maskami zvěře skrývá řada osobností tuzemské scény, se postaral opět Michal Skořepa. Novinku představí a pokřtí renomovaný hudebník Michal Prokop na Ostraka Tour, která odstartuje 28. dubna v brněnském Sonu. Jednou ze zastávek turné bude i vystoupení v rámci festivalu Metronome Prague, kde Prokop & Framus Five zahrají ve čtvrtek 19. června, přičemž tento koncert by

měl být pomyslným zlatým hřebem dne. Ke vzniku desky zásadně přispěli klavésista Framusu Five Andy Čermák, kytarista Pavel Marcel a basák Zdeněk „Wimpy“ Tichota. Ve spolupráci s osvědčenými textaři Michalem Bulířem, Martinem Němcem, Janem Lacinou nebo Tomášem Rorečkem vznikla sada 12 skladeb, od bluesového písničkářství s foukací harmonikou přes hutnou jižanskou kytarovku až po drama s varhanami páně

Hammonda, to vše s neodmyslitelnými houslemi a dechy. Hudebnicky třigenerační kapela v čele s Michalem Prokopem zůstala věrná jedinečné rockové muzice i kvalitním textům o nás pro nás. Bonusem (jako třináctá) je skladba *Na shledanou*, šedesátková Šlitrova melodie a Suchého text v Prokopově překvapivé úpravě.

Čtvrtý ročník Composers Summitu zahájí Galavečer filmové hudby

Shrek, *Aquaman*, *Captain Marvel*, *Hannibal*... titulní melodie z těchto a dalších hollywoodských blockbusterů a také ze známých seriálů či videoher zazní 17. dubna v pražském Obecním domě. Na pódiu ve Smetanově síni je osobně oddirigují jejich hvězdní autoři – a to za doprovodu Českého národního symfonického orchestru a speciálních projekcí. Pozvání přijal věhlasný Christophe Beck, tvůrce soundtracku k trháku *Frozen* (*Ledové království*), loutkovému muzikálu *Mupeti*, několika komediím režiséra Shawna Levyho či fantasy seriálu *Buffy, přemožitelka upírů*. Mezi hosty bude oscarový skladatel Mychael Dana (*Pí a jeho život*, *Moneyball*, *Malá Miss Sunshine* ad.) spolu se svým bratrem Jeffem (*Imaginarium Dr. Parnasse*, *Adamsova rodina*, *Frčíme!* ad.). Zúčastní se i Conrad Pope, skladatel a dvorní orchestrátor Johna Williamse, s nímž spolupracuje přes tři dekády, v minulosti např. na trhácích *Matrix*, *Indiana Jones*, *Star Wars* či *Harry Potter*. Publikum ve Smetanově síni uslyší také díla jednoho z nejžádanějších skladatelů současnosti, Harryho Gregsona-Williamse, autora hudby k hitům *Shrek*, *Letopisy Narnie*

nebo nově *Gladiátor II*, či nejnámějšího skladatele gamingové hudby Jespera Kyda (*Warhammer 40000* ad.). Součástí slavnostního večera bude předání ČSFD Award za celoživotní přínos v audiovizii.

Adam Mišík představil nový singl Opium, na kterém hostuje slovenská tanečnice a raperka Nina Janová

Jeho poslední skladba *Trust Issues* se dlouho držela na předních příčkách pleschovosti na českém Spotify. Track *Opium* poprvé zazněl live na únorovém koncertě ve Foru Karlín, od té doby se dočkal velmi pozitivních ohlasů, především na TikToku. Píseň *Opium* pojednává o opojném vztahu a ve svižné produkci Enthica, dvorního producenta Adama Mišíka, ukazuje zpěváka v energičtější poloze. Do *Opia* přimíchala Nina silnou sloku, kterou ukázala svůj unikátně sexy hlas a správně drzý projev.

Monkey Business představují nový videoklip V tenzi astronaut – vizuální vesmír bratří Cabanů

Skupina Monkey Business přichází s novým videoklipem k písni *V tenzi astronaut* z aktuálního alba *Když múzy mlčí*.

O režii a vizuální zpracování se postarali bratři Cabanové, kteří do klipu promítli svou unikátní divadelní a výtvarnou estetiku. Výsledkem je vizuální klip plný dynamiky, světelných efektů a futuristické estetiky, který dokonale doplňuje energickou hudbu Monkey Business. Kromě toho kapela chystá velký výroční koncert k 25 letům své existence, který je naplánovaný na 29. května 2025 na pražském Vyšehradě s výjimečnými hosty.

Tata Bojs vydali vinyl EP25

Je kompletem v předchozích měsících digitálně vydaných singlů *Bůh má problém*, *Slovni*, *Novej člověk* a *Chybí prázdno*, doplněných bonusovou skladbou *L'amour en mai 1968*, předělavkou *L'amour* Clarinet Factory. EP25 Tata Bojs poprvé představili a pokřtili v únoru ve vyprodaném Foru Karlín, kam se přesně za rok +1 den, tedy 26. 2. 2026, znovu vrátí! EP má být zkrácením čekání na další řadovou desku, kterou má kapela rozpracovanou. Všechny nové singly představují Tata Bojs v trochu jiné poloze, od rozjeté tanečnosti přes jemnost i zádumčivost až po kytarovou ostrost. EP vyšlo jako 180 g pure vinylu. A prvních 300 kusů je k dispozici také ve striktně limitované edici podepsaných a očíslovaných kusů zabalených ve speciálním obalu s lenticulárním tiskem, kde se jednotlivě zobrazují členové skupiny.

Kultovní crossoverová kapela Gaia Mesiah vydala své první best of album a oslavila tak 25 let na hudební scéně

Speciální kolekce s názvem *Elements Best Of 2005–2025* mapuje zásadní momenty historie kapely a přináší fanouškům to nejlepší z tvorby v remasterované verzi. Album vyšlo digitálně, na CD i na speciálním vinylu s retrospektivním obalem. Tato kolekce nabízí sedmáct remasterovaných tracků, jejichž nový kabát má na svědomí držitel ceny Grammy – uznávaný australský masteringový inženýr William Bowden. „Remasteringem jsme chtěli našim fanouškům dát naše starší skladby v moderní zvukové podobě. Všechny skladby na albu tak znějí jednotně a přitom každá přináší jiný zážitek, tak jako celá naše tvorba,“ říkají členové Gaia Mesiah.

Ben Cristovao – On May Way

Ben Cristovao představil nový track ve spolupráci s legendárním duem producentů YouNotUs, které spolupracovalo se jmény jako James Blunt, Alle Farben, Nico Santos, Benjamin Ingrosso nebo samotná Kylie Minogue a pravidelně koncertuje na velkých festivalech, včetně Tomorrowlandu. Tentokrát si pro svůj track s názvem *On My Way*, který je okamžitým šířitelem dobré nálady, vybrali českého zpěváka a songwritera Bena Cristovaa. Videoklip vznikl v Berlíně mimo jiné i během nahrávání v Red Bull Studios. *On My Way* je proslulý singl plný afro house rytmy, který vás přenesne do příběhu, ve kterém plní lásky a vzrušení cestujete za výjimečnou osobou. Díky energickému rytmu a chytlavé melodii z vás *On My Way* okamžitě udělá hlavního protagonistu této story.

Zpěvačka Naty Hrychová uvedla novou píseň Zatracený dům

Singl vypráví o pádu do propasti beznaděje a hledání síly znovu se postavit na nohy. Emotivní novinka zrcadlí beznaděj, naději a možná i vykoupení. „Jaké je to, padat do propasti, když víte, že její dno je jediné místo, odkud se snad jednou zvednete? Jak dlouho můžete klesat hluboko do beznaděje s vědomím, že až úplně dole je možná nejistý příslib vzkříšení? V tomhle songu na podobné otázky nedostanete odpověď, ale prožijete je. Znova a znovu. A právě v téhle mlživé nicotě se možná sami najdete,“ popisuje zpěvačka Naty Hrychová atmosféru skladby. Přestože tvorba Naty Hrychové stojí v poslední době na výrazných rockových kytarách, *Zatracený dům* se odlišuje něžným zvukem akustické kytary, která podtrhuje jeho intimitu. Kromě své vlastní tvorby je Naty Hrychová součástí divadla Semafor, kde aktuálně hraje v inscenaci *Kytice*.

Dotazník: Mapování sociální situace umělců v důchodovém věku

Jste autorem či výkonným umělcem a je vám 60 a více let? Zapojte se do výzkumu, který má pomoci zlepšit situaci seniorních umělců! Cílem dotazníku je mít co nejpodrobnější představu o celkové sociální situaci autorů a výkonných umělců v důchodovém věku a jejich strategiích zajištění se na stáří. Dotazník vám zabere jen pár minut a všechny vaše odpovědi budou anonymní a zpracovány pouze hromadnou statistickou analýzou. Výstupy projektu využijí Ministerstvo kultury a umělecká profesní sdružení pro návrh na zlepšení sociální situace umělců v ČR. Dotazník můžete vyplnit na cirg.upol.cz nebo po naskenování QR kódu.

Dotazník: Vliv autorských práv na uměleckou činnost

Jste autorem či výkonným umělcem? Zapojte se do výzkumu, který má pomoci zlepšit situaci umělců! Cílem dotazníku je zmapovat názor autorů a výkonných umělců na to, jaký má aktuální autorskoprávní regulace dopad na jejich tvůrčí práci. Dotazník vám zabere jen 10 minut a jeho výsledky budou užity ve spolupráci se zástupci Ministerstva kultury k přípravě návrhů opatření cílících na odstranění identifikovaných negativních dopadů autorského práva i jako informační podklad pro osvětové aktivity mající za cíl lepší informovanost tvůrců ohledně využití jejich práv. Dotazník můžete vyplnit na cirg.upol.cz nebo po naskenování QR kódu.

Nová alba

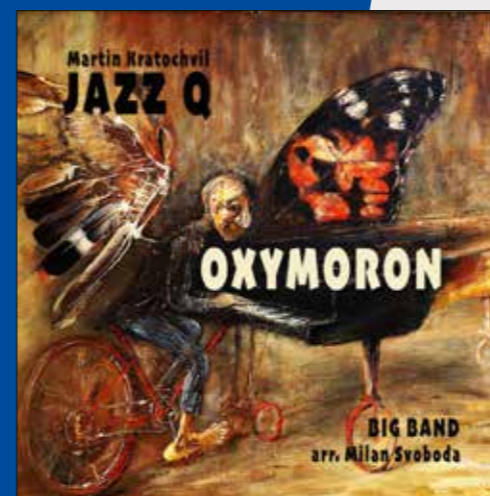

Marie Rezlerová 24diary

Nová tvář české hudební scény zpěvačka Marie Rezlerová zakončila rok 2024 vydáním alba *24diary* a začala nový rok s videoklipem právě k jedné z písní nového alba – *Můj malej svět*. O hudbu k celému albu se postaral talentovaný producent Cody Seven. *24diary* obsahuje devět písní inspirovaných událostmi a emocemi uplynulého roku. Žánrově se album řadí do popu s prvky country.

Jazz Q Oxymoron

Skupina Jazz Q pod vedením Martina Kratochvíla vydává nové album *Oxymoron*, nahrané společně s big bandem pod vedením Milana Svobody. *Oxymoron* reflektuje dlouholetou tvorbu Martina Kratochvíla a Jazz Q i Milana Svobody, spojuje prvky tradičního jazzu, jazz rocku i progresivního aranžérského přístupu, což vytváří jedinečný hudební zážitek. Kolekce obsahuje 10 skladeb, vybraných z 50 možných kandidátů. Mezi nimi jsou například *Darmošlap*, *Zlý sen*, *Madona* či *Šerosvit*, které získaly nové aranžmá pro velký orchestr. Nahrávání probíhalo po sekcích s předem připravenou rytmikou, což pomohlo dosáhnout precizního výsledku bez ztráty jazzové spontaneity. Album vzniklo za podpory OSA.

Arleta Toxic Rodeo

Debut raperky Arlety obsahuje 13 skladeb, jež představují 13 různých poloh, osobností a vlastností této výrazné hudební umělkyně. Za primární produkci stojí Zdeněk Pejchal alias MDMX. Arleta je na desce krutá, romantická i vulgární a nekompromisně trendy. Na albu je výrazná také Arletina schopnost přeskakovat mezi hudebními žánry a emocemi, přičemž zůstává věrná svému autentickému já. Na albu hostuje Badboy Berlin, Hugo Toxxx, OGMiaG. Závěr alba patří skladbě *Watanay*, v níž zazní hlas Arletiny maminky, zpívající starou indiánskou ukolébavku.

Nová alba

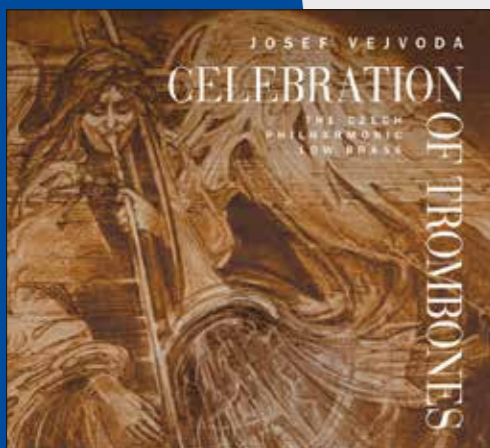
Deaf Heart Caligula

Po třech letech se Deaf Heart vrací s třetím studiovým albem *Caligula*, které přináší 12 nových skladeb nabitých syrovým rock'n'rollem. Kapela zde předvádí svou vrcholnou formu a servíruje nekompromisní energii, která posluchače strhne od prvního do posledního okamžiku. O produkci i autorskou stránku alba se postaralo ústřední duo Thomas Lichtag a Michael Vácha, zatímco mix svěřili Luku Pagetovi a finální zvuk doladil Alex Miller. *Caligula* je důkazem, že Deaf Heart zůstávají věrni své nezkrotné hudební vášni a posouvají svůj zvuk na novou úroveň. Album vzniklo za podpory OSA.

Plum Dumplings Bezpečí

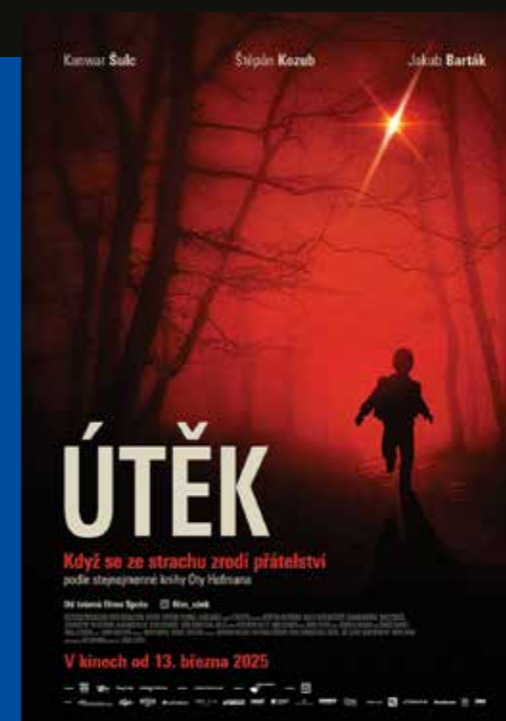
Třetí studiová deska kapely je nejen hudebním dobrodružstvím, ale i filozofickou reflexí na základní lidskou potřebu – bezpečí, které se v průběhu desky ocitá na hraně ztráty a zranitelnosti. *Bezpečí* není jen o zvucích a slovech – je to soubor intenzivních hudebních vjemů, které provází albu od úzkostných momentů panických atak až po existenciální otázky života, smrti a ztrát. Hudba se pohybuje na pomezí křehkých kytarových ploch a elektronických experimentů, přičemž se zde mísí zvuková dynamika a vnitřní napětí. Kapela se nebrání komplexním strukturám a kontemplativním náladám, které jsou podpořeny silnými vokály zpěvačky Adély Polky. Skladby se vyznačují bohatou instrumentální paletou, ve které je místo pro silné melodie a emotivní kytarové textury, jež v kombinaci s elektronikou přináší zvukovou hloubku a napětí.

Josef Vejvoda Celebration of Trombones

Hudební skladatel, bubeník a dirigent letos oslaví 80 let a při této příležitosti vydává hned několik nových alb, mezi nimiž je i *Celebration of Trombones*. Na něm Josef Vejvoda společně se Sdružením hlubokých žesťů (The Czech Philharmonic Low Brass) ve složení Robert Kozánek, Lukáš Mořka, Jan Perný, Lukáš Besuch, Karel Kučera, Karel Malimánek, Ivana Kozánková Hlavoňová a Camilo Caller představují až 17 nových skladeb reprezentujících například hvězdná uskupení nebo tři části života – dětství, dospělost a pozdní léta. Album *Celebration of Trombones* je vyústěním dlouholeté spolupráce Vejvody se Sdružením hlubokých žesťů a vzniklo za podpory OSA.

Filmové premiéry

Útěk

DRAMA

REŽIE: DAVID LAŇKA
HUDBA: MARKÉTA IRGLOVÁ
PREMIÉRA: 13. 3. 2025
ZDROJ: BONTONFILM

Desetiletý Saša utekl z domova, když na něj padlo podezření, že se svými kamarády zapálil stodolu. Na útěku je i Ruda, který napadl vychovatele ve výchovném ústavu. Poprvé na sebe narazí v zahradním domku Sašova dědy a každý by šel zřejmě hned zase po svém, kdyby nevyšlo najevo, že požár má na svědomí Ruda. Saša se rozhodne, že ho přinutí se přiznat, aby on a jeho kamarádi nebyli nespravedlivě potrestáni. Jenže Ruda nemá v úmyslu jít s pravdou ven. Chce pryč. Pryč z téhle země, daleko od svého dosavadního života po dětských domovech a ústavech. A aby mu Saša tenhle plán nezhatil, vezme si ho tak trochu jako rukojmího. Společná cesta dvou kluků, kteří to v životě nemají jednoduché, trvá sice jen dva dny, oba ale jednou provždy změní.

Svět mezi námi

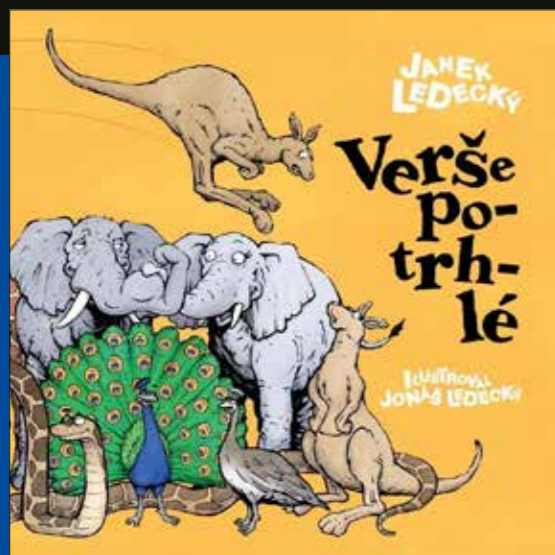
DOKUMENTÁRNÍ

REŽIE: MARIE DVOŘÁKOVÁ
HUDBA: IAN TURNER
PREMIÉRA: 17. 4. 2025
ZDROJ: MFDF JIHLAVA

Marie Tomanová odcestovala z Mikulova do USA jako au pair, dnes fotí kampaně pro Nike, Instagram nebo pro módní časopisy jako Vogue CS. Její jméno ale znají více v zahraničí než v rodné zemi, která mladé modelky poskytovala jen málo příležitostí. Paradoxně až v New Yorku, daleko od domova, mohla vyrůst a nalézt samu sebe, velkou oporou jí v tom byl její partner v osobním i profesním životě, historik umění Thomas Beachdel. Tomanová se dotýká světa jinak, přívalem pozitivních emocí, bezprostředním napojením, funguje jako médium, kterým prochází energie portretovaného. Stejně tak se napojuje na fotografku i režisérka Marie Dvořáková, která také přesídlila do USA. Portrét dvou Marií vypráví o americkém snu, hledání kořenů, identity a domova.

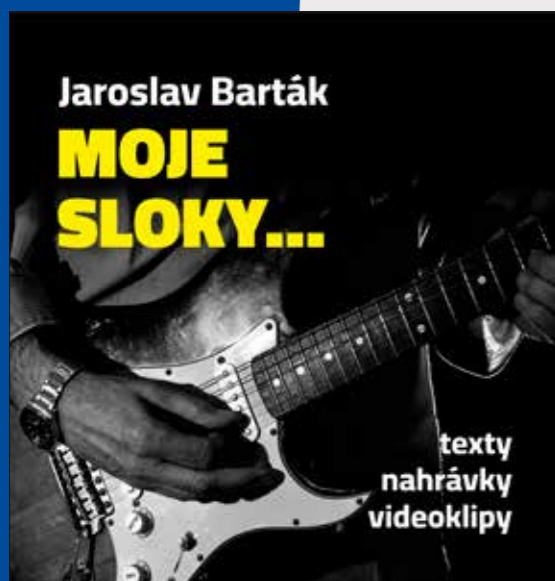
Nové knihy

Janek Ledecký

Verše potrhlé

Knižka básniček Janka Ledeckého *Verše potrhlé* je určena dětem s doprovodem rodičů a rodičům s doprovodem dětí. Jedná se o 25 básniček ze světa zvířat. Knihu ilustroval jeho syn Jonáš. Pro případ, že rodiče nebudou mít čas, má každá básnička i svou audio podobu, kterou namluvili známí čeští herci a herečky (např. Marek Eben, Aleš Háma, Jakub Kohák, Jitka Čvančarová, David Matásek, Hynek Čermák, Iva Pazderková a další). Audioverze se načte do telefonu, nebo notebooku z unikátního QR kódu. Kniha vychází 14. března 2025.

Jaroslav Barták

Moje sloky...

Skladatel, textař, kytarista, zpěvák Jaroslav Barták v knize shrnul svůj dosavadní hudební život. Od začátků, působení ve strahovských klubech, až po nahrání svých skladeb. Mimo texty písní ze čtyř dosud vydaných alb nahraných s kapelou Ex Post ve studiu SONO jsou zde i texty písní nahraných rodinným triem v domácím studiu. Některé texty jsou doplněny komentářem. U každého textu je QR kód, přes který je možné si skladbu poslechnout. Stejně tak je možné zhlédnout i několik videoklipů. Kniha je doplněna řadou fotografií a vydána byla koncem loňského roku.

OPUSTILI NÁS

Oldřich Svoboda (91 let)

Zastupován OSA od 1991
V databázi OSA má registrováno 5 děl

Josef Uher (91 let)

Zastupován OSA od 1993
V databázi OSA má registrováno 141 děl

František Vystoupil (78 let)

Zastupován OSA od 1995
V databázi OSA má registrováno 14 děl

Petr Hannig (79 let)

Zastupován OSA od 1965
V databázi OSA má registrováno 331 děl

Jiří Laburda (93 let)

Zastupován OSA od 1963
V databázi OSA má registrováno 1099 děl

Jiří Schneider (78 let)

Zastupován OSA od 1999
V databázi OSA má registrováno 47 děl

Zdeněk Dvořák (78 let)

Zastupován OSA od 1979
V databázi OSA má registrováno 128 děl

Otakar Kudrna (95 let)

Zastupován OSA od 1947
V databázi OSA má registrováno 128 děl

Vladimír Válek (89 let)

Zastupován OSA od 1958
V databázi OSA má registrováno 18 děl

Vladimír Pinta (91 let)

Zastupován OSA od 2004
V databázi OSA má registrováno 224 děl

Petr Vondráček (79 let)

Zastupován OSA od 1999
V databázi OSA má registrováno 48 děl

Jaroslav Mihule (94 let)

Zastupován OSA od 1962
V databázi OSA má registrováno 29 děl

Pavel Staněk (97 let)

Zastupován OSA od 1956
V databázi OSA má registrováno 874 děl

Josef Zima (92 let)

Zastupován OSA od 1964
V databázi OSA má registrováno 24 děl

Mýty ohledně náhradních odměn (nejen) z mobilních telefonů a případné dopady na českou kulturu

V posledních týdnech a měsících se v médiích a na sociálních sítích spustila lavina nepravd a zavádějících informací ohledně „poplatku“ v podobě náhradní odměny autorům a umělcům z kapacity mobilních telefonů. Pirátská strana následně iniciovala změnu zákona, jejímž přijetím by došlo k výraznému snížení odměn pro české autory a umělce ve prospěch bohatých nadnárodních korporací zdražujících své zisky mimo Českou republiku.

Média a Piráti to prezentují tak, že OSA zavádí nový poplatek a údajně se k tomuto kroku rozhodl po odchodu Pirátů z vlády. OSA žádný nový poplatek z mobilních telefonů nezavádí ani k tomu není oprávněn. Tato odměna je definována v českém zákoně i právu EU již desítky let a slouží jako kompenzace autorům a umělcům za možnost svobodně a bez jejich souhlasu kopírovat

jejich tvorbu a nahrávky pro soukromé účely. Nejedná se o žádný trest za pirátství nebo nelegální kopírování.

Část trhu dovozců tzv. chytrých telefonů již dlouhou řadu let tento poplatek hradí (z mobilních operátorů T-Mobile, O2). Vodafone odmítal tento poplatek hradit, proto v roce 2019 došlo k podání žaloby. Až v prosinci loňského roku Nejvyšší soud potvrdil stávající praxi OSA, tedy že se náhradní odměna má platit. tzv. chytrých telefonů.

Soud zdůraznil, že je nejen potřeba český zákon vykládat v souladu s právními předpisy EU a rozhodovací praxí Soudního dvora EU, ale je nutné vzít do úvahy i technologický vývoj mobilního telefonu, který je dnes malým kapesním počítačem s funkcí kopírování a ukládání kopií do jeho paměti.

Kdo tento „poplatek“ platí? Jsou to dovozci a výrobci mobilních telefonů. Pokud by návrh Pirátů prošel, došlo by k jeho snížení ze současných 90 Kč na 9 Kč. Poplatek v podobě náhradní odměny je zcela běžnou kompenzací autorům a umělcům nejen v EU, ale. jiných částech světa. Pro srovnání, například v Portugalsku se platí 15 eur (v přepočtu 375 Kč), v Maďarsku až 14 eur (v přepočtu 350 Kč). Sazba na západ od našich hranic se běžně pohybuje mezi 6–8 eury (v přepočtu 1 200 Kč), na Slovensku 3–4 eury (v přepočtu 75–100 Kč).

Schválení návrhu nebude újmou pro kolektivní správce, ale bezprecedentně poškodí českou kulturu a autorskou tvorbu ve prospěch bohatých nadnárodních korporací jako Apple, Samsung, Google, Xiaomi, Vodafone a další. Zákazník to v peněženke samozřejmě nepozná. Ceny stejných telefonů se mezi operátory často liší řádově. tisíce korun. Aktuálních 90 Kč tak nemá reálně na cenotvorbu vliv. Pro bohaté korporace se jedná o zanedbatelnou částku. Pro českou kulturu a domácí autorskou tvorbu je však tato částka významnou finanční podporou, zejména v době trvalého poklesu prodejů nosičů a stále mizivých příjmů z digitálních platform (Spotify, YouTube apod.), na kterých dominuje angloamerická produkce.

Obhajitelnost a oprávněnost takového poplatku jsou zjevné. Lidé běžně natáčejí kapely na koncertě nebo taneční zábavě a následně svá videa sdílí na

sociálních sítích a posíláním zpráv přátelům. Každá funkcionality jako patenty, kvalita fotoaparátu nebo kapacita telefonu se různou měrou promítá do výsledné ceny výrobku bez ohledu na to, zda tu či onu funkcionality člověk v praxi využije. Jednou z široké palety funkcionalit chytrého telefonu je možnost nahrávat koncerty, kopírovat autorská díla nebo sdílet hudební či obrazové záznamy. Paušální aplikace náhradních odměn za tuto funkcionality je ve světě běžná a de facto jediná rozumná a legitimní forma.

Piráti s touto iniciativou přicházejí v době, kdy umělá inteligence začíná generovat obsah, který bude vedle finančně silné angloamerické produkce do budoucna konkurovat české autorské tvorbě, zatímco zisky půjdou opět do kapes bohatých nadnárodních korporací, které své příjmy zdánlivě mimo Českou republiku. Přitom algoritmy umělé inteligence byly drze natrénovány tak, že byl zcela bez vědomí a souhlasu autorů a umělců zcizen veškerý autorský a umělecký obsah, včetně české tvorby, dostupný na internetu do roku 2022, o jakékoliv kompenzaci nemluvě.

Hudba generovaná umělou inteligencí se čím dál častěji objevuje na streamovacích službách jako Spotify a Deezer. Zatímco Deezer prohlásil, že takovou hudbu bude vyřazovat z nabídky doporučených skladeb, Spotify jde přesně opačnou cestou. Hudbu generovanou umělou inteligencí dokonce záměrně nabízí k poslechu jako doporučenou poté, co vám dohraje váš oblíbený playlist. Ptáte se proč? Odpověď je jednoduchá. Jde opět o snahu co nejvíce ušetřit na umělcích a lidské originální tvorbě ve prospěch bohaté korporace.

Dle čínského zvěrokruhu jsme vstoupili do roku Hada, pro který má být charakteristická moudrost, mysterium a transformace. Přeji nám všem, ať nás v roce 2025 provází moudrost a mysterium je synonymem zdravé zvědavosti, kde je pevně ukotvena lidská kreativita. Pouze tak z oné transformace vzejde jako společenství lidí stále upřednostňující člověčenství.

Roman Strejček
předseda představenstva OSA

Magda Šalamounová, *Fadeout*

Vyrostla v rodině malíře, kde už odmala dýchala všudypřítomný terpentýn. S vlastní výtvarnou tvorbou ale naplno začala až později. Konkrétně na počátku trojitě mateřské dovolené, a to hlavně proto, že její životní partner nainstaloval načerno jeden z jejích obrazů na prestižní veletrh umění v Praze, kde si pak společně fotili Japonce fotící se u Magdina obrazu. Pod obrazem místo pravého jména přitom uvedli přezdívku Marascaud,

podle postavy ze seriálu *Hercule Poirot*, která kradla obrazy. Tuhle přezdívku už si Magda nechala. Hudebními začátky prošla s kapelou Photolab, ve které skládala a zpívala. Následně nazpívala duet *Tento song* s Mekym Žbirkou a objela s ním Česko i Slovensko. V současnosti vyjde v nakladatelství Novela Bohemica její novela *Každodennost*, kterou opatřila vlastními ilustracemi.

Více než sto let
pomáháme autorům
svobodně tvořit

OSA

**IAM
Oskar**

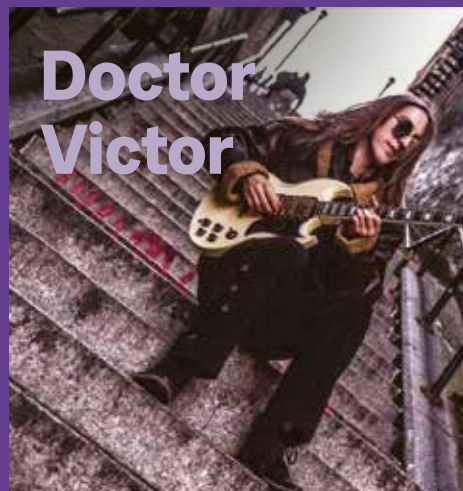
**Alinde
Quintet**

**Good
Times
Only**

**Karel
Velebný**

**Doctor
Victor**